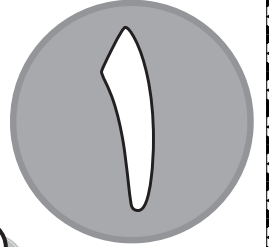

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۱۲/۱۸

آزمون ۱۸ اسفند ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۳۰ صبح

۹۰ سؤال (۶۵ سؤال اجباری + ۲۵ سؤال اختیاری)

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان‌شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	ریاضی و آمار (۳)	۵	۱۱	۱۵	۵
۳	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱۶	۲۵	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)	۲۰	۲۶	۴۵	۲۰
۵	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۴۶	۵۵	۱۰
۶	اجباری	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۵۶	۶۵	۱۰
	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	جامعه‌شناسی (۳)	۵	۶۶	۷۰	
۸	انتخابی (زوج درس)	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۷۱	۷۵	۵
		جامعه‌شناسی (۲)	۵	۷۶	۸۰	
۹	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، ابراهیم نجفی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی‌نسب، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، منیژه خسروی، علی رسولی، حسین رضائی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سیده محیا مؤمنی، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علیرضا پدram، صفا حاضری، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، سید علیرضا علویان، امیرحسین کاروین، علی‌محمد کریمی، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بغا، موسی سیاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملازمضائی، علی مرشد، آروین حسینی، محمد حمیدی	—	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	سیده فتح‌اللهی	فریبا رنوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	—	مehتاب شیرازی، سبحان محمدی، امیرحسین اذانی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، سعیده سعیدی	فاطمه فهیمیان	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	علی زیبا	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	امیرعلی عشوریان	—	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

دنباله‌های حسابی
دنباله هندسی
ریشه n ام و توان گویا
صفحه‌های ۶۱ تا ۹۴

۱- دنباله $2x+1, 3x+5, 3x+4, \dots$ یک دنباله حسابی است. رابطه بازگشتی این دنباله کدام است؟

$a_{n+1} - a_n = 2$ (۲)

$a_{n+1} = a_n - 1$ (۱)

$a_{n+1} - a_n = -2$ (۴)

$a_{n+1} = a_n$ (۳)

۲- اگر مجموع اختلاف مشترک جملات و جمله سوم یک دنباله حسابی برابر ۵ و مجموع سه جمله اول آن برابر ۳ باشد، جملات دنباله روی کدام خط

قرار می‌گیرند؟ (x معادل شماره جمله است.)

$2y - 4x + 6 = 0$ (۲)

$2y + 4x - 6 = 0$ (۱)

$-2y + 4x + 3 = 0$ (۴)

$-2y - 4x - 6 = 0$ (۳)

۳- مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی از رابطه $S_n = (2p-1)n^3 + qn^2 + pn + q + 1$ به دست می‌آید. مجموع ۵ جمله دوم این دنباله کدام است؟

$-82/5$ (۲)

$-87/5$ (۱)

$-72/5$ (۴)

$-77/5$ (۳)

۴- اگر عدد m، واسطه هندسی بین ریشه‌های معادله $x^2 - 20x + 4m + 5 = 0$ باشد، اختلاف مقادیر ممکن برای m کدام است؟

۶ (۴)

۳ (۳)

۵ (۲)

۴ (۱)

۵- اگر مجموع n جمله اول دنباله هندسی به صورت $S_n = 3(1-2^{-n})$ باشد، نسبت مشترک دنباله هندسی چند برابر جمله اول آن است؟

۳ (۴)

۲ (۳)

$\frac{1}{2}$ (۲)

$\frac{1}{3}$ (۱)

۶- حاصل عبارت $(\frac{3}{5})^2 \times (1\frac{2}{3})^2 \times (\frac{5}{6})^4$ کدام است؟

$\frac{3}{5}$ (۴)

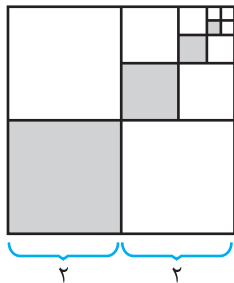
$\frac{5}{3}$ (۳)

$\frac{25}{9}$ (۲)

$\frac{9}{25}$ (۱)

محل انجام محاسبات

۷- مطابق شکل زیر، پس از تقسیم مربعی به ضلع چهار واحد به چهار مربع برابر، یکی از آن‌ها را رنگ می‌کنیم. از مربع‌های باقی‌مانده مربعی را که ضلع مشترک با مربع رنگ‌آمیزی شده ندارد، انتخاب می‌کنیم و با تقسیم آن به چهار مربع برابر، مربع با رأس مشترک با مربع رنگ شده را رنگ‌آمیزی می‌کنیم و همین روند را ادامه می‌دهیم. پس از پنج مرحله رنگ‌آمیزی مربع به روش بالا، چه مساحتی از مربع اولیه رنگ می‌شود؟

(۱) $\frac{341}{64}$

(۲) $\frac{341}{32}$

(۳) $\frac{513}{64}$

(۴) $\frac{531}{32}$

۸- مجموع دو برابر ریشه سوم عدد -64 و نصف کوچکترین ریشه دوم عدد $\frac{3x+11}{2}$ ، 6 واحد کمتر از قرینه ریشه پنجم عدد 1024 است. x کدام

است؟

(۱) ۷   (۲) ۶   (۳) ۵   (۴) ۱

۹- در تساوی $\left(\frac{2}{3}\right)^x \times \left(\frac{9}{4}\right)^{2x-1} = \left(\frac{81}{16}\right)^3$ مقدار x کدام است؟

(۱) $\frac{11}{3}$ (۲) ۳   (۳) ۴   (۴) $\frac{14}{3}$

۱۰- اگر $(2/5)^{-4x-2y+1} = (4/25)^{2/5-7/5y}$ و $\left(\frac{1}{27}\right)^{2x+\frac{2y}{3}} = (81)^{2x+5}$ باشد، حاصل xy کدام است؟

(۱) ۸   (۲) -۸   (۳) ۶   (۴) -۶

محل انجام محاسبات

تابع نمایی

صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۱- در محدوده $x > 0$ نمودار کدام تابع پایین‌تر از نمودار سایر تابع‌ها قرار دارد؟

$y = \left(\frac{1}{6}\right)^x$ (۴)

$y = \left(\frac{1}{4}\right)^x$ (۳)

$y = 3^{-x}$ (۲)

$y = 2^{-x}$ (۱)

۱۲- در تابع نمایی $f(x) = a^x$ ، اگر $f(1) + f(-1) = \frac{5}{3}$ و $f(2) > f(1)$ باشد، حاصل $f(3)$ کدام است؟

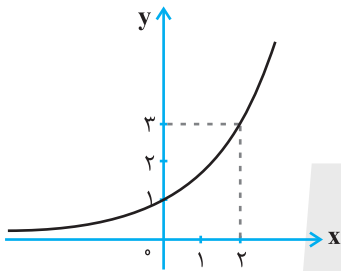
$\frac{1}{8}$ (۴)

۸ (۳)

$\frac{27}{8}$ (۲)

۲۷ (۱)

۱۳- اگر نمودار تابع نمایی $f(x) = a^x$ به صورت زیر باشد، $f(-1) \times f(2)$ کدام است؟

$2\sqrt{3}$ (۱)

۳ (۲)

$\sqrt{3}$ (۳)

$\frac{\sqrt{3}}{3}$ (۴)

۱۴- جمعیت فعلی کشوری $9/4$ میلیون نفر است. با آهنگ رشد سالانه جمعیت ۲ درصد، تقریباً پس از ۱۱۹ سال جمعیت به ۱۰۰ میلیون نفر می‌رسد.

پس از چند سال جمعیت کشور ۵۰ میلیون نفر می‌شود؟ $\left((1/0.2)^{35} \approx 2\right)$

۵۳ (۴)

۴۸ (۳)

۸۴ (۲)

۳۵ (۱)

۱۵- احسان ۲۴ ساله است. او قصد دارد در یک شرکت تولیدی سرمایه‌گذاری کند. او در سال ۱۴۰۰ مبلغ دویست میلیون تومان را در این شرکت

سرمایه‌گذاری کرده و شرکت در پایان هر سال ۲۰ درصد سود به سرمایه او می‌افزاید. سرمایه او پس از دو سال چند میلیون تومان می‌شود؟

۲۶۰ (۴)

۲۸۰ (۳)

۲۶۸ (۲)

۲۸۸ (۱)

محل انجام محاسبات

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
صفحه‌های ۱ تا ۲۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱۶- در کدام گزینه نقیض گزاره نادرست بیان شده است؟

(۱) P : عدد ۲ اول است، نقیض P : عدد ۲ اول نیست.

(۲) P : معادله $x-1=0$ ریشه دارد، نقیض P : معادله $x-1=0$ ریشه ندارد.

(۳) P : a عددی مثبت است، نقیض P : a عددی منفی است.

(۴) P : تهران پایتخت ایران است، نقیض P : تهران پایتخت ایران نیست.

۱۷- اگر گزاره $p \wedge q$ نادرست و گزاره $q \vee p$ درست باشد، ارزش گزاره $(p \Rightarrow q) \vee \sim (q \Rightarrow p)$ کدام است؟

(۱) همواره درست است. (۲) همواره نادرست است. (۳) به ارزش p بستگی دارد. (۴) به ارزش q بستگی دارد.

۱۸- اگر p گزاره‌ای درست، q گزاره‌ای نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، چند تا از گزاره‌های زیر همواره درست است؟

(الف) $(p \Rightarrow q) \vee r$

(ب) $(p \wedge q) \Leftrightarrow (q \Rightarrow p)$

(ج) $(p \vee r) \Leftrightarrow (p \wedge \sim q)$

(د) $(\sim p \Rightarrow \sim q) \wedge (q \Rightarrow p)$

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

صفر (۱)

۱۹- چه تعداد از موارد زیر، هم‌ارز ترکیب دو شرطی گزاره $(p \Leftrightarrow q)$ هستند؟

(الف) $(p \Rightarrow q) \vee (\sim p \Rightarrow q)$

(ب) $(p \Leftrightarrow q) \vee \sim p$

(پ) $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$

(ت) $(q \vee p) \Rightarrow (p \wedge q)$

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۰- عکس نقیض ترکیب شرطی $(\sim p \wedge q) \Rightarrow (\sim q \vee r)$ کدام گزینه است؟

(۱) $(q \wedge \sim r) \Rightarrow (p \vee \sim q)$

(۲) $(q \wedge \sim r) \Rightarrow (\sim p \wedge q)$

(۳) $(p \vee \sim q) \Rightarrow (q \wedge \sim r)$

(۴) $(p \vee \sim q) \Rightarrow (\sim q \vee r)$

محل انجام محاسبات

۲۱- در حالتی که ارزش گزاره $(q \vee r) \Rightarrow p$ درست باشد، چقدر احتمال دارد که گزاره r نادرست باشد؟

(۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{4}{7}$ (۳) $\frac{3}{7}$ (۴) $\frac{5}{8}$

۲۲- اگر در جدول ارزش گذاری، گزاره $(\sim(p \vee q) \wedge (p \wedge q)) \vee (\sim(p \wedge q) \wedge (p \vee q))$ در m حالت درست و n حالت نادرست باشد، کدام $m \times n$ کدام است؟

(۱) ۳ (۲) صفر (۳) ۴ (۴) نمی توان تعیین کرد.

۲۳- عبارت «مجموع معکوس مربعات دو عدد حقیقی و مخالف صفر بزرگتر از حاصل ضرب آنهاست» به زبان ریاضی کدام است؟

(۱) $\frac{1}{x^2} + \frac{1}{y^2} > xy, x, y \neq 0$ (۲) $\frac{1}{x^2 + y^2} > xy, x, y \neq 0$

(۳) $(\frac{1}{x} + \frac{1}{y})^2 > xy, x, y \neq 0$ (۴) $(\frac{1}{x+y})^2 > xy, x, y \neq 0$

۲۴- در کدام مورد قیاس استثنایی به درستی بیان نشده است؟

$$\begin{array}{l} p \Rightarrow \sim q \\ \underline{p} \\ \therefore \sim q \end{array} \quad (۲)$$

$$(q \wedge (q \Rightarrow r)) \Rightarrow r \quad (۴)$$

$$\begin{array}{l} p \Rightarrow q \\ \underline{q} \\ \therefore p \end{array} \quad (۱)$$

$$((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q \quad (۳)$$

۲۵- در کدام گزینه استدلال انجام شده قیاس استثنایی نیست؟

(۱) مقدمه ۱: اگر n عددی فرد باشد، آنگاه n^2 نیز فرد است.

$$\text{مقدمه ۲: } n = ۳$$

نتیجه: ۳^2 عددی فرد است.

(۲) مقدمه ۱: اگر x و y دو عدد فرد باشند، آنگاه $x+y$ زوج است.

مقدمه ۲: $x+y$ عددی زوج است.

نتیجه: x و y فرد هستند.

(۳) مقدمه ۱: اگر احسان بالاترین تراز را در کنکور کسب کند، آنگاه نفر اول کنکور می شود.

مقدمه ۲: احسان بالاترین تراز را در کنکور کسب کرده است.

نتیجه: احسان نفر اول کنکور است.

(۴) مقدمه ۱: اگر یک چهارضلعی مربع باشد، آنگاه آن چهارضلعی یک لوزی است.

مقدمه ۲: چهارضلعی $ABCD$ یک مربع است.

نتیجه: چهارضلعی $ABCD$ یک لوزی است.

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

تاریخ ادبیات قرن چهاردهم
(دوره معاصر و انقلاب اسلامی)
اختیارات شاعری (۲): وزنی
اغراق، ایهام و ایهام تناسب و
کارگاه تحلیل فصل
صفحه‌های ۶۶ تا ۹۴

علوم و فنون ادبی (۲):

فصل چهارم
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
+ کارگاه تحلیل فصل چهارم
صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۸

۲۶- در مورد نثر سبک هندی چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

الف) آوردن جملات طولانی

ب) نثر این دوره ارزش ادبی والایی ندارد.

ج) کاربرد شعرهای ضعیف در متن کتب نثر

د) رشد تاریخ‌نویسی

ه) آمیزش زبان فارسی با دیگر زبان‌ها

۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

۲۷- به ترتیب، نام نویسنده آثار زیر در کدام گزینه آمده است؟

«از این اوستا - تهران مخوف - تنگسیر - بره گمشده راعی»

۱) محمدباقر میرزاخسروی - محمدعلی جمالزاده - هوشنگ گلشیری - امین فقیری

۲) مهدی اخوان ثالث - مرتضی مشفق کاظمی - صادق چوبک - هوشنگ گلشیری

۳) محمدباقر میرزاخسروی - محمدعلی جمالزاده - جلال آل احمد - امین فقیری

۴) مهدی اخوان ثالث - مرتضی مشفق کاظمی - بزرگ علوی - هوشنگ گلشیری

۲۸- به ترتیب چه تعداد از آثار زیر، به نثر بینابین و مصنوع سبک هندی نگارش یافته‌اند؟

«مجالس المؤمنین - عیار دانش - شرفنامه بدلیسی - جامع‌التواریخ - محبوب‌القلوب - حبیب‌السیر»

۴) دو - سه

۳) دو - دو

۲) یک - دو

۱) یک - یک

۲۹- ویژگی‌های ادبی سبک هندی در همه ابیات مشهود است، به جز ...

خانۀ تاریک را شمعی به از صد صورت است

۱) زیور آیینۀ دل روشنی باشد نه عکس

ز پی تو هیچ مرغی نپرد که پر نریزد

۲) هوس تو هیچ طبعی نپزد که سر نبازد

دو جهان چیست که در عشق فدا نتوان کرد

۳) با گهر از صدف پوچ گذشتن سهل است

محضر قتل است حسن بال و پر طاووس را

۴) سر ز دنبال خود آرا برنبرد چشم شور

۳۰- آرایه‌های «تشبیه، ایهام، استعاره، ایهام تناسب و مجاز» به ترتیب در کدام ابیات به کار رفته‌اند؟

الف) از حجاب حسن شرم‌آلوده لیلی هنوز	بید مجنون سر به پیش انداختن بار آورد
ب) چشم بد دور از گل رویت که در گلزار حسن	هرگز از روی تو نازک‌تر گلی نشکفته است
ج) یک سر مو نیست صائب کوتهی در زلف یار	دوری این راه از کوتاهی شبگیر ماست
د) نیست پیشانی واکرده در این سبزچمن	جبهه گل‌گره از قطره شب‌نم دارد
ه) در این خرابه مکش بهر گنج غصه و رنج	چو نقد وقت تو شد فقر، خاک بر سر گنج

۱) ب - الف - د - ج - ه   ۲) ب - الف - ه - د - ج   ۳) الف - ب - ه - ج - د   ۴) ه - ج - د - الف - ب

۳۱- آرایه‌های مشترک ابیات زیر کدام‌اند؟

مرا سرگشتگی نگذاشت بر زانو گذارم سر	خوشا منصور کز دار فنا، سرمنزلی دارد
تا سر زلف پریشان تو در جمع آمد	هیچ مجموع ندیدم که پریشان تو نیست
سعدی از پرده عشاق چه خوش می‌گوید	ترک من پرده برانداز که هندوی توام

۱) ایهام - جناس   ۲) کنایه - ایهام تناسب   ۳) مجاز - تناسب   ۴) واج‌آرایی - استعاره

۳۲- آرایه‌های روبه‌روی کدام بیت، «کاملاً» درست است؟

۱) همچو چنگم سر تسلیم و ارادت در پیش	تو به هر ضرب که خواهی بزن و بنوازم (ایهام تناسب - اضافه استعاری)
۲) از رشک آفتاب جمالت بر آسمان	هر ماه، ماه دیدم چون ابروان توست (کنایه - جناس همسان)
۳) به خواب، دوش چنان دیدمی که زلفینش	گرفته بودم و دستم هنوز غالیه‌بوست (تشبیه - استعاره)
۴) منم آن غنچه غافل که ز بی‌حوصلگی	سر خود در سر یک خنده بی‌جا کردم (واژه‌آرایی - کنایه)

۳۳- آرایه‌های ادبی مقابل همه ابیات صحیح هستند؛ به جز ...

۱) هر که جان بر لعل آن دلبر نهاد	پای در ره نانهاده سر نهاد (استعاره - کنایه)
۲) گفتم ای جان جهان دفتر گل عیبی نیست	که شود فصل بهار از می ناب آلوده (تشبیه - جناس)
۳) گرچه در مصر فراموشی مقید مانده‌ایم	می‌رسد چون جامه یوسف به کنعان بوی ما (تلمیح - ایهام)
۴) گر بوسه‌ای توان زد یاقوت آن دو لب را	یک عمر از این تمنا خون در جگر توان زد (تشبیه - استعاره)

۳۴- در کدام بیت، وجه شبه دارای کنایه است؟

(۱) چشم عبرت باز کن گردید چون مویت سفید	مگذران در خواب غفلت این شب مهتاب را
(۲) کمند است گیسوش هم‌رنگ قیر	همی‌آید از دو لبش بوی شیر
(۳) بر زمین از ناز زلف او چو دامان می‌کشد	بوی پیراهن سر خود در گریبان می‌کشد
(۴) چند از آمیزش دریای وحدت چون حباب	پرده‌دار چشم کوته‌بین نفس باشد تو را

۳۵- در همه ابیات معنای دور و نزدیک کنایه منجر به ایجاد آرایه ایهام شده است، به جز ...

(۱) نیست بی‌صورت اگر دست از جلای دل کشم	طوطی از آیینۀ بی‌زنگ خودبین می‌شود
(۲) مو به مو چون مژه احوال مرا می‌دانی	نشود خواب گران پرده بینایی تو
(۳) تیرش تمام سینه‌پسندست و دلنشین	این غمزه دست‌پرور طرز نگاه کیست
(۴) گلستان شوق را، نشو و نمایی می‌دهی	بلبلان بی‌نوا را در نوا می‌آوری

۳۶- کدام بیت، فاقد «کنایه» است؟

(۱) فراق یار به یک بار بیخ صبر بکند	بهار وصل ندانم که کی به بار آید
(۲) عشرت کنیم ورنه به حسرت کشندمان	روزی که رخت جان به جهانی دگر کشیم
(۳) باغبانان به شب از زحمت بلبل چون‌اند	که در ایام گل از باغچه غوغا نرود
(۴) لنگر حلم تو ای کشتی توفیق کجاست؟	که در این بحر کرم غرق گناه آمده‌ایم

۳۷- کدام مصراع‌ها فاقد هرگونه اختیار شاعری هستند؟

(الف) از گرفتاران خود صیاد می‌گیرد خبر	(ب) به زهد خشک به جایی نمی‌رسد زاهد
(ج) سر به گردون می‌دهم این آه پر تأثیر را	(د) نیست در جاذبه عشق مرا کوتاهی
(هـ) تا حیا سرمه‌کش نرگس جادوی تو بود	
(۱) الف - د	(۲) ب - ج
(۳) الف - ج	(۴) ب - هـ

۳۸- همه اختیارات وزنی مذکور در مقابل هر گزینه، قابل استفاده در آن وزن هستند؛ به جز ...

(۱) مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن (ابدال و بلندبودن هجای پایانی)
(۲) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن (ابدال، قلب و بلندبودن هجای پایانی)
(۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (ابدال، آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن و بلندبودن هجای پایانی)
(۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (ابدال و بلندبودن هجای پایانی)

۳۹- کدام بیت، فاقد اختیارات شاعری «وزنی» است؟

(۱) قوت شرح عشق تو نیست زبان خامه را	گرد در امید تو چند به سر دوانمش
(۲) تو ببینی که به یک ماه چو ماه	کند از مهر تو عالم روشن
(۳) رقیب کیست که در ماجرای خلوت ما	فرشته ره نبرد تا به اهرمن چه رسد
(۴) بام و هوا تویی و بس نیست روی به جز هوس	آب حیات جان تویی صورتها همه سقا

۴۰- وزن کدام بیت، همسان نیست؟

(۱) آن که هلاک من همی خواهد و من سلامتمش	هر چه کند ز شاهی کس نکند ملامتش
(۲) ز گرد خوان نگون فلک طمع نتوان داشت	که بی ملالت صد غصه، یک نواله برآید
(۳) میان او که خدا آفریده است از هیچ	دقیقه‌ایست که هیچ آفریده نگشادست
(۴) ای ز نظر گشته نهان ای همه را جان و جهان	بار دگر رقص کنان بی دل و دستار بیا

۴۱- دربارهٔ رباعی زیر، کدام گزاره نادرست است؟

«تیری ز کمان خانۀ ابروی تو جست	دل پرتو وصل را خیالی بریست
خوش خوش ز دلم گذشت و می گفت به ناز	ما پهلوی چون تویی نخواهیم نشست»

- (۱) وزن بیت، قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه را دارد.
- (۲) مصراع نخست، دارای یک استعاره و یک تشبیه است.

(۳) در رکن دوم مصراع آخر، «مفاعیل» بنابر اختیار شاعری قلب، به «مفاعلن» تبدیل شده است.

(۴) با بیت «ما ز یاران چشم یاری داشتیم / خود غلط بود آن چه ما پنداشتیم» تقابل معنایی دارد.

۴۲- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه وجود ندارد؟

«پیشانی عفو تو را پرچین نسازد جرم ما	آینه کی بر هم خورد از زشتی تمثالها»
(۱) تو در این نامه سیاه مبین	کرم خویش بین گناه مبین
(۲) ز چین ابروی دلدار نیستم نومید	که نوبهار در آغاز غنچه‌پیشانی است
(۳) با سیه‌روی نیم نومید از حسن قبول	عنبر دریای رحمت خال عصیان من است
(۴) وز فراوان ابر رحمت ریخته باران فضل	رانده‌ای را بر امید عفو شادان دیده‌اند

۴۳- مفهوم کدام ابیات یکسان است؟

الف) باز امشب ای ستاره تابان نیامدی	باز ای سپیده شب هجران نیامدی
ب) چون جام شفق موج زند خون به دل من	با این همه دور از تو مرا چهره زردی است
ج) یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد	به وداعی دل غم‌دیده ما شاد نکرد
د) بی مهر رخت روز مرا نور نمانده‌است	وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده‌است

۴) الف - د

۳) ج - ب

۲) الف - ج

۱) ب - د

۴۴- کدام بیت با دیگر ابیات، تقابل معنایی دارد؟

۱) با عقل گشتم همسفر یک کوچه راه از بی کسی	شد ریشه‌ریشه دامنم از خار استدلال‌ها
۲) یک زمان از وی عنایت برکنند	عقل زیرک ابله‌ی‌ها می‌کند
۳) وهم خوانش آنک شهوت را گداست	وهم قلب نقد زر عقل‌هاست
۴) ای سنایی گر همی جویی ز لطف حق سنا	عقل را قربان کن اندر بارگاه مصطفی

۴۵- مفهوم کدام ابیات یکسان است؟

الف) گل صدبرگ را دگر در دام	همچو بلبل هزار می‌افتد
ب) گلبن بزم و شاهد چمنی	زینت باغ و زیب انجمنی
ج) گر هزار است بلبل این باغ	همه را نغمه و ترانه یکی است
د) چشم بگشا به گلستان و ببین	جلوه آب صاف در گل و خار

۴) الف، ب

۳) ج، الف

۲) ج، د

۱) ب، د

علوم و فنون ادبی (۳) - پیش روی سریع تر

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):
حسن تعلیل، حس آمیزی و
اسلوب معادله
و کارگاه تحلیل فصل
صفحه های ۱۱۲ تا ۱۲۲

۴۶- کدام بیت دارای «اسلوب معادله، حسن تعلیل و تشخیص» است؟

۱) اگر چه آتش نمرود دارد خشم در ساغر	ولی از خوردنش در دل بهاری می شود پیدا
۲) در فصل گل از بلبل مایاد نکردند	دیگر به چه امید در این بند توان بود
۳) هست اگر امید وصلی دل نمی ماند غمین	شوق شکر پسته را خندان کند در زیر پوست
۴) در گردش آورید می لعل فام را	زین بیش خشکلب مپسندید جام را

۴۷- آرایه «حسن تعلیل» در همه گزینه ها مشهود است؛ به جز ...

۱) خال بر رخساره اش دانی چرا باشد سیاه	بس که خود را در میان آفتاب انداخته
۲) پنبه را دانی چرا مینا دهد بر فرق جای	هر که سر می کشان پوشیده جایش بر سر است
۳) دانی که چرا نام تو در نامه نیارم	زیرا که نخواهم که کسی نام تو داند
۴) خاک بغداد به مرگ خلفا می گرید	ورنه این شط روان چیست که در بغداد است؟

۴۸- در همه بیت ها به جز بیت ... آرایه «اسلوب معادله» وجود دارد.

۱) بر هدف دستی ندارد تیر بی زور کمان	همت پیران جوانان را به منزل می برد
۲) عشق اول ناتوانان را به منزل می برد	خار و خس را زودتر دریا به ساحل می برد
۳) صد بیابان در میان دارند از بی نسبتی	گر به ظاهر کوه با صحرا به هم پیوسته است
۴) آدمی پیر چو شد حرص جوان می گردد	خواب در وقت سحرگاه گران می گردد

۴۹- آرایه های بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- «من شکسته بدحال زندگی یابم
۱) مجاز، حسن تعلیل، تشبیه، تضاد	در آن زمان که به تیغ غمت شوم مقتول»
۲) تشبیه، تناقض، کنایه، واج آرایی	
۳) استعاره، تضاد، تشبیه، جناس	
۴) کنایه، مجاز، حسن تعلیل، جناس	

۵۰- آرایه ها یا آرایه درج شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟

۱) به صدق کوش که خورشید زاید از نفست	که از دروغ سیه روی گشت صبح نخست (ایهام - حسن تعلیل)
۲) از آن دمی که ز چشمم برفت رود عزیز	کنار دامن من همچو رود جیحون است (تشبیه - ایهام تناسب)
۳) زنهار از آن تبسم شیرین که می کنی	کز خنده شکوفه سیراب خوش تر است (حسن تعلیل - تناقض)
۴) ز شور عشق تو در کام جان خسته من	جواب تلخ تو شیرین تر از شکر می گشت (حس آمیزی - تناقض)

۵۱- آرایه‌های «تشبیه - اسلوب معادله - حسن تعلیل - استعاره» به ترتیب در کدام گزینه آمده‌اند؟

الف) جای ابروی تو نقاش پس از آهوی چشم	تا به بازیچه نگیرند دم شیر کشد
ب) از دیدن رویت دل آینه فرو ریخت	هر شیشه‌دلی طاقت دیدار ندارد
ج) جای مستان همه در گوشه محراب افتاد	تا که بالای دو چشمت خم ابرو داری
د) گرچه روزی تیره‌تر از شام غم باشد مرا	در دل روشن صفای صبحدم باشد مرا
ه) گره زدی سر زلف و دلم ز ناله فتاد	فتد ز نغمه، چو افتد به سیم تار گره
و) چه شد که بر گل عارض گلاب می‌ریزی	ستاره بر رخ این آفتاب می‌ریزی

۱) د - ه - الف - ب   ۲) ب - د - ه - الف   ۳) و - ب - ه - الف   ۴) الف - ب - ج - د

۵۲- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«گر پر از لاله سیراب بود دامن کوه»	«مرو از راه که آن خون دل فرهاد است»
۱) اسلوب معادله - اغراق - استعاره	۲) ایهام - تلمیح - اسلوب معادله
۳) حسن تعلیل - ایهام تناسب - اغراق	۴) تلمیح - حسن تعلیل - استعاره

۵۳- مفاهیم «کم‌گویی»، «ارزش ذاتی»، «بی‌نیازی» و «بی‌عدالتی روزگار» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شوند؟

الف) سپهر مردم دون را کند خریداری	بخیل سوی متاعی رود که ارزان است
ب) دود اگر بالا نشیند کسر شأن شعله نیست	جای چشم ابرو نگیرد گرچه او بالاتر است
ج) از آن مرد دانا دهان دوخته است	که بیند که شمع از زبان سوخته است
د) با کمال احتیاج از خلق استغنا خوش است	با دهان تشنه مردن بر لب دریا خوش است

۱) ب، ج، الف، د   ۲) ب، الف، د، ج   ۳) ج، د، الف، ب   ۴) ج، ب، د، الف

۵۴- کدام گزینه با بیت زیر ارتباط معنایی ندارد؟

«با کمال احتیاج از خلق استغنا خوش است»	با دهان خشک مردن بر لب دریا خوش است»
۱) قطره‌ای می‌سازد از دریا گهر را بی‌نیاز	با قناعت چشم احسان نیست بر حاتم مرا
۲) می‌کشیدم پای استغنا به دامن صدف	قطره‌آبی اگر همچون گهر می‌داشتم
۳) نعمتی چون سیرچشمی نیست بر خوان وجود	بی‌نیاز از بحر دارد، آب این گوهر مرا
۴) هرکه آب از چشمه‌سار بی‌نیازی خورده است	آب گوهر در مذاقش تلخی افیون دهد

۵۵- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟

۱) مکن ای دوست ملامت من سودایی را	که تو روزی نکشیدی غم تنهایی را
۲) نمی‌اندیشد از زخم زبان هرکس که مجنون شد	به خار و خس مقید سیل بی‌زهار کی گردد؟
۳) من دیوانه را سنگ ملامت شد پروبالی	نگردد سیل تا سنگین سبک‌رفتار کی گردد؟
۴) ملامت را سپر سازیم بر خویش	ملامت عشق را تاج است و افسر

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس ششم: قدرت اجتماعی
درس هفتم: نابرابری اجتماعی
درس هشتم: سیاست هویت
صفحه‌های ۵۴ تا ۹۶

۵۶- کدام یک از عبارات زیر، نادرست است؟

- (۱) تدبیر و تنظیم امور، یکی از ابعاد سیاست است که امروزه به قانون تقلیل یافته است.
- (۲) با گذر زمان، سیاست شکلی پیچیده‌تر به خود می‌گیرد و ضروری‌تر می‌شود.
- (۳) در جهان مدرن، معیار ارزیابی سیاست، دستیابی به پیروزی، موفقیت و سعادت است.
- (۴) سیاست، مجموعه روش‌هایی است که هر واحد اجتماعی برای تحقق اهداف جمعی به کار می‌گیرد.

۵۷- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- اشتراک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی چیست؟

- کدام قدرت امروزه عمدتاً از طریق قانون و پیمودن مراحل قانونی اعمال می‌شود؟

- مثال نقض برای وجود ارتباط میان شخصیت و قدرت تنبیهی کدام است؟

- سازمان با کدام ارزش اجتماعی مطابقت دارد؟

- (۱) همواره پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد. - تنبیهی - ناپلئون - دانش
- (۲) تبعیت فرد از اراده و خواست دیگران، در اثر درست و حق دانستن آن موضوع است. - اقناعی - هرکول - قدرت
- (۳) تبعیت فرد از اراده و خواست دیگران، در اثر درست و حق دانستن آن موضوع است. - اقناعی - هیتلر - قدرت
- (۴) همواره پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد. - تنبیهی - شارل دوگل - دانش

۵۸- کدام عبارت یا عبارات نادرست اند؟

(الف) «سیاستمدار» واژه‌ای است که معنی آن برای افراد نسبی است.

(ب) ماهیت قدرت به هیچ وجه امر شر و پلیدی نیست.

(ج) هر کنش اجتماعی، یا به قصد تغییر وضع موجود انجام می‌شود یا با هدف حفظ آن.

(د) قدرت، مفهومی مسئله‌برانگیز و به شکل اجتناب‌ناپذیری، ارزشی است.

- (۱) الف و د (۲) ج (۳) ب (۴) ج و ب

۵۹- کدام گزینه دربارهٔ داوری علمی ارزش‌های سیاسی، نادرست است؟

- (۱) جامعه‌شناسان انتقادی، دست شستن از داوری علمی ارزش‌های سیاسی را بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند.
- (۲) علوم اجتماعی برای مقایسه و داوری هر فرهنگ، باید آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببینند و بررسی کند.
- (۳) جامعه‌شناسی تبیینی با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به‌عنوان یک پدیدهٔ خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند.
- (۴) جامعه‌شناسان انتقادی معتقدند دو رویکرد تبیینی و تفسیری، محافظه‌کارند.

۶۰- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- جامعه‌شناسان طرفدار قشربندی اجتماعی، معتقدند قشربندی پدیده‌ای است که در همهٔ زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است.

- در رویکرد سوم به نابرابری اجتماعی، تلاش می‌شود با حذف مالکیت خصوصی قشربندی اجتماعی از میان برود.

- در رویکرد دوم به نابرابری اجتماعی، نقطهٔ شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود اما نقطهٔ پایان رقابت، عادلانه نیست.

(۱) ص - غ - غ (۲) غ - ص - ص

(۳) ص - غ - ص (۴) غ - ص - غ

۶۱- به ترتیب، هر عبارت پیامد، علت و پیامد کدام گزینه است؟

- شکل‌گیری جامعه‌شناسی انتقادی

- غلبهٔ رویکرد تبیینی

- پیوند دانش و ارزش

(۱) بازگشت دعاوی تجویزی و انتقادی به علوم اجتماعی - جدایی دانش از ارزش - شکل‌گیری دانش انتقادی

(۲) فاصلهٔ میان وضع موجود و وضع مطلوب جهان اجتماعی - غیرعلمی تلقی شدن داوری دربارهٔ ارزش‌ها - بازگشت دعاوی تجویزی به علوم اجتماعی

(۳) فاصلهٔ میان وضع موجود و وضع مطلوب جهان اجتماعی - تجویز راه‌حل برای بهتر شدن وضعیت موجود - غلبهٔ رویکرد تفسیری

(۴) بازگشت دعاوی تجویزی و انتقادی به علوم اجتماعی - غیرعلمی تلقی شدن داوری دربارهٔ ارزش‌ها - شکل‌گیری دانش انتقادی

۶۲- کدام گزینه به ترتیب، صحیح یا غلط بودن عبارات‌های زیر را به درستی مشخص می‌کند؟

- جهان اجتماعی و ساختارهای آن، در زندگی گروهی افراد با دیگران ساخته می‌شود.

- هنگامی که الزام‌های یک جهان اجتماعی برداشته شوند، تغییر آن جهان اجتماعی را در پی خواهند داشت.

- جامعه‌شناسی تفسیری با رویکرد انتقادی، تمام معانی و ارزش‌ها را ساخته و پرداختهٔ اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌داند.

(۱) غ - ص - ص (۲) ص - غ - ص

(۳) غ - غ - غ (۴) ص - غ - غ

۶۳- در رابطه با «دوره پسامدرن» کدام گزینه صحیح است؟

(۱) در این دوره، تکرر، تنوع و حتی بی ثباتی و تغییرات مداوم هویت‌ها، مطلوب دانسته شد. - در این دوره به جای ثروت و قدرت، هویت و دانش کانون نزاع و کشمکش می‌شوند. - از پیدایش سیاست هویت در این دوره، به باز شدن «جعبه پاندورا» تعبیر می‌شود که موجب رها شدن و سرازیری همه خوبی‌ها و نعمت‌ها به سوی زمین می‌شود.

(۲) در مدل تکثرگرا و در بعد فرهنگی، بر آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف و فرصت سهیم شدن آن‌ها در قدرت سیاسی تأکید می‌شود. - در این دوره، سیاست همانندسازی هویت مورد نقد قرار می‌گیرد. - در اواخر قرن بیستم، هویت، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد.

(۳) در این دوره، وجود یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی ضروری دانسته می‌شود. - در این دوره، گسترش برابری و رفع تبعیض‌های قومی و گروهی، در بعد اجتماعی هویت مورد توجه قرار می‌گیرد. - جدایی فرانسوی‌زبانان ایالت کبک از انگلیسی‌زبان‌ها در کانادا بیانگر مدل تکثرگرا در این دوره است.

(۴) افراد، مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را بر اساس علاقه‌های فرهنگی و هویتی خود پی می‌گیرند. - هویت ملی و وحدت، ثبات و استمرار همراه با آن، مورد تأکید قرار گرفت و از طرفی هویت‌های خرد، محلی و فردی، نامطلوب پنداشته شد. - در این دوره، هویت از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف و توسط آن‌ها، تعریف می‌شود.

۶۴- چرا جامعه‌شناسی انتقادی نمی‌خواست دآوری ارزش‌ها، بیرون از دایره علم صورت بگیرد و «نسل‌کشی در کامبوج توسط حزب کمونیست»، مربوط به کدام یک از چهره‌های سیاست هویت است؟

(۱) زیرا متوجه سرکوبی است که به وسیله دانش اعمال می‌شود و دیگر به آن تن نمی‌دهد. - تأکید افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها

(۲) زیرا در آن صورت همواره ارزش‌های غالب در زندگی اجتماعی، ارزش‌های ثروتمندان و قدرتمندان خواهد بود. - تأکید افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها

(۳) زیرا در آن صورت همواره ارزش‌های غالب در زندگی اجتماعی، ارزش‌های ثروتمندان و قدرتمندان خواهد بود. - به رسمیت شناختن گروه‌های به حاشیه رانده شده

(۴) زیرا متوجه سرکوبی است که به وسیله دانش اعمال می‌شود و دیگر به آن تن نمی‌دهد. - به رسمیت شناختن گروه‌های به حاشیه رانده شده

۶۵- به ترتیب، کدام مورد به معنای «انکار اشتراک و وحدت انسان‌ها» است و این انکار چه پیامدی در پی خواهد داشت؟

(۱) تأکید بر تنوع و تکرر هویت‌ها - مطرح شدن ادعای متفاوت بودن جوامع و فرهنگ‌ها

(۲) تأکید بر تنوع و تکرر هویت‌ها - از بین رفتن فرصت گفت‌وگو و معارفه فرهنگ‌ها و انسان‌ها

(۳) حذف هویت‌های انسانی و فرهنگی - از بین رفتن گفت‌وگو و معارفه فرهنگ‌ها و انسان‌ها

(۴) حذف هویت‌های انسانی و فرهنگی - مطرح شدن ادعای متفاوت بودن جوامع و فرهنگ‌ها

جامعه‌شناسی (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

درس نهم: پیشینه علوم اجتماعی
در جهان اسلام
درس دهم: افق علوم اجتماعی در
جهان اسلام
صفحه‌های ۹۷ تا ۱۲۰

۶۶- به ترتیب، هریک از عبارات زیر به کدام اندیشمند اشاره دارد؟

- علم اجتماعی خود را زیرمجموعه علوم انسانی دانست و آن را علم مدنی نامید.
- در «تحقیق ماللهند»، علت وجود کاست‌ها در جامعه هند را باورهای دینی هندوها دانست.
- روش او در علوم اجتماعی مشابه روش کنت در جامعه‌شناسی تبیینی است.
- با تأثیرپذیری از قرآن، به دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود.

(۱) فارابی - ابوریحان بیرونی - ابوعلی مسکویه - ابن‌خلدون

(۲) ابن‌خلدون - ابوعلی مسکویه - ابن‌خلدون - فارابی

(۳) فارابی - ابوریحان بیرونی - ابن‌خلدون - ابن‌خلدون

(۴) ابن‌خلدون - ابوعلی مسکویه - ابوعلی مسکویه - فارابی

۶۷- کدام گزینه به ترتیب، به «روش مورد استفاده ابن‌خلدون»، «عامل شکل‌گیری جوامع از دید او» و «ویژگی رویکرد او» اشاره دارد؟

(۱) حسی و تجربی - عصبیت - محافظه‌کارانه

(۲) عقلانی و وحیانی - عصبیت - انتقادی

(۳) حسی و تجربی - عقلانیت - محافظه‌کارانه

(۴) عقلانی و وحیانی - عقلانیت - انتقادی

۶۸- کدام گزینه جاهای خالی را به درستی کامل می‌کند؟

- جامعه‌شناسی تبیینی از ... برای پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی استفاده می‌کند.

- جامعه‌شناسی انتقادی از ... و ... فراتر می‌رود.

- جامعه‌شناسی تفسیری به ... هنجارها و ارزش‌های اجتماعی بسنده می‌کند.

(۱) عقل تفسیری - عقل تجربی - عقل انتقادی - درک

(۲) عقل تفسیری - عقل ابزاری - عقل انتقادی - درک

(۳) عقل انتقادی - عقل تفسیری - عقل ابزاری - درک

(۴) عقل تجربی - عقل تفسیری - عقل انتقادی - توصیف

۶۹- کدام گزینه در خصوص علم فقه، کاملاً درست است؟

(۱) با تبیین مسائل اجتماعی و تعیین ویژگی‌های جامعه مطلوب آرمانی، راه برون‌رفت از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند.

(۲) بدون توصیف و تبیین مسائل اجتماعی، راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند.

(۳) ویژگی‌های جامعه مطلوب آرمانی را مشخص نمی‌کند اما راه‌هایی برای برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب تجویز می‌کند.

(۴) با توصیف و تبیین مسائل اجتماعی، به جامعه اسلامی کمک می‌کند تا رفتارها و هنجارهای اجتماعی را ارزیابی و نقد نماید و درباره آن‌ها داوری کند.

۷۰- کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟ (به ترتیب)

(الف) کدام اندیشه در ایران، همواره نقش مهمی در تعیین نوع رابطه مردم با قدرت‌های داخلی و خارجی داشته است؟

(ب) کدام اندیشمند نظریه نظام مشروطه را تبیین نمود؟

(ج) مردم ایران در عصر غیبت، از چه طریقی در تحقق بخشیدن به نظام مطلوب مشارکت می‌کنند؟

(۱) فقه شیعه - علامه طباطبایی - حاکمان و کارگزاران

(۲) مشروطه - طه عبدالرحمن - مجلس خبرگان

(۳) فقه شیعه - میرزای نائینی - مجلس شورای اسلامی

(۴) انقلاب - امام خمینی - فقهای جامع الشرایط

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید. به سؤالات ۷۱ تا ۷۵ «یا» به سؤالات ۷۶ تا ۸۰ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

هویت

(هویت ایرانی ۱، ۲، ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۳۵

۷۱- به ترتیب، هریک از عبارات زیر، نتیجه چیست؟

- رواج تصویر القایی مستشرقان از هویت جامعه اسلامی در بین جوامع اسلامی

- جست‌وجوی هویت جدید توسط جهان اسلام در بیرون از تصاویر القایی دنیای غرب

- تأمل و بازبینی نظرات پیشین نظریه‌پردازان غربی

(۱) رواج عقاید قوم‌گرایانه و سکولار - بازگشت به هویت اسلامی - انقلاب اسلامی ایران

(۲) خودباختگی فرهنگی در بین مسلمانان - انقلاب اسلامی ایران - حیات معنوی اسلام

(۳) خودباختگی فرهنگی در بین مسلمانان - حیات معنوی اسلام - انقلاب اسلامی ایران

(۴) رواج عقاید قوم‌گرایانه و سکولار - بازگشت به هویت اسلامی - حیات معنوی اسلام

۷۲- هریک از عبارات زیر، به کدام مفهوم اشاره دارد؟ (به ترتیب)

الف) عمل کردن مطابق با اراده دیگری با میل درونی

ب) تأثیر گذاشتن بر اراده دیگران برای رسیدن به اهداف خود

ج) قدرت سازمان یافته برای رسیدن به هدفی معین

(۱) تبعیت با رضایت - قدرت اجتماعی - سیاست

(۳) تبعیت با رضایت - سیاست - مشروعیت

۷۳- کدام مورد، مصداقی برای «الف و ب» است؟

(۱) الف) از اصول و ارزش‌های خود عدول می‌کند - ب) بحران‌های فرهنگی را کاهش می‌دهد.

(۲) الف) اقتدار نظام سیاسی را تأمین می‌کند - ب) به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند.

(۳) الف) زمینه بحران‌های فرهنگی را به وجود می‌آورد - ب) تعارضات فرهنگی را از بین می‌برد.

(۴) الف) زمینه تعارضات فرهنگی را به وجود می‌آورد - ب) اصول و ارزش‌های حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند.

۷۴- کدام گزینه، در درجه دوم، شرطی ضروری برای افزایش جمعیت محسوب می‌شود؟

(۱) این فرهنگ، باعث تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن باشد.

(۲) فرهنگی که بسط می‌یابد، فرهنگ حق باشد.

(۳) از اینکه جهان‌های اجتماعی دیگر بر فرهنگ حق تسلط یابند، ممانعت کند.

(۴) اعضای فرهنگ، حاملان و عواملان معانی حق باشند.

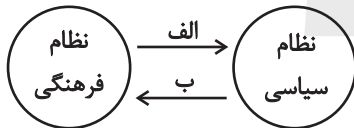
۷۵- سیاست کاهش جمعیت در ایران برای اولین بار، مربوط به کدام برهه زمانی است و پیامد آن چه بود؟

(۱) سال ۱۳۴۵ تا اوایل پیروزی انقلاب - کاهش رشد جمعیت از ۳/۹ به ۱/۳ درصد

(۲) سال ۱۳۶۸ تا سال ۱۳۹۰ - کاهش رشد جمعیت از ۳/۱ به ۲/۷ درصد

(۳) سال ۱۳۴۵ تا زمان پیروزی انقلاب - کاهش رشد جمعیت از ۳/۱ به ۲/۷ درصد

(۴) سال ۱۳۶۸ تا سال ۱۳۹۳ - کاهش رشد جمعیت از ۳/۹ به ۱/۳ درصد

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۷۱ تا ۷۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۷۶ تا ۸۰ پاسخ دهید.

بیداری اسلامی و جهان جدید
(سرآغاز بیداری اسلامی، انقلاب اسلامی
ایران، افق بیداری اسلامی)
صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۳۴

۷۶- علت هریک از موارد زیر، به ترتیب کدام است؟

«قوت و قدرت جوامع غربی از دیدگاه بیدارگران نخستین»، «آسیب‌پذیری دولت‌های کشورهای مسلمان در برابر کشورهای غربی»، «حمایت دولت‌های استعمارگر از منورالفکران غرب‌گرا»، «سرکوب مقاومت‌های مردمی توسط منورالفکران غرب‌گرا»

- ۱) وابستگی به قدرت جهانی استعمار - مهجور ماندن فقاقت و عدالت در حاشیه مناسبات قدرت‌های قومی - تشکیل حاکمیت‌های سکولار در جوامع خود - مخدوش ساختن استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی
- ۲) دوری مسلمانان از عمل به سنن الهی - قدرت نظامی، نفوذ سیاسی و اقتصادی و جاذبه‌های این جهانی و دنیوی کشورهای غربی - از بین بردن مظاهر دینی و اسلامی - ایجاد ساختارهای اجتماعی جدید
- ۳) عمل کردن به دستورات اسلام - دوری از سنن دینی و اسلامی - جلوگیری از موفقیت جنبش‌هایی که توسط نخستین بیدارگران اسلامی در حال شکل‌گیری بود - وابستگی به کشورهای استعمارگر
- ۴) استعمار سیاسی و اقتصادی کشورهای دیگر - دوری از سنن دینی و اسلامی - حذف ساختارهای اجتماعی پیشین - رسیدن به جایگاه کشورهای غربی

۷۷- پاسخ هریک از پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- اساس تعامل عالمان شیعی با قاجار چه بود؟
- هدف اصلی از جنبش عدالتخانه چه بود؟

- رقابت میان بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا در جریان انقلاب مشروطه، به نفع کدام گروه پایان یافت؟

- ۱) مقاومت منفی - اصلاح رفتار زمامدار - بیدارگران
- ۲) فعالیت رقابت‌آمیز - اصلاح شیوه زمامداری - منورالفکران
- ۳) مقاومت منفی - اصلاح شیوه زمامداری - منورالفکران
- ۴) فعالیت رقابت‌آمیز - اصلاح رفتار زمامدار - بیدارگران

۷۸- کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به ترتیب حروف الفبا)

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
تدوین رساله‌های جهادیه	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	الف
ج	ب	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی
د	تغییر ساختار سیاسی	انقلاب اجتماعی

- ۱) انقلاب سیاسی - اصلاح ساختار حکومت - جنبش تنباکو - جنبش عدالتخانه
- ۲) مقاومت منفی - اصلاح رفتار حاکمان - جنبش عدالتخانه - انقلاب مشروطه
- ۳) انقلاب سیاسی - اصلاح ساختار حکومت - جنبش عدالتخانه - انقلاب مشروطه
- ۴) مقاومت منفی - اصلاح رفتار حاکمان - جنبش تنباکو - انقلاب مشروطه

۷۹- انقلاب اسلامی ایران در جهان دو قطبی قرن بیستم، از چه نظر اهمیت می‌یافت؟

- ۱) برخاستن از متن فرهنگ فقه و شیعه اسلامی
- ۲) هدف قرار دادن یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب
- ۳) قطع وابستگی به بلوک شرق
- ۴) حل بحران‌های معرفتی و معنوی همه کشورهای جهان

۸۰- کدام مورد، شباهت و تفاوت انقلاب فرانسه و انقلاب اسلامی ایران را به درستی تبیین می‌کند؟

- ۱) هر دو در جهت بسط و گسترش آرمان‌های واحدی بودند. - انقلاب فرانسه، رویکرد چپ و سوسیالیستی داشت اما انقلاب اسلامی ایران، رویکرد دینی و سیاسی داشت.
- ۲) هر دو پس از رنسانس شکل گرفتند. - انقلاب فرانسه، همه کشورهای اروپایی را فراگرفت اما انقلاب اسلامی ایران، بر کشورهای بلوک شرق تأثیرگذار بود.
- ۳) هر دو با اندیشه‌های جدید شکل گرفتند. - انقلاب فرانسه با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرن بعد از رنسانس شکل گرفت اما انقلاب اسلامی با الگو گرفتن از فقه سیاسی و اجتماعی شیعی آغاز شد.
- ۴) هر دو نگاه دینی و فرهنگی داشتند. - انقلاب فرانسه بعد از بحران‌های قرون وسطی شکل گرفت اما انقلاب اسلامی تقلیدی از انقلاب‌های مدرن بود.

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی سلامت
صفحه‌های ۱۸۶ تا ۲۰۶

۸۱- کدام فشار روانی با بقیه متفاوت است؟

- (۱) تحمل ترافیک برای رضا طاقت‌فرسا است.
- (۲) کیان بابت امتحانش بسیار نگران است و نمی‌تواند آرام بشود.
- (۳) سارا در مرحله آخر بازی نگران است و تمام تلاش خود را برای پیروزی به کار می‌گیرد.
- (۴) مریم از عمل جراحی‌اش بسیار هراس دارد.

۸۲- هر کدام از موارد زیر به ترتیب، نشان‌دهنده کدام نوع از علائم فشار روانی است؟

«خوشحالی - توهین و فحاشی - تصمیم‌گیری تکانشی - تپش قلب»

- (۱) رفتاری - هیجانی - جسمانی - شناختی
- (۲) جسمانی - شناختی - رفتاری - هیجانی
- (۳) شناختی - رفتاری - هیجانی - جسمانی
- (۴) هیجانی - رفتاری - شناختی - جسمانی

۸۳- سمانه در جلسه آزمون رانندگی شهر دچار استرس و نگرانی زیادی می‌شود و واکنش‌های جسمانی و روانی متنوعی از خود نشان می‌دهد. در رابطه

با واکنش‌های او کدام گزینه درست است؟

- (۱) احساس اضطراب زیادی داشته و به‌خاطر ترس زیاد تپش قلب دارد. (به‌عنوان واکنش رفتاری)
- (۲) تمایل دارد در آزمون شرکت نکند و برای شروع آزمون مقاومت می‌کند. (به‌عنوان واکنش جسمانی)
- (۳) به‌خاطر فشار روانی فراموش می‌کند هنگام دور زدن راهنما بزند. (به‌عنوان واکنش شناختی)
- (۴) دست‌های او عرق کرده و فرمان ماشین به‌خاطر تعریق او لیز می‌شود. (به‌عنوان واکنش هیجانی)

۸۴- همه افراد در زندگی ... را تجربه و ارزیابی می‌کنند و بُعد ... از ابعاد سبک زندگی است.

- (۱) سازگاری با شرایط جدید - اخلاقی
- (۲) ناتوانی در دستیابی به هدف - شناختی
- (۳) موقعیت‌هایی فراتر از توانایی خود - رفتاری
- (۴) ناتوانی در تمرکز - هیجانی

۸۵- در هریک از موارد زیر، به ترتیب، کدام یک از انواع مقابله دیده می‌شود؟

- با وجود رسیدن احضارنامه دادگاه، مهسا بعد از چند روز حتی پاکت‌نامه را باز نکرده است.
  - امین برای طراحی و ساخت قطعه‌ای، نمونه خارجی آن را به دقت مشاهده و بررسی می‌کند.
  - ملیکا بعد از مواجهه با تصمیم اشتباه داور، تحمل خود را از دست داده و او را هل می‌دهد.
  - سعید با مشورت روان‌پزشک خود برای کنار آمدن بهتر با اضطراب‌هایش دارو می‌خورد.
- (۱) منفعل بودن - استفاده از مهارت حل مسئله - رفتارهای تکانشی و بدون فکر - مشورت و راهنمایی گرفتن
  - (۲) در انتظار معجزه بودن - استفاده از مهارت حل مسئله - رفتارهای تکانشی و بدون فکر - مشورت و راهنمایی گرفتن
  - (۳) منفعل بودن - مشورت و راهنمایی گرفتن - فعالیت بدنی و ورزش کردن - استفاده از داروهای شیمیایی
  - (۴) در انتظار معجزه بودن - مشورت و راهنمایی گرفتن - فعالیت بدنی و ورزش کردن - استفاده از داروهای شیمیایی

۸۶- کدام موقعیت زیر به انتهای سمت چپ پیوستار سلامت نزدیکتر است؟

- (۱) بیمار مبتلا به افسردگی که در معرض خودکشی قرار دارد.
- (۲) بیمار مبتلا به سرطان که بیماری‌اش به تازگی ایجاد شده است.
- (۳) شخصی که تصادف کرده و در اثر ضربه به سر در کما قرار دارد.
- (۴) شخصی که اضطراب بسیار زیاد، او را خانه‌نشین کرده است.

۸۷- درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب در رابطه با «پرسش‌نامه سبک زندگی» مشخص کنید.

- اگر نمره به دست آمده از این پرسش‌نامه بین ۵۰ تا ۷۰ باشد فرد خیلی آسیب‌پذیر است.
- نوشیدن کم‌چای و ورزش روزانه به نحوی که بدن عرق نکند، نشان‌دهنده سبک زندگی سالم است.
- برای محاسبه نمره ملاک باید از نمره به دست آمده، بیست نمره کم شود.
- در این پرسش‌نامه نمره (۱) نشان‌دهنده «تقریباً همیشه» و نمره (۵) نشان‌دهنده «هرگز» است.

(۱) درست - نادرست - درست - درست	(۲) درست - نادرست - درست - نادرست
(۳) نادرست - درست - نادرست - نادرست	(۴) نادرست - نادرست - درست - درست

۸۸- کدام گزینه در مورد تأثیر مذهب بر سلامت صحیح نیست؟

- (۱) اینکه فردی به دلیل حرام بودن مشروبات الکلی از این نوشیدنی‌ها دوری می‌کند، نشان‌دهنده تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت است.
- (۲) روزه گرفتن و داشتن تغذیه سالم به دلیل تأثیر مثبت روی سیستم ایمنی، نشان‌دهنده تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت است.
- (۳) سبک زندگی افراد مذهبی نسبت به دیگر افراد سالم‌تر است.
- (۴) خواندن دعای مطالعه برای کاهش فشار روانی از مقابله‌های سازگارانه است.

۸۹- به ترتیب، «بتلا به سردردهای میگرنی به علت ترس از دست دادن دوست خود» و «پرخاشگری در اثر ضعف شنوایی» به کدام نقش متغیرهای روان‌شناختی اشاره دارد؟

- (۱) عامل ایجاد بیماری‌های جسمانی - عامل ایجاد بیماری‌های جسمانی
- (۲) پیامدهای بیماری‌های جسمانی - پیامدهای بیماری‌های جسمانی
- (۳) عامل ایجاد بیماری‌های جسمانی - پیامدهای بیماری‌های جسمانی
- (۴) پیامدهای بیماری‌های جسمانی - عامل ایجاد بیماری‌های جسمانی

۹۰- فرض کنید شما مسئول یک نشریه علمی روان‌شناسی هستید و متن زیر را به منظور ویراستاری علمی برای شما ارسال کرده‌اند. تعداد اشتباهات این متن چندتا است؟

«اگرچه انسان‌ها در شرایط گوناگونی زندگی می‌کنند، ولی فشار روانی را همه افراد (به‌جز افراد مذهبی) تجربه می‌کنند. درست‌ترین راهکاری که انسان‌ها برای فائق آمدن بر فشار روانی انجام می‌دهند، استفاده از هرگونه روش مقابله‌ای است. در فشار روانی فرد پس از بررسی میزان ادراک کنترل و ادراک کارایی روش‌های مقابله‌ای خود را فرا می‌خواند. مقابله‌هایی که به حل مسئله کمک نمی‌کنند، همیشه مضر و ناکارآمد هستند و مقابله‌های ناسازگارانه نامگذاری می‌شوند. اجتناب و انکار از روش‌های معمول مواجهه شدن با مسئله در مقابله‌های ناسازگارانه است.»

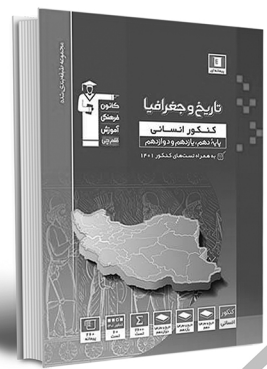
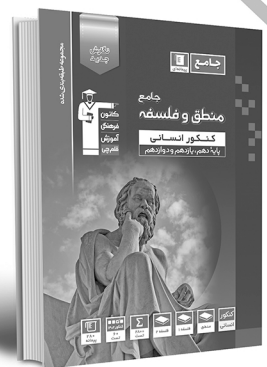
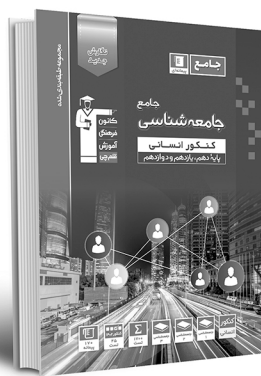
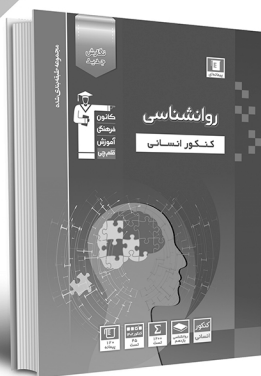
(۱) یک	(۲) دو	(۳) سه	(۴) چهار

کتاب‌های آیة انسان را

پیمان‌های قمرین کنید

فلسفه
و
تاریخ
و
جغرافیا
و
ریاضی
و
آمار
و
عربی
و
اقتصاد
و
روانشناسی
و
علوم و فنون ادبی
و
جامعه‌شناسی

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

برنامه راهبردی دوازدهم انسانی - سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

نام پروژه و هدف پروژه	تاریخ آزمون	نمودار پیشروی	ریاضی و آمار پایه	علوم و فنون ادبی پایه	عربی پایه
پروژه ششم دوران طلایی نوروز (در آخرین آزمون، کارنامه پروژه‌های دریافت می‌کنید)	۷ فروردین (جمع‌بندی مباحث پایه)	همه و یازدهم (مستقیم به دوره بعدی)	ریاضی و آمار (۱): کل کتاب + ریاضی و آمار (۲): کل کتاب	علوم و فنون ادبی (۱): کل کتاب + علوم و فنون ادبی (۲): کل کتاب	عربی: زبان قرآن (۱): کل کتاب + عربی: زبان قرآن (۲): کل کتاب

نام پروژه و هدف پروژه	تاریخ آزمون	نمودار پیشروی	زوج کتاب جامعه‌شناسی پایه	زوج کتاب تاریخ پایه	زوج کتاب جغرافیای پایه
پروژه ششم دوران طلایی نوروز (در آخرین آزمون، کارنامه پروژه‌های دریافت می‌کنید)	۷ فروردین (جمع‌بندی مباحث پایه)	همه و یازدهم (مستقیم به دوره بعدی)	جامعه‌شناسی (۱): کل کتاب	تاریخ (۱): کل کتاب	جغرافیای ایران (دهم): کل کتاب

نام پروژه و هدف پروژه	تاریخ آزمون	نمودار پیشروی	منطق	فلسفه یازدهم	روان‌شناسی	اقتصاد
پروژه ششم دوران طلایی نوروز (در آخرین آزمون، کارنامه پروژه‌های دریافت می‌کنید)	۷ فروردین (جمع‌بندی مباحث پایه)	همه و یازدهم (مستقیم به دوره بعدی)	کل کتاب	کل کتاب	کل کتاب	کل کتاب

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه
۱۴۰۲/۱۲/۱۸

آزمون ۱۸ اسفند ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۳۰ تا ۱۱ صبح

۱۱۰ سؤال (۷۵ سؤال اجباری + ۳۵ سؤال اختیاری)

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۶	
تاریخ و جغرافیا	۱	۲	۴	۶	۷	
فلسفه و منطق	۱	۲	۳	۵	۶	
اقتصاد	۱	۲	۴	۵	۷	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۳) و (۲)	۲۰	۹۱	۱۱۰	۲۰
۲	اختیاری (پیش روی سریع تر)	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۳	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۵
۴	اختیاری (پیش روی سریع تر)	تاریخ (۳)	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۵	انتخابی (زوج درس)	تاریخ (۱)	۵	۱۳۱	۱۳۵	
		تاریخ (۲)	۵	۱۳۶	۱۴۰	
۶	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۴۱	۱۴۵	۵
۷	اختیاری (پیش روی سریع تر)	جغرافیا (۳)	۵	۱۴۶	۱۵۰	
۸	انتخابی (زوج درس)	جغرافیا (۱)	۵	۱۵۱	۱۵۵	
		جغرافیا (۲)	۵	۱۵۶	۱۶۰	
۹	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰
۱۰	اختیاری (پیش روی سریع تر)	فلسفه دوازدهم	۵	۱۷۱	۱۷۵	۵
۱۱	اجباری	منطق	۵	۱۷۶	۱۸۰	۵
۱۲	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰
۱۳	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۱۰

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی (۳):

ثَلَاثَ قِصَصٍ قَصِيرَةٍ

نِظَامِ الطَّبِيعَةِ

(درس ۳ + متن درس ۴)

صفحه‌های ۳۷ تا ۵۸

عربی (۲):

ارْحَمُوا ثَلَاثًا

لَا تَقْنَطُوا

درس‌های ۶ و ۷

صفحه‌های ۷۷ تا ۱۰۵

■ ■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۹۱ - ۹۸)

۹۱- ﴿ قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ ﴾:

(۱) پروردگار گفت همانا من به تو پناه می‌برم که سؤالی از تو بپرسم که نسبت به آن دانشی برایم نیست!

(۲) پروردگارم گفت من از اینکه از تو چیزی بخواهم که مرا دانشی بر آن نیست پناه می‌برم!

(۳) گفت پروردگارا از اینکه سؤالی از تو بپرسم که دانش آن را نداشته باشم به تو پناه می‌برم!

(۴) گفت پروردگارا من به تو پناه می‌برم که از تو چیزی بخواهم که به آن دانشی ندارم!

۹۲- « عَلَيْكُمْ أَنْ تَسْتَرُوا أَسْرَارَكُمْ إِلَّا قَلِيلَةً مِنْهَا لِأَنَّ مَنْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَكْتُمَ أَسْرَارَهُ فَهُوَ أضعف النَّاسِ! »:

(۱) بر شماست که رازهای خود را جز اندکی از آن‌ها پنهان کنید، برای اینکه هر کس رازهایش را پنهان نکند، پس او ناتوان‌ترین مردم است!

(۲) شما باید اسرار خود را بپوشانید مگر اندکی از آن‌ها را، زیرا هر کس نتواند که اسرارش را بپوشاند، پس او ناتوان‌ترین مردم است!

(۳) شما اندکی از رازهای خود را بپوشانید، برای اینکه هر کس قادر نباشد رازهایش را پنهان کند، پس او از ضعیف‌ترین مردم است!

(۴) شما باید اسرارتان را جز اندکی از آن‌ها بپوشانید، برای اینکه هر کس نتوانست که اسرارش را بپوشاند او ناتوان‌ترین مردم است!

۹۳- « الْجَوْزُ ثَمْرَةٌ لَهَا قِشْرٌ صُلْبٌ غَيْرُ صَالِحٍ لِأَكْلٍ فَيُكْسَرُ الْقِشْرُ وَ لَا يَتَنَاوَلُ النَّاسُ إِلَّا لُبَّ الْمَحْصُولِ! »: گردو ...

(۱) میوه‌ای است که پوست سفت نامناسبی برای خوردن دارد پس پوست شکسته می‌شود و مغز محصول را مردم فقط میل می‌کنند!

(۲) محصولی است که پوست سختی دارد که خوردنی نیست، مردم پوستش را می‌شکنند و چیزی جز هسته این فرآورده را می‌خورند!

(۳) یک میوه دارای پوستی سخت و سفت و غیر قابل خوردن است، مردم این پوست را می‌شکنند و تنها مغز محصول را میل می‌کنند!

(۴) میوه‌ای است که پوستی سفت و غیر قابل خوردن دارد و آن پوست شکسته می‌شود و مردم فقط مغز محصول را می‌خورند!

۹۴- « مَنْ أوجَدَ خَلًّا فِي نِظَامِ الطَّبِيعَةِ ظَلَمَهَا ظُلْمًا لِأَنَّهُ يُسَبَّبُ عَدَمَ تَحَقُّقِ التَّوَازُنِ وَ الْإِسْتِقْرَارِ! »:

(۱) هر که بی‌نظمی در طبیعت به وجود آورد واقعاً به آن ظلم نموده است، زیرا آن سبب عدم ثبات و آرامش می‌شود!

(۲) هر که در نظام طبیعت خللی ایجاد کند به آن قطعاً ستم کرده است، زیرا آن باعث تحقق نیافتن تعادل و آرامش می‌شود!

(۳) آن که در نظام طبیعت خللی ایجاد کرد به آن ستمی کرده است، و این باعث تحقق نیافتن تعادل و آرامش در آن می‌شود!

(۴) کسی که اختلال در نظام طبیعت به وجود می‌آورد به آن حتماً ستم نموده است، زیرا آن به ثبات نداشتن آرامش می‌انجامد!

۹۵- « هُنَاكَ مَزَارِعٌ قَدْ تَعَرَّضَتْ الْخَضِرَاوَاتُ فِيهَا لِلْأَكْلِ وَ التَّلْفِ فَإِنَّ الْمُزَارِعِينَ لَيْسَتْشِيرُوا خِبْرَاءَ الزَّرْعَةِ لَكِي يَتَخَلَّصُوا مِنْ الْأَمْرِ! »:

(۱) مزرعه‌هایی وجود دارد که سبزیجات در آن‌ها در معرض خوردن و نابودی قرار گرفته‌اند پس کشاورزان باید از کارشناسان کشاورزی مشورت بخواهند تا از موضوع رهایی یابند!

(۲) مزارعی هستند که در معرض خورده شدن و تلف گشتن سبزیجات قرار گرفته‌اند پس کشاورزان باید با متخصصان کشاورزی مشورت نمایند تا از این امر خلاص شوند!

(۳) آنجا مزرعه‌هایی وجود دارند که گیاهانشان در معرض خوردن و نابودی قرار گرفته‌اند پس کارشناسان کشاورزی باید به کشاورزان مشورت بدهند تا از مشکل نجات پیدا کنند!

(۴) مزارعی هست که گیاهان در آن‌ها گاهی در معرض خطر خوردن و نابودی قرار می‌گیرند پس کشاورزان باید با متخصصان کشاورزی مشاوره نمایند تا از موضوع رهایی پیدا کنند!

۹۶- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

(۱) لِنَتَعَلَّمَ الدَّرْسَ جَيِّدًا نَسْتَمِعُ إِلَى كَلَامِ الْمُعَلِّمِ مُشْتَاقِينَ! : باید درس را به خوبی یاد بگیریم و با اشتیاق به سخن معلم گوش فرا دهیم!

(۲) أَيُّهَا النَّاسُ! لَا يَنْصُرُ أَحَدٌ الظَّالِمَ إِلَّا مَنْ لَيْسَتْ لَدَيْهِ ذَرَّةٌ مِنَ الْإِنْسَانِيَّةِ! : ای مردم! کسی ظالم را کمک نمی‌کند مگر آنکه ذره‌ای انسانیت ندارد!

(۳) سَاعَدَتْنِي إِحْدَى صَدِيقَاتِي عَلَى الْمُحَاضِرَاتِ الَّتِي كُنْتُ أَلْقَاهَا فِي الصَّفِّ! : یکی از دوستانم من را در سخنرانی‌هایی که در کلاس کرده بودم یاری نمود!

(۴) زُبْمًا يَكُونُ المرءُ مُصَابًا بِالشَّلَلِ الدَّمَاغِيِّ وَلَكِنَّهُ يُصْبِحُ نَمُوذَجًا لِلْآخِرِينَ فِي حَيَاتِهِ! : چه بسا انسان مبتلا به فلج مغزی باشد، اما در زندگیش الگویی برای دیگران شود!

۹۷- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

(۱) لَمْ يَقُمْ بِالْمُسَاعَدَةِ فِي حَلِّ مُشْكَلِي إِلَّا صَدِيقِي الْفَهَامَةُ! : دوست بسیار فهمیده‌ام در حلّ مشکلکم، فقط اقدام به کمک کرد!

(۲) لَمَّا كُنْتُ طِفْلًا مَازَالَ هَذَا السُّؤَالَ يَشْغَلُ فِكْرِي! : از زمانی که طفلی بیش نبودم این مسأله پیوسته ذهن مرا به خود مشغول می‌کرد!

(۳) طُوبَى لِأَمِيرٍ يَقُومُ عَنِ مَجْلِسِهِ لِأَبِيهِ وَ مَعْلَمِيهِ! : خوشا به حال امیری که برای پدرش و معلمانش از جای خود برمی‌خیزد!

(۴) إِنَّمَا قَعَدَ النَّبِيُّ (ص) مَعَ جَمَاعَةٍ كَانُوا يُفَقِّهُونَ الْجَاهِلَ! : پیامبر (ص) بی‌شک با گروهی نشست که به نادان دانش می‌آموختند!

۹۸- « هم کلاسی هایم در امتحان قبول شدند به جز دوستم! » عین الصحیح:

- (۱) نجحت زمیلاتي في الإمتحان إلا صديقتها! (۲) لم ينجح زمیلاتي في الإمتحان إلا صديقتي!
 (۳) نجحوا زملائي في الإمتحان إلا صديقي! (۴) نجحت زمیلاتي في الإمتحان إلا صديقتي!

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (۹۹ - ۱۰۳) بما يناسب النص:

قَطع الأشجار من العوامل التي تُهدد الطبيعة و استمراره يُؤدّي إلى تخریب البيئة. يُعتبر الإنسان من أهمّ العوامل في تخریب البيئة و أفعاله المُخرِبة تنتهي بتخریب حياته. يُؤكّد عددٌ من الأبحاث أنّ الأشجار تلعبُ دوراً مهمّاً في صحّة الإنسان، فكلّ شجرة تجذبُ حوالي ثلاثة و عشرين كيلو غراماً من ثاني أكسيد الكربون السامّ و الضارّ كلّ عامٍ و تُوفّر الأوكسجين الذي يحتاج إليه شخصان تقريباً. من المشاكل التي قد تُنتج عن قطع الأشجار هي قلّة نزول الأمطار، و زيادةُ *الفيضانات و *العواصف، و ارتفاع درجة حرارة الأرض. لهذا السبب فإنّ الحفاظ على الأشجار مهمٌّ للحفاظ على صحّة الإنسان و حياته. جديرٌ بالذكر أنّ في بعض الحالات، يُمكن قطع الغصون الإضافية بحيث يكون للغصون الأخرى ما يكفي من الضوء و يُمكن للهواء أن يمرّ بينها و تتحسنّ عملية الإثمار و تنمو بشكل أفضل.

*الفيضانات: أمطار كثيرة تجري على الأرض *العواصف: رياح قوية شديدة

۹۹- عین الصحیح:

(۱) تجذب كلّ شجرة ثلاثة و عشرين كيلو غراماً من جميع الغازات السامة سنوياً!

(۲) قطع الأشجار، و هو أحد الأعمال المُخرِبة للإنسان، يُساوي تخریب حياته!

(۳) اليوم تحدّث العواصف و الفيضانات بسبب قطع الأشجار!

(۴) لن ترتفع درجة حرارة الأرض إلا بقطع الأشجار!

۱۰۰- عین ما ليس من مزايا قطع الغصون الزائدة:

(۱) الغصون الأخرى تنمو أفضل و يُصبح مظهر الشجرة أجمل!

(۲) جذور الأشجار و جذوعها تنقوى و يزداد عمرها!

(۳) أثمار الأشجار تصير أكثر و أفضل!

(۴) الأشجار ستكون أطول من ذي قبل!

۱۰۱- عین الأقرب من مفهوم النص:

(۱) اغرسوا و الله ما عمل الناس عملاً أجلاً و لا أطيّب منه!

(۲) ما من رجلٍ يغرسُ غرساً إلا كتّبتُ الله له من الأجرِ ...!

(۳) الشجرةُ قد خلقت للإنسان، فلا بدّ له من الاعتناء بها!

(۴) ﴿ إِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ حَتَّىٰ عَنِ الْبِقَاعِ وَ الْبِهَائِمِ ﴾

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۰۲ و ۱۰۳)

۱۰۲- « تُهَدَّدُ - يُعْتَبَرُ - الْمُخْرَبَةُ - الْمَشَاكِلُ »:

(۱) تُهَدَّدُ: فعل مضارع - مزيد ثلاثي (من باب تفعيل) - متعدّد - معلوم / فعل و فاعل

(۲) يُعْتَبَرُ: مضارع - للغائب - حروفه كلّها أصلية - مجهول / فعل و نائب فاعله «الإنسان» و الجملة فعلية

(۳) الْمُخْرَبَةُ: اسم - مفرد مؤنث - معرّف بأل - اسم فاعل (مأخوذ من باب تفعيل) / صفة للموصوف: أفعال

(۴) الْمَشَاكِلُ: اسم - جمع تكسير (مفردة: «المشكلة») - معرفة / مجرور بحرف الجرّ؛ من المشاكل: جارّ و مجرور

۱۰۳- « تُنتَجُ - يُمَكِّنُ - الْأُخْرَى - يَمُرُّ »:

(۱) تُنتَجُ: فعل - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي (من باب «إفعال») - مجهول / مع نائب فاعله جملة فعلية

(۲) يُمَكِّنُ: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي (ماضيه: «أمكن») - معلوم / فعل و فاعله «قطع»

(۳) الْأُخْرَى: اسم تفضيل - مؤنث (مذكّره: «الآخر») - معرّف بأل / صفة و موصوفها: «الغصون»

(۴) يَمُرُّ: فعل مضارع - ليس له حرف زائد - معلوم - لازم / فعل و فاعله ليس محذوفاً

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۰۴ - ۱۱۰)

۱۰۴- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(۱) فأروني ماذا خلّق الذين من دونه!

(۲) نشاطات الإنسان تُؤدّي إلى اختلال التوازن!

(۳) بدأ المزارع يفكر في سبب تلك الواقعة!

(۴) قال الخبير إنّه تعدّى على نظام الطبيعة!

۱۰۵- « العالم بلا عمل كالشجر بلا ثمر! »؛ عین الخطأ في المفهوم:

(۱) تو گر علم خود را نیاری بکار درختی بود عاری از برگ و بار

(۲) علم کز اعمال نشانش نیست کالبدی دارد و جانش نیست

(۳) درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

(۴) چو داری تو علمی عمل بایدت چو کاری درختی ثمر زایدت

١٠٦- عَيْن «لَا» النَّاهِيَّة:

(١) إِنَّ الْقُرْآنَ يَأْمُرُ الْمُسْلِمِينَ أَنْ لَا يَسْبُؤُوا مَعْبُودَاتِ الْمُشْرِكِينَ!

(٢) إِنْ لَا تُنْفِقْ أَمْوَالِكَ الْيَوْمَ تُشَاهِدُ نَتِيجَتَهُ غَدًا!

(٣) أَلَا، تَفْقَهُوا وَ هُمْ جَمَاعَةٌ يَدْعُونَ اللَّهَ فَقَطْ!

(٤) ﴿ لَا يَحْزُنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴾

١٠٧- عَيْنِ خَبَرِ «كَانَ» مُخْتَلَفًا:

(١) كَانَ تَلَامِيزَ الصَّفِّ الْعَاشِرِ سَمِعُوا أَصْوَاتًا عَجِيبَةً فِي الْعَابَةِ!

(٢) كَانَ الشَّبَابُ الَّذِينَ قَدْ جَالَسُوا الْأَفَاضِلَ وَ الْمُفْتَكِرِينَ عُقْلَاءَ!

(٣) كَانَ عُمَالُ التَّنْظِيفِ الدَّوْبُونَ نَظَّفُوا جَمِيعَ حُجَرَاتِ الْفُنْدُقِ الْكَبِيرِ!

(٤) كَانَ زَمِيلِي الْمُتَمَاز يُسَاعِدُنِي فِي حَلِّ مَسَائِلِ الرِّيَاضِيَّاتِ الصَّعْبَةِ!

١٠٨- عَيْنِ الْفِعْلِ النَّاقِصِ يَدُلُّ عَلَى الزَّمَنِ الْمَاضِي:

(١) كَانَتْ الْمَحِيطَاتُ وَاسِعَةً وَ مَمْلُوءَةً بِالْأَسْمَاكِ!

(٢) لَيْسَتْ الْفُلُوتُ مَمْلُوءَةٌ بِالْأَزْهَارِ وَ الْخَضِرَاوَاتُ!

(٣) كَانَ لِأَبَانِنَا دَوْرٌ عَظِيمٌ فِي تَطْوِيرِ الْعُلُومِ وَ الْفُنُونِ!

(٤) كَانَ الشِّتَاءُ فَصْلَ نَزُولِ الْأَمْطَارِ وَ التَّلُوجِ فِي بِلَادِنَا!

١٠٩- عَيْنِ عِبَارَةٍ فِيهَا حَرْفُ «إِلَّا» بِمَعْنَى «إِنَّمَا»:

(١) مَا شَاهَدْتُ الطَّلَابَ الْمُسْتَعِدِّينَ إِلَّا وَاحِدًا مِنْهُمْ!

(٢) كَأَنَّ كُلَّ وَعَاءٍ يَضِيقُ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلَّا وَعَاءَ الْعِلْمِ!

(٣) لَا تَطْلُبُوا شَيْئًا فِي حَيَاتِكُمْ لِلسَّعَادَةِ إِلَّا الْحَسَنَاتِ!

(٤) لَمْ يُسْتَشْهَدْ فِي غَزْوَةِ الْبَدْرِ إِلَّا عِدَدٌ قَلِيلٌ مِنَ الصَّحَابَةِ!

١١٠- عَيْنِ كَلِمَةِ «الْمَزَارِعِ» تَكُونُ مُسْتَثْنَى مِنْهُ:

(١) لَا يَسْتَطِيعُ الْفَلَاحُونَ أَنْ يُرَاقِبُوا الْمَزَارِعَ إِلَّا مَنْ قَدْ تَعَلَّمَ أَصُولَ الزَّرَاعَةِ!

(٢) لَا تَجِفُّ الْمَزَارِعُ فِي الْأَرْضِ الشَّمَالِيَّةِ إِلَّا مَا تَقَعُ بَعِيدَةً عَنِ الْأَنْهَارِ!

(٣) إِنَّ الْمَزَارِعَ يَسْتَشِيرُ أَهْلِي الْقَرْيَةِ إِلَّا مَنْ لَا يَقْدِرُ عَلَى إِرْشَادِهِ!

(٤) لَمْ يَهْتَمَّ الْمَزَارِعُ بِشُؤْنِ مَزْرَعَتِهِ الْكَبِيرَةِ إِلَّا مَا تُعَدُّ مَهْمَةً جَدًّا!

یا الهی

درس ۵

صفحه‌های ۷۱ تا ۸۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۱۱۱ - ۱۱۵)

۱۱۱- ﴿ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ﴾:

(۱) انسان‌ها بی‌شک در زیانند مگر کسانی که اعمال صالح انجام دهند و ایمان آورند.

(۲) بی‌گمان انسان زیان‌کار است به جز آن‌هایی که ایمان آورده و عمل صالح انجام می‌دهند.

(۳) قطعاً انسان در زیان است جز کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند.

(۴) بی‌شک فقط انسان است که در زیان است مگر کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام می‌دهند.

۱۱۲- « يا ولدي المجد! اجتهد للنجاح و اكتساب ما ينفعك و دَع كَلَامَ النَّاسِ، فليس طريقاً في الحياة لا يمرّ بالمصاعب! »:

ای فرزند کوشای من! .....

(۱) برای موفقیت و کسب آنچه به تو سود می‌رساند تلاش کن و حرف مردم را رها کن، چه راهی در زندگی نیست که از مشکلات گذر نکند!

(۲) برای موفق بودن و اکتساب هرچه برای تو سودبخش است بکوش و سخن مردم را فروگذار، زیرا راهی نیست که از مصیبت‌های زندگی گذر نکند!

(۳) بکوش تا موفق شوی و آنچه را به سود تو است اکتساب کنی و حرف مردم را فروگذاری، زیرا هیچ راهی وجود ندارد که از مشکلات در زندگی عبور نکند!

(۴) تلاش کن برای موفق شدن و کسب کن آنچه را به تو سود می‌رساند و سخن مردم را رها کن، چه هیچ راهی وجود ندارد که از مصیبت‌های زندگی عبور نکند!

۱۱۳- « يا بُنَيَّ، إِكْرَهُ لِمَصْدِيقِكَ مَا تَكْرَهُ لِنَفْسِكَ، فَإِنَّ هَذَا عَمَلٌ يُحِبُّهُ رَبُّكَ الْكَرِيمُ! »: ای پسرکم، ...

(۱) آنچه را برای خودت ناپسند می‌داری برای دوستت ناپسند بدار چرا که این عملی است که خدای بخشنده‌ات دوستش دارد!

(۲) زشت‌ترین چیز برای دوستت آن است که برای خودت ناپسند نداری پس قطعاً این عملی است که خدای بخشنده‌ات آن را دوست دارد!

(۳) ناپسند بدار برای دوستت چیزی را که برای خودت ناپسند می‌داری چرا که این عمل را خدای بخشنده‌ات دوست دارد!

(۴) ناپسند بدار برای دوستت آنچه را که خودت ناپسند می‌داری در حالی که خدای بخشنده‌ات این عمل را دوست دارد!

۱۱۴- عین الخطأ:

(۱) طالعنا الصحيفة اليوم و ما شاهدنا إلا الأخبار المرعبة عن الزلزال: روزنامه امروز را مطالعه کردیم و چیزی جز خبرهای ترسناک از زلزله ندیدیم!

(۲) أعطى مدير المنظمة مسؤولية جديدة لزميلي و هو كان جديراً بها: مدیر سازمان مسؤولیت جدیدی به همکارم داد در حالی که او برای آن شایسته بود!

(۳) تؤثر ملاحظة الأم طفلها الصغير على نموّه النفسی تأثيراً: بازی مادر با فرزند خردسالش قطعاً بر رشد روانی او تأثیر می‌گذارد!

(۴) أيها العبد! مدد يدك إلى السماء لأنه لا يجيبك إلا الله: ای بنده! دستانت را به سوی آسمان دراز کن زیرا فقط خداوند به تو پاسخ می‌دهد!

۱۱۵- عَيْن الصَّحِيح: «مرگ ناگهان می آید درحالی که آرزوها انسان را فریفته اند!»

(۱) الموتُ يَجِيءُ بَغْتَةً وَّ الْأَمَالَ تَغْرُ الْإِنْسَانَ!

(۲) يَأْتِي الْمَوْتُ بَغْتَةً وَّ الْأَمَالَ قَدْ غَرَّتْ الْإِنْسَانَ!

(۳) فَجَاءَ يَأْتِي الْمَوْتُ فِي حِينٍ تَغْرُ الْأَمَالَ الْإِنْسَانَ!

(۴) يَجِيءُ الْمَوْتُ فَجَاءَةً فَإِنَّ الْأَمَالَ قَدْ غَرَّتْ الْإِنْسَانَ!

۱۱۶- عَيْن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي: « إِنَّ طَيْسِفُونَ قُرْبَ بَغْدَادِ كَانَتْ عَاصِمَةَ السَّاسَانِيِّينَ! »

(۱) بغداد: اسم - مفرد - معرفة بالعلمية - معرب / مضاف اليه و مجرور؛ مضافه: قُرْب

(۲) طيسفون: اسم - مفرد - معرفة بالعلمية - معرب / اسم « إِنَّ » المُشْبَهة بالفعل و منصوب

(۳) السَّاسَانِيِّينَ: جمع سالم للمذكر - معرف بآل - معرب / صفة أو نعت و مجرور بالتبعية من موصوفها

(۴) كانت: من الأفعال الناقصة بمعنى «بود» - للمفرد المؤنث الغائب / مع إسمه و خبره، خبر لـ « إِنَّ » المُشْبَهة بالفعل

۱۱۷- عَيْن الخطأ في المعادل:

(۱) لا شيءَ أَحَقَّ بالسَّجْنِ مِنَ اللِّسَانِ: خواهی که نیاری به سوی خویش زیان را از گفتن ناخوب نگه دار زیان را

(۲) لا كُنْزٌ أَغْنَى مِنَ الْقَنَاعَةِ: نه مالی دیدم افزون از قناعت نه از پرهیز برتر احتیالی

(۳) ﴿ لَكُمْ دِينُكُمْ وَ لِي دِينٌ ﴾: عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت که گناه دیگری بر تو نخواهند نوشت

(۴) لا يُتْرَكُ الصَّدِيقُ بِسَبَبِ عَيْبٍ فِيهِ: روی را پاک بشو عیب بر آیینه منه نقد خود را سره کن عیب ترازوی مکن

۱۱۸- عَيْن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(۱) قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ! لا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ.....!

(۲) أَيُّهَا الشَّابُّ الْعَاقِلُ! لا تُجَالِسِ الَّذِينَ يَكْذِبُونَ دَائِمًا!

(۳) تَسْتَطِيعُ الدَّلَافِينُ أَنْ تَتَكَلَّمَ بِاسْتِخْدَامِ أَصْوَاتٍ مُعَيَّنَةٍ!

(۴) كَانَتْ الْعُرْفَةُ الْأُولَى مُنْظَفَةً لَكِنَّ مُكَيَّفَهَا مَا كَانَ يَعْمَلُ!

۱۱۹- عَيْن ما لا يُمكن أن يكون مُنادى:

(۱) سَاطِرُ الْعِيُوبِ سَاعِدُنِي حَتَّى أَسْتَطِيعَ أَنْ أَحْفَظَ لِسَانِي عِنْدَ النَّاسِ!

(۲) غَفَّارُ الذَّنُوبِ اغْفِرْ لِي وَ لِرِوَالِدِي فَمَنْ يَغْفِرُ الذَّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ!

(۳) سَاطِرُ الْعِيُوبِ أَشْكُرُكَ عَلَى كُلِّ حَالٍ شُكْرًا يَلِيقُ بِكَ!

(۴) غَفَّارُ الذَّنُوبِ كَفَّرَ عَنِّي سَيِّئَاتِ كُنْتُ قَدْ نَدِمْتُ عَلَيْهَا!

۱۲۰- عَيْن الخطأ: (حسب أحكام النداء)

(۱) أَيُّهَا الْإِخْوَةُ قَدْ نَسِينَا الذِّكْرِيَّاتِ!

(۲) السِّيَاسِيُّونَ تَكَلَّمُوا عَن بَرَامِجِكُمْ!

(۳) بُنِيَّتِي شَاوِرِينِي فِي حَلِّ صَعَابِي!

(۴) تَلَامِيذِي اهِتَمُوا بِمَا يَنْفَعُكُمْ فِي الْحَيَاةِ!

تاریخ (۳)

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس‌های هفتم تا نهم +
درس دهم: انقلاب اسلامی
صفحه‌های ۹۲ تا ۱۴۱

۱۲۱- از جمله اقدامات فرهنگی رضاشاه در جهت پیشرفت و توسعه کشور چه بود؟

- (۱) برپایی دین و التزام به سنن اصیل ایرانی
(۲) تقویت روحانیت و کمک گرفتن از آنان در مسائل اجتماعی
(۳) تقلید از غرب و اشاعه فرهنگ غربی
(۴) طراحی لباس متناسب با هر طبقه اجتماعی

۱۲۲- چرا آمریکا و شوروی که در جنگ جهانی دوم در یک جبهه می‌جنگیدند؛ در جنگ سرد روبه‌روی هم قرار گرفتند؟

- (۱) نقش دستگاه رسانه در دامن زدن به اختلافات میان این دو کشور
(۲) عدم پایداری به توافقات منعقد شده میان طرفین

(۳) گسترش قدرت آلمان و اعمال نفوذ آن در سراسر اروپا

(۴) از میان رفتن دشمن مشترک و ارائه دو مدل ایدئولوژی متفاوت برای اداره حکومت

۱۲۳- پس از جنگ جهانی دوم، نمایندگان مجلس در برابر کدام‌یک از موافقت‌نامه‌های زیر نه تنها آن را رد کردند بلکه واگذاری هر گونه امتیاز استخراج

نفت و مشتقات آن را به خارجی‌ها ممنوع کردند؟

- (۱) معاهده نفتی ۱۳۱۲ ش.
(۲) قرارداد الحاقی به معاهده نفتی ۱۳۱۲ ش.
(۳) واگذاری امتیاز نفت شمال به شوروی
(۴) واگذاری امتیاز نفت جنوب به انگلیس

۱۲۴- کدام مورد، درباره رویدادهای مربوط به تاریخ نفت کشور ایران درست است؟

- (۱) طرح ملی شدن صنعت نفت ایران، توسط نمایندگان مخالف قرارداد الحاقی در مجلس شانزدهم مطرح شد.
(۲) پس از گسترش اعتراضات و انتقادهای محافل مطبوعاتی و سیاسی به قرارداد الحاقی، نمایندگان مجلس خواستار تجدیدنظر در آن شدند.
(۳) اولین مخالفت‌ها با تصویب قرارداد الحاقی، توسط اقلیت نمایندگان عضو جبهه ملی به رهبری دکتر مصدق در مجلس شانزدهم شکل گرفت.
(۴) در دوره پانزدهم مجلس شورای ملی در سال ۱۳۲۳ هجری شمسی طرحی به پیشنهاد دکتر مصدق تصویب شد که در حکم اتخاذ سیاست موازنه منفی بود.

۱۲۵- در کدام گزینه به ترتیب زمانی وقایع زیر، به درستی اشاره شده است؟

- الف) حمله به مدرسه فیضیه قم و مدرسه طالبیه تبریز
ب) همه‌پرسی اصول شش‌گانه انقلاب سفید
ج) تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی
د) مخالفت با کاپیتولاسیون توسط امام خمینی (ره)

- (۱) «ج»، «الف»، «د»، «ب» (۲) «ب»، «ج»، «د»، «الف» (۳) «ج»، «ب»، «الف»، «د» (۴) «ب»، «الف»، «د»، «ج»

تاریخ (۳) - پیش روی سریع تر

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

درس یازدهم: استقرار و تثبیت
نظام جمهوری اسلامی
درس دوازدهم: جنگ تحمیلی و
دفاع مقدس
صفحه های ۱۴۲ تا ۱۶۳

۱۲۶- ملت ایران در فروردین سال ۱۳۵۸ کدام یک از وقایع زیر را رقم زدند؟

- (۱) برگزیدن نمایندگان مجلس خبرگان قانون اساسی
- (۲) شرکت در همه پرسی تعیین نظام سیاسی جدید
- (۳) تسخیر سفارت آمریکا در تهران
- (۴) برگزاری انتخابات ریاست جمهوری

۱۲۷- گروهک تروریستی فرقان کدام یک از شخصیت های مهم سیاسی زیر را به شهادت رساند؟

- (۱) دکتر باهنر و آیت الله ربانی شیرازی
- (۲) آیت الله دکتر بهشتی و آیت الله استاد مطهری
- (۳) سپهبد ولی الله قری و حاج مهدی عراقی
- (۴) آیت الله ربانی شیرازی و آیت الله قاضی طباطبایی

۱۲۸- یکی از روش های ورود به جبهه مقابل در جنگ نرم پس از پیروزی انقلاب اسلامی چه بوده است و ویژگی آن کدام است؟

- (۱) نفوذ - با استفاده از امکانات نظامی و با حمایت بیگانگان به مراکز مهم دشمن سوء قصد می شود.
- (۲) کودتا - با استفاده از امکانات نظامی و با حمایت بیگانگان به مراکز مهم دشمن سوء قصد می شود.
- (۳) نفوذ - روشی خاموش و تدریجی که در آن دشمن هیچ گاه به شکل واضح و روشن آشکار نمی شود.
- (۴) کودتا - روشی خاموش و تدریجی که در آن دشمن هیچ گاه به شکل واضح و روشن آشکار نمی شود.

۱۲۹- کدام یک از گزینه های زیر، در ارتباط با عملیات «بیت المقدس» صحیح می باشد؟

- (۱) اوج حماسه دفاع مقدس ملت ایران بود که آزادی خرمشهر را در پی داشت.
- (۲) این عملیات با فرمان امام خمینی، با هدف شکستن محاصره آبادان رقم خورد.
- (۳) در این عملیات، دریادلان نیروی دریایی ارتش، نیروی دریایی صدام را نابود کردند.
- (۴) در پی تهاجم منافقان به خاک ایران پس از پذیرش قطعنامه ۵۹۸، این عملیات واقع شد.

۱۳۰- در تیرماه ۱۳۶۷، امام خمینی (ره) پس از دریافت گزارش و نظر مشورتی فرماندهان نظامی و مسئولان سیاسی کشور، دست به چه اقدامی زدند؟

- (۱) از پذیرش قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت به دلیل تعارض با منافع ملی ایران امتناع کردند.
- (۲) به نیروهای مسلح و مردم دستور دادند تا در مقابل هجوم منافقین کوردل ایستادگی کنند.
- (۳) قطعنامه شماره ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل متحد را پذیرفتند.
- (۴) تمامی امکانات و تجهیزات مادی و معنوی را برای عملیات موسوم به مرصاد بسیج کردند.

تاریخ (۱)

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید. به سؤالات ۱۳۱ تا ۱۳۵ «یا» به سؤالات ۱۳۶ تا ۱۴۰ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فصل سوم: ایران در عصر باستان
(درس‌های ۱۳ تا ۱۶)
صفحه‌های ۱۱۸ تا ۱۵۲

۱۳۱- کدام عبارت در ارتباط با وضعیت کشاورزی و دامداری در ایران باستان صحیح است؟

- (۱) بیشتر زمین‌های کشاورزی و حتی گله‌های دام متعلق به کشاورزان بود که هر کدام نمایندگانی برای اداره این املاک داشتند.
- (۲) شاهان هخامنشی به منظور توسعه کشاورزی، یکی از مقام‌های عالی‌مرتبه دربار را به‌عنوان رئیس روستاییان و کشاورزان قرار داده بودند.
- (۳) در دوره ساسانیان، سدها و آببندهای متعددی بر روی رودها بسته و آبراه‌های متعددی با هدف آبیاری زمین‌های کشاورزی ایجاد شد.
- (۴) در عصر باستان بر اثر احداث قنات‌ها و همسایگی با دولت‌های روم و یونان کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو سلسله‌های ایران معمول شد.

۱۳۲- رعایت سیاست آزادی دینی از سوی اشکانیان، کدام پیامد زیر را در پی داشت؟

- (۱) دین زرتشتی رسمی شد و در کنار مسیحیت و بودایی مورد توجه قرار گرفت.
- (۲) زمینه مناسبی را برای همزیستی مسالمت‌آمیز پیروان ادیان مختلف فراهم آورد.
- (۳) برخی یونانیان باقی‌مانده در ایران به ترویج عقاید و فرهنگ خود پرداختند.
- (۴) حاکمان نیمه‌مستقل زرتشتی، دست به شورش زده و با اردشیر بابکان همراه شدند.

۱۳۳- کدام گزینه درباره محل آتشکده‌های دوره ساسانی و اختصاص آن‌ها به طبقات و گروه‌های اجتماعی درست است؟

- (۱) آتشکده آذر فرنبغ در فارس، ویژه جنگ‌جویان بود.
- (۲) آتشکده آذر برزین مهر در خراسان، مخصوص کشاورزان بود.
- (۳) آتشکده آذر فرنبغ در خراسان به موبدان زرتشتی تعلق داشت.
- (۴) آتشکده آذر برزین مهر در فارس به موبدان زرتشتی اختصاص داشت.

۱۳۴- در زمان حکومت اشکانی گوسان‌ها چه نوع داستان‌هایی را در چه قالبی برای مردم روایت می‌کردند؟

- (۱) ملی و پهلوانی - شعر و موسیقی
- (۲) ملی و پهلوانی - نوشته‌های ادبی
- (۳) مدحی و عاشقانه - شعر و موسیقی
- (۴) مدحی و عاشقانه - نوشته‌های ادبی

۱۳۵- پژوهشگران با مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن، چه چیزی را دریافته‌اند؟

- (۱) نوع حکومت هخامنشیان و استفاده از مشاوران و هنرمندان آشوری
- (۲) استفاده هخامنشیان از مصالح یکسان مانند خشت، آجرهای لعاب‌دار زرین و سیمین
- (۳) الهام گرفتن سنگ‌تراشان هخامنشی از نقش برجسته‌های بین‌النهرین به‌ویژه نقش برجسته‌های آشوری
- (۴) حضور سنگ‌تراشان و هنرمندان ایلامی و مصری در قلمرو هخامنشیان

تاریخ (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۳۱ تا ۱۳۵ پاسخ ندهاید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۳۶ تا ۱۴۰ پاسخ دهید.

فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه
فصل چهارم: اروپا در قرون وسطا و عصر جدید
(درس‌های ۱۳ تا ۱۶)
صفحه‌های ۱۳۵ تا ۱۸۶

۱۳۶- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد ترتیب زمانی وقوع حوادث در دوره صفویه درست است؟

(۱) پیروزی عثمانی در دشت چالدران - بیرون راندن پرتغالی‌ها از خلیج فارس - شورش افغان‌ها در قندهار - نبرد مرو و شکست ازبکان

(۲) پیروزی عثمانی در دشت چالدران - شورش افغان‌ها در قندهار - بیرون راندن پرتغالی‌ها از خلیج فارس - نبرد مرو و شکست ازبکان

(۳) نبرد مرو و شکست ازبکان - بیرون راندن پرتغالی‌ها از خلیج فارس - پیروزی عثمانی در دشت چالدران - شورش افغان‌ها در قندهار

(۴) نبرد مرو و شکست ازبکان - پیروزی عثمانی در دشت چالدران - بیرون راندن پرتغالی‌ها از خلیج فارس - شورش افغان‌ها در قندهار

۱۳۷- کدام گزینه در ارتباط با روابط خارجی دولت صفوی با همسایگانش صحیح آمده است؟

(۱) تیموریان در هندوستان با دولت صفوی بر سر مسئله قندهار اختلاف داشتند و در مجموع روابط آن‌ها خصمانه بود.

(۲) حاکمان ازبک در رقابت با حکومت عثمانی همواره قلمرو صفوی را مورد تهاجم قرار می‌دادند.

(۳) دولت عثمانی در جهت توسعه طلبی سیاسی و نظامی خود به دشمنی و ستیز با حکومت صفوی برخاست.

(۴) سلاطین عثمانی در ابتدای تأسیس حکومت نوپای صفوی به ایران لشکرکشی کردند اما با مشاهده مقاومت آنان از جنگ با ایران دست برداشتند.

۱۳۸- کدام عبارت در رابطه با وضعیت مدارس در عصر صفوی صحیح آمده است؟

(۱) مدارس در این دوره توسط اهالی شهرها در محلات مختلف ساخته و حمایت می‌شدند.

(۲) درآمد موقوفات مساجد صرف مخارج این گونه مدارس می‌شد.

(۳) مدرسان این مراکز علمی و آموزشی به خلیفه یا معید مشهور بودند و در امر آموزش دستیارانی داشتند.

(۴) این مدارس مرکزی برای آموزش معارف دینی و دیگر علوم بود.

۱۳۹- کدام یک از گزینه‌های زیر جزء پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تهاجم ژرمن‌ها به امپراتوری روم غربی، نیست؟

(۱) بیشتر شهرهای اروپای غربی که بر پایه تجارت رونق گرفته بودند به سرعت رو به انحطاط نهادند.

(۲) بازرگانان و صنعت‌گران شغل خود را رها کردند و به مکان‌های امن گریختند.

(۳) برخلاف تجارت، تعلیم و تربیت رونق یافت و مراکز علمی به فعالیت خود ادامه می‌دادند.

(۴) زندگی روستائین گسترش یافت و معماری و هنر یونانی و رومی از یاد رفت.

۱۴۰- کدام گزینه درباره زمینه‌های برپایی نهضت پروتستان صحیح و درباره نتیجه تأسیس آیین پروتستان غلط است؟

(۱) محتوای غیرمفید ارائه شده در نظام آموزشی تحت نظارت کلیسا - تشکیل کلیسای مستقل

(۲) نابهنجاری اخلاقی کشیشان - تأثیرگذاری این نهضت بر کالونیسیم

(۳) رواج شیوه تعلیم و تربیت کلیسا - تکفیر پاپ توسط لوتر

(۴) آشنایی با فلسفه اسلامی - حمایت شاهزادگان آلمانی از لوتر

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس چهارم: مدیریت
حمل و نقل
فنون و مهارت‌های
جغرافیایی (۲)
درس پنجم: ویژگی‌ها و انواع
مخاطرات طبیعی
صفحه‌های ۵۹ تا ۹۹

۱۴۱- استفاده از حمل‌ونقل چندوجهی در برنامه‌ریزی شهری چه مزیتی دارد؟

- (۱) کاهش مصرف انرژی و مدیریت آن
- (۲) امنیت بیشتر و سرعت بخشیدن به جابه‌جایی
- (۳) مدیریت زمان و هزینه حمل‌ونقل
- (۴) حفظ سرمایه اولیه و ترویج فرهنگ بیمه

۱۴۲- چرا مدیریت حمل‌ونقل درون شهری، یکی از موضوعات مهم شهرها، طی چند دهه اخیر بوده است؟

- (۱) به دسترسی عادلانه همه اقشار جامعه توجه شده است.
- (۲) تقاضای حمل‌ونقل شهری، رشد چشمگیری داشته است.
- (۳) حمل‌ونقل یکی از اساسی‌ترین نیازهای روزانه مردم بوده است.
- (۴) با توسعه وسایل حمل‌ونقل، مصرف سوخت‌های فسیلی بسیار افزایش یافته است.

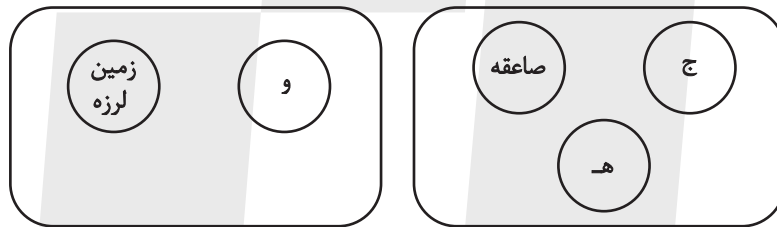
۱۴۳- اختلاف زمانی دو شهر تهران و کرمانشاه حدود ۱۷ دقیقه است. اگر طول جغرافیایی تهران ۵۱ درجه و ۲۵ دقیقه باشد و بدانیم کرمانشاه در غرب

تهران واقع شده، طول جغرافیایی کرمانشاه حدوداً چقدر است؟

- (۱) ۵۲ (۲) ۵۷ (۳) ۴۷ (۴) ۴۲

۱۴۴- اگر نمودار زیر، نمایش دسته‌بندی مخاطرات طبیعی براساس منشأ شکل‌گیری باشد، کدام گزینه صحیح است؟

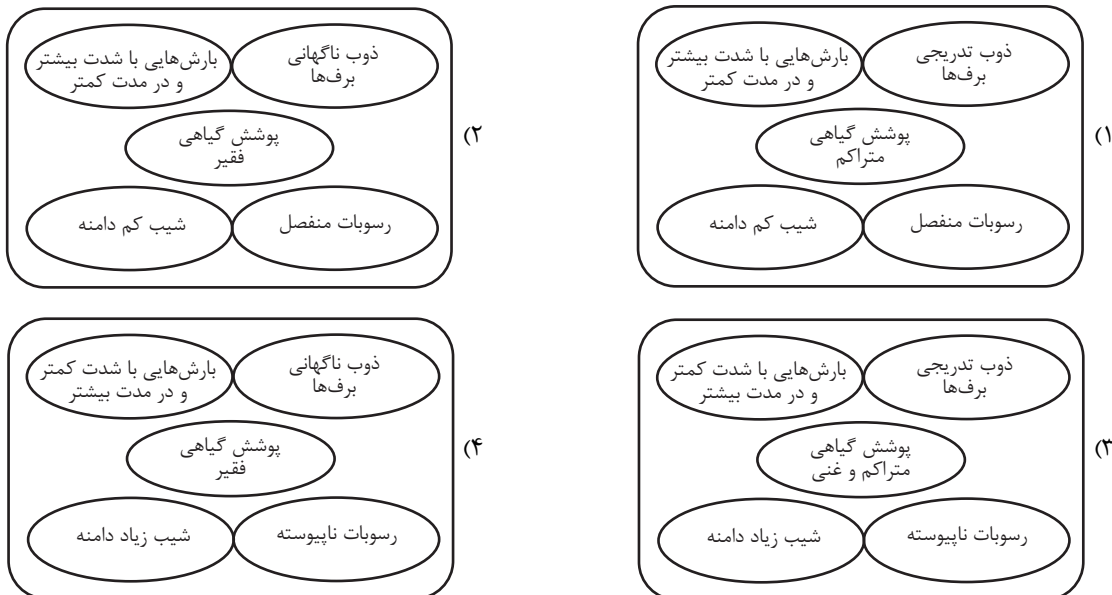
(الف) (ب)

(۱) الف: دینامیک درونی - و: طوفان

(۳) ب: دینامیک درونی - ه: آتشفشان

۱۴۵- شرایط استعداد بیشتر وقوع زمین‌لغزش را در کدام تصویر می‌توان جست‌وجو کرد؟

جغرافیا (۳) - پیش روی سریع تر

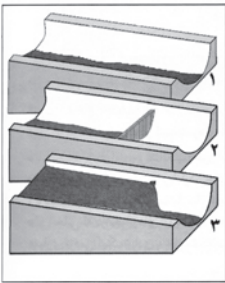
پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

درس ششم: مدیریت
مخاطرات طبیعی
فنون و مهارت های
جغرافیایی (۳)
صفحه های ۱۰۰ تا ۱۱۵

۱۴۶- در دستگاه های حساس لرزه نگار، زمانی که لرزش های کوچک کاهش پیدا می کند، کدام یک از موارد زیر را می توان پیش بینی نمود؟

- (الف) بیشتر شدن احتمال تجمع انرژی درون زمین
(ب) تغییر نامحسوس موقعیت صفحات نزدیک شونده
(ج) وقوع زمین لرزه هایی با مقیاس ریشتر کمتر
(د) افزایش شدت تخریب در اثر تخلیه یکباره انرژی
- (۱) «الف» و «د» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ب» و «د» (۴) «ب» و «ج»

۱۴۷- تصویر زیر، با کدام یک از «روش های سازه ای» در مدیریت پیش از وقوع سیل مطابقت دارد؟

- (۱) ساخت سدهای خشکۀ چین مطابق با دوره بازگشت آبراهه ها
(۲) ساخت دیواره های مهارکننده برای انحراف آبراهه ها
(۳) احداث کانال های انحرافی با هدف هدایت آبراهه ها
(۴) احداث سد تنظیمی برای اصلاح شیب آبراهه ها

۱۴۸- کدام گزینه جزء دلایل اصلی افزایش خسارت های ناشی از سیلاب ها در کشورمان در چند دهه اخیر نیست؟

- (الف) توسعه سکونتگاه ها و تغییر کاربری اراضی
(ب) شکسته شدن سدها در اثر زلزله
(ج) اجرای روش های آبخیزداری
(د) فعالیت های نابخردانه انسانی
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «الف» - «د» (۴) «ج» - «د»

۱۴۹- کدام موارد پیرامون «مدیریت زمین لغزش» به درستی مطرح شده اند؟

- (الف) باید از انجام ساخت و ساز در سطوح شیب دار جلوگیری جدی به عمل آید.
(ب) با هدایت انشعابات شبکه زهکشی به سوی یک کانال مصنوعی سرعت تخلیه روان آب افزایش می یابد.
(ج) با ساماندهی شبکه زهکشی، سعی می شود نفوذپذیری آب در سطح توده لغزشی افزایش یابد.
(د) در مناطق استوایی، استفاده از چوب های بامبو می تواند در پایدارسازی دامنه ها اثربخش باشد.
- (۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ب» - «ج»

۱۵۰- کدام مورد عبارت زیر را به درستی کامل می کند؟

«امروزه با استفاده از بازتاب های طیف الکترومغناطیسی پدیده های سطح زمین که سنجنده ها دریافت می کنند، می توان اطلاعاتی را از سطح خشکی ها و دریاها ...»

- (۱) پردازش و ذخیره کرد و نمایش داد.
(۲) ذخیره و پردازش کرد و نمایش داد.
(۳) نمایش داد و پردازش و ذخیره کرد.
(۴) نمایش داد و ذخیره و پردازش کرد.

جغرافیای ایران

فصل سوم: جغرافیای
انسانی ایران
(درس‌های ۹ و ۱۰)
صفحه‌های ۷۸ تا ۱۰۰

در این بخش، از میان سوالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوالات ۱۵۱ تا ۱۵۵ «یا» به سوالات ۱۵۶ تا ۱۶۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

۱۵۱- با بررسی روند تغییرات جمعیت ایران در دهه‌های اخیر، نمی‌توان گفت ...

- (۱) پدیده گرایش به شهرنشینی در دهه‌های اخیر نسبت به گذشته محسوس‌تر و روند رشد آن سریع‌تر است.
- (۲) افزایش جمعیت در دهه‌های اخیر، موجب شده است کلان‌شهرها جمعیت بیشتری را در خود جای دهند.
- (۳) در دو دهه اخیر، علی‌رغم افزایش قابل ملاحظه جمعیت کشور، جمعیت روستایی کشور افزایش ناچیزی داشته است.
- (۴) از پیامدهای تغییر بافت جمعیتی (شهرنشین - روستانشین)، تحولات جدی در شکل سکونتگاه‌ها و زندگی اجتماعی - اقتصادی مردم بوده است.

۱۵۲- کدام مورد عبارت زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«عواملی نظیر ... می‌توانند نقش سکونتگاه‌ها را تعیین کنند؛ به عنوان مثال شهر ... ، نمونه‌ای از سکونتگاه‌های دارای نقش ... است.»

- (۱) حضور کارخانه‌ها و مراکز صنعتی، سازمان‌های نظامی و سفارت‌خانه‌ها - مهران - بندری
- (۲) موقعیت جغرافیایی و ویژگی‌های طبیعی، اشکال شهری (خطی، شعاعی) - سرعین - بازرگانی
- (۳) وجود معادن و ذخایر زیرزمینی، وقوع مخاطرات طبیعی گوناگون - اراک - صنعتی
- (۴) توسعه مراکز آموزشی، گسترش و پیشرفت دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها - شیراز - دانشگاهی

۱۵۳- کدام مورد، با مزیت‌های «کشت گلخانه‌ای» مغایرت دارد؟

- (۱) کاهش مصرف آب
- (۲) تولید محصولات ویژه استانی
- (۳) کنترل بهتر وضعیت کشت
- (۴) تولید در طول سال و همه‌جا

۱۵۴- کدام گزینه از عوامل رشد بخش دامداری در کشور ما نیست؟

- (۱) گسترده‌گی کشور در عرض جغرافیایی
- (۲) وجود نیروی متخصص و ماهر
- (۳) صادرات محصولات دامی
- (۴) رشد صنایع تبدیلی

۱۵۵- به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدام یک از توانمندی‌های ایران در بخش گردشگری اشاره دارد؟

- (الف) شرکت در جشنواره گلاب‌گیری کاشان
- (ب) بازدید از تخت جمشید در شیراز
- (ج) بازدید از گل‌فشان‌های استان سیستان و بلوچستان
- (۱) وجود مراکز گوناگون فرهنگی - وجود مراکز گوناگون فرهنگی - گردشگری زمین‌گردی
- (۲) وجود مراکز گوناگون فرهنگی - وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ - ژئوتوریسم
- (۳) ژئوتوریسم - وجود مراکز گوناگون فرهنگی - وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ
- (۴) وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ - وجود مراکز گوناگون فرهنگی - گردشگری زمین‌گردی

فصل چهارم: نواحی سیاسی
(درس‌های ۹ تا ۱۱)
صفحه‌های ۱۱۵ تا ۱۵۲

اگر به سؤال‌های ۱۵۱ تا ۱۵۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۵۶ تا ۱۶۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۵۶- عبارت زیر بیانگر کدام مفهوم است؟

«حفظ و جذب جمعیت در روستاها و مناطق مرزی و کم‌تراکم و ایجاد مراکز جدید جمعیتی به‌ویژه در جزایر و سواحل خلیج فارس و دریای عمان از طریق توسعه شبکه‌های زیربنایی، حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری و ایجاد فضای کسب‌وکار با درآمد کافی»

- (۱) تأثیر فضای جغرافیایی بر سیاست
(۲) تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی بر فضای جغرافیایی
(۳) تأثیرات متقابل جغرافیا و سیاست
(۴) تأثیر ایدئولوژی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی

۱۵۷- کدام گزینه جاهای خالی عبارت زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«... از جمله عوامل ... در انتخاب یک شهر به‌عنوان پایتخت است.»

- (۱) جمعیت نسبتاً زیاد - نامطلوب
(۲) برخورداری از قدمت زیاد - نامطلوب
(۳) قرارگیری در نزدیکی مرزها - مطلوب
(۴) دسترسی به اراضی حاصلخیز - مطلوب

۱۵۸- به‌ترتیب هر یک از موارد زیر با کدام‌یک از وظایف عمده نظام مدیریت کشور مطابقت دارد؟

الف) پیشگیری از جنگ

ب) برقراری نظم و امنیت

ج) دفاع در برابر هجوم دشمنان

- (۱) اداره سازه یا ساختار انسانی - اداره امور سرزمین - روابط خارجی
(۲) روابط خارجی - اداره سازه یا ساختار انسانی - روابط خارجی
(۳) روابط خارجی - اداره سازه یا ساختار انسانی - اداره امور سرزمین
(۴) اداره امور سرزمین - اداره سازه یا ساختار انسانی - روابط خارجی

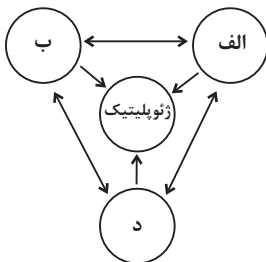
۱۵۹- در مورد مدل «ژئوپلیتیک» کدام گزینه نادرست است؟

(۱) روابط دوسویه در این مدل، نشانگر تأثیر متقابل عناصر آن است.

(۲) «الف» و «ب» می‌توانند نشانگر «قدرت» و «سیاست» در مدل مذکور باشند.

(۳) اگر «الف»، عنصر قدرت در این مدل باشد، مورد «د» نشانگر جوهره ژئوپلیتیک است.

(۴) اینکه خلیج فارس گاهی موجب اختلاف میان حکومت‌ها شده است، نشانگر اثر متقابل «ب» و «د» است.

۱۶۰- عبارت زیر به کدام‌یک از عوامل جغرافیایی مؤثر در قدرت ملی اشاره دارد؟

«هم‌زمان با شروع افت تراز دریاچه، سطح دریاچه نیز پس‌روی قابل ملاحظه‌ای داشته و میزان خشکی دریاچه در شهریور ماه سال ۱۳۹۳ به حدی

رسید که قسمت جنوبی آن با خشکی کامل مواجه گردید.»

- (۱) منابع انرژی و معدنی
(۲) وسعت و شکل
(۳) توپوگرافی
(۴) بنیادهای زیستی

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس‌های هفتم تا نهم +
درس دهم: دوره میانی
صفحه‌های ۵۲ تا ۸۶

۱۶۱- کدام گزینه، درباره اولین مقصود فلاسفه از عقل صحیح می‌باشد؟

- (۱) حداکثر توانمندی این کاربرد از عقل دستیابی به دانش‌های نظری از طریق استدلال کردن است.
- (۲) تفکر و استدلال در کودک مؤخر از شکوفایی و به فعلیت رسیدن ابزار عقل می‌باشد.
- (۳) توانایی تصمیم‌گیری درست درباره امور مختلف زندگی مربوط به حیطة نظری این کاربرد از عقل است.
- (۴) در صورت نبود تمرین عقلانی، فرد استعداد لازم در جهت تشخیص حق از باطل را از دست خواهد داد.

۱۶۲- کدام مورد درباره عقل نزد فیلسوفان دوره جدید اروپا به درستی بیان شده است؟

- (۱) ناسازگاری میان مبانی اولیه کلیسا و تبیین‌های عقلانی به رکود عقل‌گرایی انجامید.
- (۲) در ابتدای رنسانس تنها مرجع درستی و نادرستی افکار و عقاید عقل بود و تحولات آن بیشتر مربوط به حدود توانایی‌های آن بود.
- (۳) تقسیم فیلسوفان اروپایی در دوره جدید به دو دسته عقل‌گرا و تجربه‌گرا به علت آشنایی با افکار ابن‌سینا و ابن‌رشد بود.
- (۴) بیکن تجربه را تنها راه رسیدن انسان به دانش می‌دانست، چون آن را بهترین راه برای پیشرفت بشر تلقی می‌کرد.

۱۶۳- به ترتیب، هر یک از موارد زیر با کدام مرحله از مراحل عقل مرتبط است؟

- مجموع زوایای مثلث ۱۸۰ درجه است.
- در جهان خارج واقعیتی وجود دارد.
- درک علیت فطری است.

- (۱) عقل بالفعل - عقل بالفعل - عقل بالفعل
- (۲) عقل بالفعل - عقل بالفعل - عقل بالفعل
- (۳) عقل بالفعل - عقل بالفعل - عقل بالفعل
- (۴) عقل بالفعل - عقل بالفعل - عقل بالفعل

۱۶۴- درباره جایگاه عقل نزد فیلسوفان مسلمان، کدام مورد نادرست است؟

- (۱) در معنای ابزاری‌اش، تنها معیار پذیرش هر اعتقاد دینی است.
- (۲) در معنای وجودی‌اش، تنها راه ارتباطی خداوند با دیگر عوالم ممکن است.
- (۳) در معنای ابزاری‌اش، مؤید دیگر راه‌های شناختی است و خودش ابداً به تأیید نیاز ندارد.
- (۴) در معنای وجودی‌اش، به عقل انسان کمک می‌کند تا از مرحله هیولانی به بالملکه و بالفعل برسد.

۱۶۵- کدام یک از زمینه‌های رشد فلسفه، مبنایی‌تر و ریشه‌ای‌تر از سایر موارد است؟

- (۱) دعوت قرآن کریم و پیامبر اکرم به تعقل
- (۲) گسترش مباحث اعتقادی میان مسلمانان
- (۳) نهضت ترجمه متون از سایر تمدن‌ها
- (۴) روی آوردن به فلسفه مشاء و آراء ارسطو

۱۶۶- کدام حکم در باب فلسفه سیاسی فارابی صحیح می‌باشد؟

- (۱) مبنای ورود او به فلسفه سیاسی و اجتماعی، تقسیم مدینه به فاضله و جاهله است.
- (۲) فارابی انسان را مدنی بالطبع می‌داند؛ یعنی انسان لاجرم باید در مدینه و جامعه زندگی کند.
- (۳) از نظر فارابی مدینه فاضله باید فقط به دست پیامبر یا عقل فعال اداره شود.
- (۴) در مدینه فاضله همگی اهل سعادت‌اند، اما برخی از آنان بر دیگری تقدم دارند.

۱۶۷- از نظر ابن‌سینا اگر مانعی در مسیر کمال یک شیء قرار گیرد، می‌توان گفت ...

- (۱) شمر محقق می‌شود و در کل تأثیر منفی بر کمال طبیعت دارد.
- (۲) باز هم به کمال نهایی طبیعت کمک می‌شود.
- (۳) درباره آن نباید و نمی‌توان داوری کرد و به حکمی کلی رسید.
- (۴) شیء به کمال مطلوبش نمی‌رسد و تأثیری هم در نظم کلی جهان ندارد.

۱۶۸- کدام گزینه در مورد طبیعت‌شناسی ابن‌سینا صحیح است؟

- (۱) طبیعت روی به سوی مقصد خاصی دارد که برای آن در نظر گرفته شده است.
- (۲) نسبت طبع و ذات اشیا با طبع طبیعت، از میان نسب اربعه، تباین می‌باشد.
- (۳) حرکت طبیعی اشیا به سمت خیر یا شر مشخص نیست؛ اما حرکت طبیعت به سمت خیر است.
- (۴) داوری خیر یا شر بودن اشیا به هیچ صورت ممکن نیست و نمی‌توان درباره آن حکم داد.

۱۶۹- از نظر سهروردی، علت وجود اشیا در جهان چیست؟

- (۱) ذات نخستین
- (۲) نور مطلق خود اشیا
- (۳) عالم مشرق
- (۴) آمیزش نور و ظلمت

۱۷۰- کدام مورد، توصیفی درست از امام تاله در مکتب اشراق ارائه می‌دهد؟

- (۱) گاهی که جهان از حکیمی که چنین باشد، تهی ماند، ظلمت و تاریکی بر آن سایه می‌افکند.
- (۲) چون ریاست او از راه قهر و غلبه نیست، باید نهان‌زیستی در پیش بگیرد و به جنگ نپردازد.
- (۳) مقام او ایجاب می‌کند که معرفت‌های بی‌واسطه باشند و از معرفت‌های باواسطه پرهیز کند.
- (۴) باید در اوج معرفت عقلی و قلبی باشد ولی ممکن است گاهی ریاست واقعی را از دست بدهد.

فلسفه دوازدهم - پیش روی سریع تر

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس یازدهم: دوران متأخر
درس دوازدهم: حکمت معاصر
صفحه های ۸۷ تا ۱۱۱

۱۷۱- به ترتیب «مباحث عمومی فلسفه»، «نفس و معاد» و «بحث درباره خالقیت باری تعالی» در کدام یک از اسفار ملاصدرا مطرح شده اند؟

- (۱) سفر با حق و در حق - سفر از حق به خلق با حق - سفر در خلق با حق
- (۲) سفر در خلق با حق - سفر در خلق با حق - سفر از حق به خلق با حق
- (۳) سفر از خلق به حق - سفر با حق و در حق - سفر در خلق با حق
- (۴) سفر از خلق به حق - سفر در خلق با حق - سفر از حق به خلق با حق

۱۷۲- چند مورد از گزاره های زیر در مورد ملاصدرا درست است؟

- همه مبانی و اصول مابعدالطبیعی ملاصدرا ابتکار خود وی بوده است.
- ملاصدرا از شهود و وحی الهی به عنوان پایه استدلال های فلسفی خود استفاده می کرد.
- ملاصدرا به پیشنهاد استاد خود میرداماد به شاگردی شیخ بهایی درآمد.
- به دلیل تأثیر اصل «اصالت وجود» بر دیگر اصل های فلسفی ملاصدرا، فلسفه او را گاهی «فلسفه اصالت وجودی» می نامند.

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۱۷۳- نسبت «وحدت حقیقت وجود» و «اصالت وجود» به ترتیب، همانند نسبت ... است.

- (۱) «اصالت وجود» و «اصالت ماهیت»
(۲) «اصالت وجود» و «تمایز وجود و ماهیت»
(۳) «امتناع اجتماع نقیضین» و «ترجیح بلامرجح»
(۴) «سنخیت میان علت و معلول» و «وجوب بخشی علت به معلول»

۱۷۴- کدام یک از موارد زیر از اصلی ترین تلاش های حکمای معاصر ایران نمی باشد؟

- (۱) تلاش برای گذر از رکود فلسفی دوران
(۲) نقد و کنار گذاشتن آراء قدیمی فیلسوفان
(۳) ارائه نظرات نوین و متناسب با مسائل روز
(۴) احیای مکاتب پیشین در حکمت اسلامی

۱۷۵- کدام یک از عبارات زیر نمونه مناسبی برای بیان نوع مواجهه اکثریت فیلسوفان ایرانی با ورود فلسفه های اروپایی می باشد؟

- (۱) با توجه به رشد صنعت و فرهنگ غرب باید مدرنیته را در تمام ابعاد لیبرالیستی آن پذیرفت.
(۲) فلسفه جدید باید انسان محور باشد و از مضامین معنوی زدوده شود.
(۳) با توجه به آراء کانت نمی توان مابعدالطبیعه و علم به مجردات را امری ممکن دانست.
(۴) با پذیرش جسمانیه الحدوث بودن نفس، دقیق تر از دکارت به تبیین رابطه نفس و بدن می رسمیم.

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

قضیه شرطی و قیاس استثنایی

سنجشگری در تفکر

صفحه‌های ۸۳ تا ۱۲۳

۱۷۶- «تالی» در قضیه شرطی متصل ...

- (۱) به لحاظ لفظ همیشه بعد از مقدم می‌آید. (۲) به لحاظ معنا همیشه بعد از مقدم می‌آید.
- (۳) قسمت جواب شرط است که همواره «اگر» به همراه دارد. (۴) قسمت جواب شرط است که همواره «آنگاه» به همراه دارد.

۱۷۷- کدام گزینه یک قیاس استثنایی متصل و معتبر است؟

- (۱) اگر سیگار بکشم، عمرم کوتاه خواهد شد. حال که سیگار نمی‌کشم. پس: عمری طولانی خواهم داشت.
- (۲) اگر علی به خانه آمده بود، در قفل نبود. در قفل است. پس: علی خانه نیامده است.
- (۳) اگر او پلیس مخفی باشد، آنگاه اسلحه دارد. او اسلحه دارد. پس: او پلیس مخفی است.
- (۴) اگر جاده بسته باشد، مسافران نمی‌آیند. جاده بسته نیست. پس: مسافران می‌آیند.

۱۷۸- کدام گزینه می‌تواند هم‌زمان مقدمه دوم قیاس‌های معتبری باشد که مقدمه‌های اول آن‌ها «اگر الف ب باشد، آن‌گاه الف ج نیست.» و «یا الف ب

نیست یا الف ج است.» هستند؟

- (۱) الف ب نیست. (۲) الف ج نیست. (۳) الف ج است. (۴) ب الف است.

۱۷۹- کدام عبارت، درست است؟

- (۱) شنونده خطاب، مجبور به پذیرش سخنان گوینده می‌شود.
- (۲) در جدل بهتر است طرف مقابل خود را غافلگیر کنیم تا نتواند سخنان خود را تغییر دهد.
- (۳) به تمامی مطالبی که در فلسفه و معارف دینی به کار می‌رود، برهان می‌گویند.
- (۴) هدف مشترک خطاب و تبلیغات، اقناع طرف مقابل است.

۱۸۰- با توجه به متن زیر، کدام موارد درباره مغالطات در اثر عوامل روانی در سخن نفر اول و سخن نفر دوم، به ترتیب محتمل است؟

«نفر اول: کدام عاقلی با رونق کشاورزی در ارومیه و صادرات محصول مخالف است؟! ولی وقتی مصرف بی‌رویه آب‌های سرازیر به دریاچه ارومیه از سوی کشاورزان، موجب خشک شدن دریاچه شده است، باید جلوی رشد بی‌رویه کشاورزی و اضافه برداشت آب گرفته شود! ما نیاز به یک قهرمان داریم تا زندگی را به ارومیه بازگرداند!»

نفر دوم: امنیت غذایی مردم قابل مذاکره نیست! ارومیه به کشاورزی‌اش زنده است. مردم غذا نداشته باشند بخورند، دریاچه به چه دردشان می‌خورد؟!»

- (۱) مسموم کردن چاه و تله‌گذاری - فقط توسل به احساسات (۲) تنها مسموم کردن چاه - هیچ مغالطه‌ای
- (۳) تنها تله‌گذاری - توسل به احساسات و بزرگ‌نمایی (۴) هیچ مغالطه‌ای - فقط بزرگ‌نمایی

چیستی انسان (۲)
انسان، موجود اخلاقی گرا
صفحه‌های ۷۶ تا ۹۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۸۱- کدام مورد درباره دیدگاه فیلسوفان مسلمان درباره حقیقت انسان به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) نظر فیلسوفان مسلمان درباره حقیقت انسان عین دیدگاه‌های افلاطون و ارسطو و پیروان آنان است.
- (۲) با اینکه انسان صرفاً یک موجود زمینی است، اما ویژگی‌های متعالی و ارزشمندی دارد.
- (۳) در کتاب آسمانی مسلمانان، از حقیقتی به نام «روح» سخن گفته شده که هدیه‌ای الهی است.
- (۴) آنان شهود را مربوط به بعد مجرد انسان دانسته و هر انسانی را دارای رفیع‌ترین درجات می‌دانند.

۱۸۲- کدام گزینه درباره نظر ابن‌سینا پیرامون حقیقت وجودی انسان صحیح می‌باشد؟

- (۱) مفاهیمی همچون اخلاق، عشق، معنویت و ... از همان ابتدا در روح وجود داشته است.
- (۲) کسب علم برای روح استعدادی ذاتی است که هرگز نیازمند واسطه‌ای نیست.
- (۳) روح انسانی سرتاسر غیرمادی است و از این حیث تفاوتی با فرشتگان مجرد ندارد.
- (۴) آنچه که وجود بدن را حتمی می‌کند و تحقق می‌بخشد، اعطای روح الهی به آن است.

۱۸۳- کدام مورد مطابق با انسان‌شناسی سهروردی است؟

- (۱) نفس از ابتدا درجه‌ای از نورانیت را دارد، ولی قرین پایین‌ترین حد نور است.
- (۲) اگر نفس، حقایق هستی را بهتر شهود کند، نورانیت بیشتری می‌گیرد.
- (۳) نفس جنبه نورانی وجود انسان است و نورش ذاتی خودش است.
- (۴) بدن انسان، مغربی است یعنی از مغرب عالم وجود گرفته است.

۱۸۴- روح از منظر حکمت متعالیه چه جایگاهی دارد؟

- (۱) ظرفیتی متناهی دارد که می‌تواند به هر مرتبه کمالی در جهان دست یابد.
- (۲) آخرین درجه تکاملی است که رسیدن به آن درجه برای همه موجودات ممکن است.
- (۳) به هیچ درجه‌ای از کمال قانع نمی‌شود، چون ظرفیتی نامتناهی دارد.
- (۴) چیزی ضمیمه شده به بدن نیست، بلکه چیزی مجزا است که کنار بدن قرار گرفته است.

۱۸۵- اگر یک اندیشمند بگوید: «راه رسیدن به خدا در زحمت دادن به تن و ترک لذت‌های دنیوی نیست، بلکه در این است که انسان از ظاهر عبور کند و

به‌دنبال تمام نشدنی‌ها باشد»، مبنای فکری او به کدام فیلسوف نزدیک‌تر است؟

(۴) ابن‌سینا

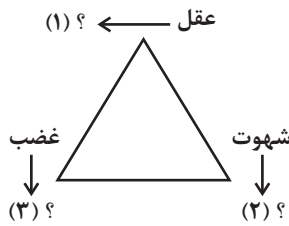
(۳) ملاصدرا

(۲) کانت

(۱) سهروردی

۱۸۶- طبق دیدگاه افلاطون در مورد فضایل اخلاقی، کدام گزینه، به ترتیب علامت‌های سؤال را به درستی کامل می‌کند؟ نتیجه چنین حالتی چیست؟

(۱) حکمت - خویشتن‌داری - تهوّر - فضیلت

(۲) جُرْبُزَه - شَرَه - ترس - فضیلت

(۳) جُرْبُزَه - خویشتن‌داری - شجاعت - عدالت

(۴) حکمت - خویشتن‌داری - شجاعت - عدالت

۱۸۷- از نظر ارسطو عقل چه نقشی در سعادت انسان دارد؟

(۱) می‌تواند با مانع‌شدن شهوت و غضب از افراط و تفریط، اولین مرحله حرکت به سوی سعادت را رقم بزند.

(۲) معیار یکسان سعادت را به‌طور کلی درک می‌کند، ولی این درک در ابتدا فقط یک قابلیت است که باید شکوفا شود.

(۳) با حاکم شدن بر قوای وجودی، هر قوه را به حداکثر توان خود می‌رساند تا به فضیلت برسند و انسان سعادت‌مند شود.

(۴) موجب شناسایی اعتدال قوای نفسانی و روحانی می‌شود و این همان خط اعتدالی است که انسان را به سعادت می‌رساند.

۱۸۸- کانت ... فلاسفه و متفکرانی همچون ...، معتقد است که ...

(۱) برخلاف - ابن‌سینا - قواعد اخلاقی و آن‌چه وجدان به آن حکم می‌کند، نسبی است.

(۲) همچون - فیلسوفان ماتریالیست - افعال اخلاقی ممکن است سودمند باشند.

(۳) برخلاف - ماتریالیست‌ها - انسان در افعال‌اش نباید سود و زیان را بسنجد.

(۴) برخلاف - افلاطون - افعال اخلاقی انسان به سعادت وی نخواهند انجامید.

۱۸۹- از نظر فلاسفه مسلمان، فرمان خداوند برای انجام فعل اخلاقی ...

(۱) لازم نیست، چون انسان علاقه فطری به فضایل دارد. (۲) ضرورتی ندارد، چون عقل کفایت می‌کند.

(۳) شرط لازم است، اما کافی نیست. (۴) شرطی لازم و کافی است.

۱۹۰- کدام عبارت درباره دیدگاه‌های گوناگون پیرامون معیار فعل اخلاقی نادرست است؟

(۱) اختلاف نظر فیلسوفانی نظیر افلاطون با طبیعت‌گرایان را می‌توان در عقلی‌بودن معیار اخلاق بیان کرد.

(۲) از نظر ارسطو قوه‌ای که مانع افراط و تفریط قوای دیگر می‌شود، خود ممکن است دچار عدم اعتدال شود.

(۳) از نظر فیلسوفان طبیعت‌گرا «خوب» و «بد» عناوینی هستند که باید طبق منافع شخصی بر افعال اطلاق شوند.

(۴) اختلاف نظر کانت و فیلسوفان مسلمان را می‌توان در نیاز یا عدم نیاز فعل اخلاقی به یک پشتوانه بیرونی پیدا کرد.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

اقتصاد در خانواده
(درس دوازدهم تا چهاردهم)
صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۶۰

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۹۱- فرد A سهام یک شرکت خودروسازی و فرد B سهام یک شرکت دارویی را خریداری کرده‌اند. با توجه به اطلاعات جدول زیر، کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

سرمایه‌گذار	قیمت اسمی هر سهم	تعداد سهام خریداری شده توسط هر فرد	قیمت ثانویه هر سهام خریداری شده توسط فرد
فرد A	۱۰۰ تومان	۹	۴۵۵ تومان
فرد B	۸۰ تومان	۷	۲۵۰ تومان

(الف) ارزش اولیه کل سهام خریداری شده توسط فرد A و فرد B به ترتیب، چند تومان است؟

(ب) اختلاف سود دریافتی فرد A و B چند تومان است؟

(۱) الف) ۹۰۰ تومان - ۵۶۰ تومان ب) ۲,۰۰۵ تومان الف) ۹۰۰ تومان - ۵۶۰ تومان ب) ۳,۱۹۵ تومان

(۳) الف) ۴۵,۵۰۰ تومان - ۲۰,۰۰۰ تومان ب) ۱,۱۹۰ تومان الف) ۴۵,۵۰۰ تومان - ۲۰,۰۰۰ تومان ب) ۲,۰۰۵ تومان

۱۹۲- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

(الف) برای کالای گران‌تر و پیچیده‌تر، نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه وجود دارد.

(ب) برای خرید هوشمندانه، باید جدای از احساسات و نقش اجتماعی خود، تصمیم به خرید بگیریم.

(ج) اولین گام در خرید مقایسه‌ای، تعیین معیار است؛ معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است.

(د) با خرید مقایسه‌ای در زمان و هزینه‌ها صرفه‌جویی می‌شود.

(۱) ص - غ - غ - ص (۲) ص - غ - غ - غ (۳) غ - ص - ص - ص (۴) ص - ص - غ - غ

۱۹۳- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در رابطه با انواع سپرده‌گذاری در بانک است؟

(الف) سود حاصل از سپرده‌گذاری در بانک چگونه حاصل می‌شود؟

(ب) تفاوت حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت و کوتاه‌مدت چیست؟

(ج) فردی دارای حساب سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت در بانک است و قبل از رسیدن زمان پایان قراردادش، نرخ سود عمومی افزایش پیدا می‌کند. در این صورت سود این فرد چه تغییری می‌کند و این مورد بیانگر کدام ویژگی این نوع حساب سپرده سرمایه‌گذاری است؟

(۱) الف) مشارکت بانک‌ها در خرید سهام شرکت‌ها از طرف سپرده‌گذاران و سهیم کردن آنها در سود و یا زیان شرکت‌ها (ب) نوع فعالیت بانک (ج) سود سپرده همزمان با افزایش نرخ سود عمومی، افزایش می‌یابد. - مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت

(۲) الف) مشارکت بانک‌ها در طرح‌های سودآور اقتصادی از طرف سپرده‌گذاران و افزودن سهم آنها از سود، به اصل سپرده‌شان (ب) میزان سود پرداختی به آنها (ج) سود در حد توافق شده ابتدای قرارداد باقی می‌ماند. - معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت

(۳) الف) مشارکت بانک‌ها در خرید سهام شرکت‌ها از طرف سپرده‌گذاران و سهیم کردن آنها در سود و یا زیان شرکت‌ها (ب) نوع فعالیت بانک (ج) سود در حد توافق شده ابتدای قرارداد باقی می‌ماند. - مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت

(۴) الف) مشارکت بانک‌ها در طرح‌های سودآور اقتصادی از طرف سپرده‌گذاران و افزودن سهم آنها از سود، به اصل سپرده‌شان (ب) دوره سرمایه‌گذاری آنها (ج) سود همزمان با افزایش نرخ سود عمومی، کاهش می‌یابد. - معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت

۱۹۴- کدام گزینه مصداقی از روش «ب» نیست؟

(۱) یافتن راه‌های بهتر، پردازش مجدد و تبدیل یک کالا به کالایی دیگر

(۲) نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم یا خرید چیزهای مضر

(۳) کم‌تر مصرف کردن یا با انرژی کم‌تر ولی دستاورد بیشتر مصرف کردن

(۴) جایگزین کردن کالای جدید به جای کالایی که خراب یا از کار افتاده است

محل انجام محاسبات

۱۹۵- در هر یک از موقعیت‌های زیر به ترتیب، بهترین راه سرمایه‌گذاری پس‌انداز کدام مورد است؟

- مبین تصمیم دارد در آینده هزینه‌هایی برای خرید خودرو داشته باشد، اما فعلاً برای حفظ ارزش پول خود دنبال راه چاره است چرا که جامعه در حال تجربه تورم ۵۱ درصدی است.

- مانده مبلغ ۲۰ میلیون تومان پول دارد، وی فردی ریسک‌پذیر است و به دنبال بیشترین سود ممکن است.

- علی ۱۲ میلیون تومان پول دارد و می‌خواهد هر موقع که خواست بتواند بدون جریمه پولش را دریافت کند.

- حسین مبلغ ۲۰ میلیون تومان پول دارد اما بر خلاف مانده، به دنبال قطعی بودن سوددهی است. ضمناً باور دارد که نرخ سود در سال‌های آینده کاهش می‌یابد.

(۱) خرید طلا - خرید سهام - سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت - سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت

(۲) خرید سهام - خرید سهام - سپرده‌گذاری بلندمدت - سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت

(۳) خرید طلا - خرید اوراق مشارکت - سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت - سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت

(۴) خرید طلا - خرید سهام - سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت - سپرده‌گذاری بلندمدت

۱۹۶- جدول زیر مربوط به مخارج سالیانه فردی با درآمد سالانه ۵۵ میلیون تومان است. به ترتیب:

نوع خرج سالیانه	مقدار به میلیون تومان
اجاره‌خانه	۳
قبوض	۵/۵
غذا	۶
بیمه	۴
حمل‌ونقل	۲/۵
پوشاک	۷
تفریحات	۲

(الف) پس‌انداز سالیانه این فرد چند میلیون تومان است؟

(ب) میزان خرج از بودجه فرد، چند درصد است؟

(ج) میزان خمسی که او باید پرداخت کند چند میلیون تومان است؟

(فرض می‌کنیم فرد تمامی اقلام مصرفی که خریده را استفاده کرده است.)

(۱) ۲۷ - ۵۲/۶ - ۴

(۲) ۲۵ - ۵۴/۵۴ - ۵

(۳) ۳۵ - ۵۵/۵۴ - ۵

(۴) ۳۰ - ۵۲/۶ - ۴

۱۹۷- کدام یک از عبارات زیر در رابطه با واقعیت، صحیح هستند؟

(الف) اگر قیمت ورقه سهام در طول یک سال تغییری نکند، چیزی عاید خریدارش نمی‌شود.

(ب) سرمایه‌گذاری‌های مولد مبالغی است که دولت به منظور تأمین اجتماعی، ایجاد توازن اجتماعی و رفع نابرابری‌ها به صورت بلاعوض صرف می‌کند.

(ج) بیمه روشی است برای جلوگیری از بروز خسارت که در آن بیمه‌گذار، جبران خسارت بیمه‌گر را به عهده می‌گیرد.

(د) نظام بیمه تعاونی شامل بیمه‌های متقابل و تکافل است.

(ه) نظام‌های بیمه به ارتقای رفاه افراد و جامعه، حمایت از کسب و کارها در برابر حوادث غیرمترقبه و تثبیت نظام اقتصادی کمک می‌کنند.

(۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) د - ه (۴) الف - ب

۱۹۸- کدام گزینه در رابطه با واقعیت نادرست است؟

(۱) حفظ و رشد درآمد، شامل فعالیت‌هایی نظیر پس‌انداز و سرمایه‌گذاری است.

(۲) مرحله دوم بودجه‌ریزی ماهیانه، عبارت است از: «هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.»

(۳) اگر مفهوم اتلاف را به معنای دورریختن و هدر دادن منابع در نظر بگیریم، «اسراف» مفهومی عام‌تر از اتلاف است.

(۴) اوراق مشارکت، اوراقی غیرقابل واگذاری هستند که توسط یکی از سازمان‌های دولتی به منظور تأمین مالی راه‌اندازی یک پروژه اقتصادی منتشر می‌شود و کسانی که این اوراق را می‌خرند در مالکیت و در سود و زیان فعالیت شریک می‌شوند.

۱۹۹- فردی ۳ روز در هفته به صورت پاره‌وقت تدریس خصوصی دارد و ۲۰۰ هزار تومان در هفته به دست می‌آورد. او هر هفته ۵۰ هزار تومان در سپرده بانکی‌اش پس‌انداز می‌کند و هفته‌ای ۲۰ هزار تومان هم به خیریه می‌دهد و هفته‌ای ۷۰ هزار تومان برای خوراکی و سرگرمی خرج می‌کند. اخیراً این فرد به ورزش بسکتبال علاقه‌مند شده است. هزینه ثبت‌نام در کلاس بسکتبال در یک ورزشگاه خصوصی ۶۶۰ هزار تومان است، با توجه به این اطلاعات:

(الف) آیا این یک هدف کوتاه‌مدت، میان‌مدت و یا بلندمدت است؟

(ب) اگر این فرد به خرج کردن و پس‌انداز کردن معمولش ادامه بدهد، بعد از چه مدتی می‌تواند پول کافی پس‌انداز کند تا در کلاس ثبت‌نام نماید؟

(۱) کوتاه‌مدت - ۷ هفته (۲) میان‌مدت - ۳ ماه (۳) کوتاه‌مدت - ۶ هفته (۴) میان‌مدت - ۴ ماه

۲۰۰- کدام یک از گزینه‌های زیر در خصوص سهام نادرست است؟

(۱) سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک هم بیشتر است؛ اما قطعی نیست.

(۲) قیمت ثانویه سهام، قیمت بازاری است که صاحب سهام در تالار بورس اوراق بهادار در معرض فروش قرار می‌دهد. قیمت بازاری به سوددهی آن شرکت بستگی دارد.

(۳) با خرید سهام فرد دیگر نمی‌تواند هر وقت که خواست، از مدیر کارخانه بخواهد که سرمایه او را پس دهد. این فرد می‌تواند هر وقت که بخواهد به شراکت خود ادامه ندهد، برگه‌های سهام خود را به دیگری بفروشد و به پول مورد نیاز خود برسد. (چون پول فرد به بخشی از ابزار آلات کارخانه تبدیل شده و سرمایه او قابل پس دادن نیست.)

(۴) با خرید سهام، پس از انقضای مدت سررسید آن، علاوه بر اصل پول (سرمایه)، سود آن را هم می‌گیریم.

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۸ اسفند ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، ابراهیم نجفی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی‌نسب، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، منیژه خسروی، علی رسولی، حسین رضائی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سیده محیا مؤمنی، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علیرضا پدram، صفا حاضری، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، سید علیرضا علویان، امیرحسین کاروین، علی‌محمد کریمی، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بنا، موسی سیاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملازمضائی، علی مرشد، آروین حسینی، محمد حمیدی	—	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	سیده فتح‌اللهی	فریبا رنوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	—	مهناب شیرازی، سبحان محمدی، امیرحسین اذانی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، سعیده سعیدی	فاطمه فهیمیان	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	علی زیبا	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	امیرعلی عشوریان	—	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

سه جمله اول دنباله حسابی داده شده است. جمله $3x+5$ واسطه حسابی میان دو جمله دیگر است، بنابراین:

$$2(3x+5) = 2x+1+3x+4 \Rightarrow 6x+10 = 5x+5 \Rightarrow x = -5$$

با داشتن $x = -5$ می توان جملات دنباله را به صورت زیر نوشت و اختلاف مشترک را محاسبه کرد:

$$-9, -10, -11, \dots \Rightarrow d = -10 - (-9) = -1$$

الگوی رابطه بازگشتی دنباله حسابی به صورت زیر است:

$$a_{n+1} = a_n + d \xrightarrow{d=-1} a_{n+1} = a_n - 1$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطری، صفحه های ۶۲ تا ۷۲)

۲- گزینه «۲»

(ابراهیم نیفی)

$$(1) \quad d + (a_1 + 2d) = 5 \Rightarrow \text{جمله سوم} + \text{اختلاف مشترک جملات}$$

$$3 \Rightarrow a_1 + a_1 + d + a_1 + 2d = 3$$

$$\Rightarrow 3a_1 + 3d = 3 \quad (2) \quad \begin{cases} a_1 = -1 \\ d = 2 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{a_n = a_1 + (n-1)d} a_n = -1 + (n-1) \times 2 \Rightarrow a_n = 2n - 3$$

یعنی معادله خطی که نقاط این دنباله بر روی آن واقع اند، باید به صورت $y = 2x - 3$ باشد:

$$2y - 4x + 6 = 0 \Rightarrow 2y = 4x - 6 \Rightarrow y = 2x - 3$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطری، صفحه های ۶۲ تا ۷۲)

۳- گزینه «۳»

(معمربراهیم توزندهانی)

می دانیم زمانی $S_n = (2p-1)n^3 + qn^2 + pn + q + 1$ می تواند

مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی باشد که جمله درجه سوم و جمله مستقل از n نداشته باشد. بنابراین:

$$2p - 1 = 0 \Rightarrow p = \frac{1}{2}, q + 1 = 0 \Rightarrow q = -1 \Rightarrow S_n = -n^2 + \frac{n}{2}$$

$$S_{10} - S_5 = (-100 + 5) - (-25 + \frac{5}{2})$$

$$= -72 \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطری، صفحه های ۶۸ تا ۷۲)

۴- گزینه «۴»

(آروین حسینی)

اگر b واسطه هندسی بین c و a باشد، آنگاه $b^2 = a \cdot c$ است. اگر ریشه های معادله درجه دوم را α و β فرض کنیم و m واسطه هندسی بین آن ها باشد، آنگاه داریم:

$$\alpha \cdot \beta = \frac{c}{a} = 4m + 5$$

$$\Rightarrow m^2 - 4m - 5 = 0 \Rightarrow (m+1)(m-5) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m = -1 \\ m = 5 \end{cases}$$

حال اختلاف مقادیر m را به دست می آوریم:

$$|5 - (-1)| = |6| = 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیر فطری، صفحه ۸۳)

۵- گزینه «۱»

(امیرشما ذاکر زاده)

$$S_n = 3(1 - 2^{-n}) \Rightarrow \begin{cases} S_1 = a_1 = \frac{3}{2} \\ S_2 = a_1 + a_2 = \frac{9}{4} \Rightarrow \frac{3}{2} + a_2 = \frac{9}{4} \\ \Rightarrow a_2 = \frac{3}{4} \end{cases}$$

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{r}{a_1} = \frac{1}{\frac{3}{2}} = \frac{2}{3}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیر فطری، صفحه های ۷۴ تا ۸۵)

۶- گزینه «۳»

(معمربراهیم)

$$0/6 = \frac{6}{10} = \frac{3}{5}$$

$$\frac{2}{3} = \frac{5}{3} = \left(\frac{3}{5}\right)^{-1}$$

$$\frac{3x+11}{2} = 16 \Rightarrow 3x+11=32 \Rightarrow 3x=21 \Rightarrow x=7$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(معمد بفریایی)

۹- گزینه «۴»

$$\left(\frac{2}{3}\right)^x \times \left(\frac{2}{3}\right)^{2x-1} = \left(\frac{2}{3}\right)^4$$

$$\Rightarrow \left(\frac{2}{3}\right)^{-x} \times \left(\frac{2}{3}\right)^{4x-2} = \left(\frac{2}{3}\right)^{12}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{2}{3}\right)^{3x-2} = \left(\frac{2}{3}\right)^{12}$$

$$\Rightarrow 3x-2=12 \Rightarrow 3x=14 \Rightarrow x=\frac{14}{3}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(امیر مضموریان)

۱۰- گزینه «۲»

$$\left(\frac{4}{25}\right)^{2/5-0/75}y = \left(\frac{2}{5}\right)^{-4x-2y+1}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{2}{5}\right)^{2/5} \times \frac{2^3}{4^3}y = \left(\frac{2}{5}\right)^{-4x-2y+1}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{2}{5}\right)^{5-2/5}y = \left(\frac{2}{5}\right)^{-4x-2y+1}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{2}{5}\right)^{5-2/5}y = \left(\frac{2}{5}\right)^{4x+2y-1} \Rightarrow 5-\frac{2}{5}y = 4x+2y-1$$

$$\frac{x2}{10} \rightarrow 10-3y = 8x+4y-2 \Rightarrow 8x+7y=12$$

از معادله دیگر داریم:

$$(81)^{2x+5} = \left(\frac{1}{27}\right)^{2x+\frac{2y}{3}} \Rightarrow (3^4)^{2x+5} = (3^{-3})^{2x+\frac{2y}{3}}$$

$$3^{8x+20} = 3^{-6x-2y} \Rightarrow 8x+20 = -6x-2y$$

$$\Rightarrow 14x+2y = -20$$

حال دستگاه زیر را حل می‌کنیم:

$$14x+2y = -20 \xrightarrow{+2} 7x+y = -10 \xrightarrow{\times(-7)} -49x-7y = 70$$

$$\Rightarrow \left(\frac{3}{5}\right)^4 \times \left(\frac{3}{5}\right)^{-1} \times \left(\frac{3}{5}\right)^2 = \left(\frac{3}{5}\right)^{4-1+2} = \left(\frac{3}{5}\right)^{-1} = \frac{5}{3}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۸۶ تا ۸۸)

(کتاب آبی پیمان‌های)

۷- گزینه «۱»

طول ضلع و مساحت مربع‌ها در هر مرحله در جدول زیر نشان داده شده است:

مرحله	۱	۲	۳	...	n
طول ضلع مربع رنگ شده	۲	۱	$\frac{1}{2}$	...	$2\left(\frac{1}{2}\right)^{n-1}$
مساحت مربع رنگ شده	۴	۱	$\frac{1}{4}$	...	$4\left(\frac{1}{4}\right)^{n-1}$

مطابق جدول فوق، اعداد مربوط به مساحت مربع‌های رنگ شده تشکیل یک دنباله هندسی با جمله اول ۴ و نسبت مشترک $\frac{1}{4}$ را می‌دهند. برای محاسبه مجموع مساحت‌های رنگ شده تا مرحله پنجم باید S_5 را حساب کنیم:

$$S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \Rightarrow S_5 = \frac{4\left(1-\left(\frac{1}{4}\right)^5\right)}{1-\frac{1}{4}}$$

$$\Rightarrow S_5 = \frac{16}{3}\left(1-\frac{1}{1024}\right) = \frac{341}{64}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه ۸۵)

(امیر مضموریان)

۸- گزینه «۱»

$$\sqrt[3]{-64} = -4$$

ریشه سوم عدد -۶۴:

$$\sqrt[5]{1024} = \sqrt[5]{2^{10}} = \sqrt[5]{2^5 \times 2^5} = 4$$

ریشه پنجم عدد ۱۰۲۴:

اگر کوچکترین ریشه دوم عدد $\frac{3x+11}{2}$ را m در نظر بگیریم، داریم:

$$2 \times (-4) + \frac{m}{2} = -4 - 6 \Rightarrow -8 + \frac{m}{2} = -10 \Rightarrow \frac{m}{2} = -2 \Rightarrow m = -4$$

یعنی کوچکترین ریشه دوم عدد $\frac{3x+11}{2}$ برابر با -۴ است. پس $\frac{3x+11}{2}$

برابر با $(-4)^2$ یعنی ۱۶ است:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2a-1=0 \Rightarrow a=\frac{1}{2} \text{ غ ق} \\ a-2=0 \Rightarrow a=2 \text{ ق ق} \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = 2^x$$

$$\Rightarrow f(2) = 2^2 = 4$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۲)

(امیر زراندوز)

۱۳- گزینه «۳»

با توجه به نقطه $A(2,3)$ که روی نمودار قرار دارد، می‌توان نوشت:

$$f(x) = a^x, f(2) = 3 \Rightarrow a^2 = 3 \xrightarrow{a>0} a = \sqrt{3}$$

پس ضابطه تابع به فرم $f(x) = (\sqrt{3})^x$ است، لذا داریم:

$$f(-1) \times f(2) = \frac{1}{\sqrt{3}} \times (\sqrt{3})^2 = \sqrt{3}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۲)

(کتاب آبی پیمان‌های)

۱۴- گزینه «۲»

طبق رابطه رشد نمایی جمعیت برای دو سال متفاوت داریم:

$$\begin{aligned} f(t) &= C(1+r)^t \Rightarrow \frac{f(t)}{f(t')} = \frac{C(1+r)^t}{C(1+r)^{t'}} \\ f(t) &= 100, f(t') = 50 \Rightarrow \frac{100}{50} = \frac{(1+r)^t}{(1+r)^{t'}} \end{aligned}$$

$$\frac{f(t)=100}{f(t')=50} = \frac{100}{50} = \frac{(1+r)^{119}}{(1+r)^{t'}}$$

$$\Rightarrow (1+r)^{119-t'} = 2 \xrightarrow{r=0.02}$$

$$(1/0.02)^{119-t'} = 2 \xrightarrow{(1/0.02)^{35}=2} (1/0.02)^{119-t'} = (1/0.02)^{35}$$

$$\Rightarrow 119-t' = 35 \Rightarrow t' = 119-35 = 84$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

$$\begin{cases} -49x - 7y = 70 \\ 8x + 7y = 12 \end{cases}$$

$$-49x = 82 \Rightarrow x = -2$$

$$7x + y = -10 \xrightarrow{x=-2} 7 \times (-2) + y = -10 \Rightarrow -14 + y = -10$$

$$y = 4$$

$$xy \text{ حاصل: } xy = -2 \times 4 = -8$$

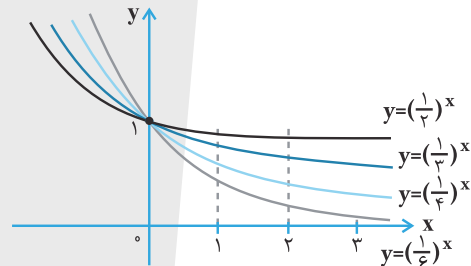
(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

ریاضی و آمار (۳) - اختیاری

(امیر زراندوز)

۱۱- گزینه «۴»

با توجه به نمودارهای توابع رسم شده در شکل زیر داریم:

همان‌طور که از شکل پیداست، به ازای $x > 0$ ، همواره

$$\left(\frac{1}{2}\right)^x > \left(\frac{1}{3}\right)^x > \left(\frac{1}{4}\right)^x > \left(\frac{1}{6}\right)^x$$

پس به ازای $x > 0$ همواره نمودار $\left(\frac{1}{6}\right)^x$ پایین‌تر از نمودارهای دیگر است.

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۲)

(مهمرب بفرایی)

۱۲- گزینه «۳»

چون $f(2) > f(1)$ پس تابع نمایی افزایشی و $a > 1$ است.

$$f(x) = a^x$$

با توجه به ضابطه تابع داریم:

$$f(1) + f(-1) = a^1 + a^{-1} = \frac{5}{2} \Rightarrow a + \frac{1}{a} = \frac{5}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{a^2 + 1}{a} = \frac{5}{2} \Rightarrow 2a^2 + 2 = 5a$$

$$\Rightarrow 2a^2 - 5a + 2 = 0 \Rightarrow (2a-1)(a-2) = 0$$

ج) $\underbrace{(p \vee r)}_T \Leftrightarrow \underbrace{(p \wedge \sim q)}_T \equiv T \Leftrightarrow T \equiv T$

د) $\underbrace{(\sim p \Rightarrow q)}_T \wedge \underbrace{(q \Rightarrow p)}_T \equiv T \wedge T \equiv T$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

(آروین حسینی)

۱۹- گزینه «۲»

ابتدا جدول ارزش گزاره‌ها را رسم می‌کنیم:

p	q	~p	p ↔ q	p ⇒ q	~p ⇒ q	q ∨ p
د	د	ن	د	د	د	د
د	ن	ن	ن	ن	د	د
ن	د	د	ن	د	د	د
ن	ن	د	د	د	ن	ن

p ∧ q	q ⇒ p
د	د
ن	د
ن	ن
ن	د

حال به بررسی موارد الف تا ت می‌پردازیم:

(p ⇒ q) ∨ (~p ⇒ q)	(p ↔ q) ∨ ~p
د	د
د	ن
د	د
د	د

(p ⇒ q) ∧ (q ⇒ p)	(q ∨ p) ⇒ (p ∧ q)
د	د
ن	ن
ن	ن
د	د

بنابراین موارد پ و ت هم‌ارز ترکیب دوشروطی (p ↔ q) می‌باشند.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۱۱)

۱۵- گزینه «۱» (ممد پیری)

$f(t) = c_1(1+r)^t$, $c_1 = 200$, $r = \frac{20}{100} = 0.2$

$\Rightarrow f(2) = 200(1/2)^2 = 200 \times 1/4 = 50$ میلیون تومان

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

ریاضی و آمار (۲)

۱۶- گزینه «۳» (سعید عزیزقانی)

هر عدد حقیقی می‌تواند مثبت یا منفی یا صفر باشد، پس نقیض گزاره a عددی مثبت است، به صورت «a عدد مثبت نیست» باید بیان شود. (می‌توان نوشت a عددی منفی یا صفر است).

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

۱۷- گزینه «۱» (فرشید کریمی)

$p \wedge q$ نادرست }
 $p \vee q$ درست }

نتیجه می‌گیریم که از دو گزاره p و q یکی درست و یکی نادرست است.

p	q	p ⇒ q	~(p ⇒ q)	q ⇒ p	~(q ⇒ p)
د	ن	ن	د	د	ن
ن	د	د	ن	ن	د

~(p ⇒ q) ∨ ~(q ⇒ p)
د
د

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۱۱)

۱۸- گزینه «۳» (امیررضا ذاکر زاده)

گزاره‌ای دلخواه r $p \equiv T$ $q \equiv F$

الف) $(p \Rightarrow q) \vee r \equiv F \vee r \equiv r$

ب) $\underbrace{(p \wedge q)}_F \Leftrightarrow \underbrace{(q \Rightarrow p)}_T \equiv F \Leftrightarrow T \equiv F$

با توجه به جدول رسم شده، گزاره داده شده در صورت سؤال در $m = 0$ حالت درست و در $n = 4$ حالت نادرست است، بنابراین:

$m \times n = 0$

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

(معمد بفریاری)

۲۳- گزینه «۱»

مربعات دو عدد حقیقی را x^2 و y^2 فرض می‌کنیم، سپس معکوس مربعات دو عدد به صورت $\frac{1}{x^2}$ و $\frac{1}{y^2}$ است. در نتیجه گزینه «۱» درست است.

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

(معمد همیری)

۲۴- گزینه «۱»

به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

(۱) نادرست است؛ به این نوع استدلال مغالطه گفته می‌شود.

(۲) درست است (گزاره تالی $\sim q$ پس نتیجه‌گیری هم $\sim q$ است).

(۳) درست است

(۴) درست است (گزاره عطفی خاصیت جابه‌جایی دارد).

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

(معمد بفریاری)

۲۵- گزینه «۲»

$p \Rightarrow q$

هرگاه استدلال به صورت $\underline{p}$ انجام شود، یک قیاس استثنایی است و

$\therefore q$

$p \Rightarrow q$

هرگاه استدلال به صورت $\underline{q}$ انجام شود، یک مغالطه صورت گرفته

$\therefore p$

است.

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

۲۰- گزینه «۲»

(علی قهرمان‌زاده)

عکس نقیض ترکیب $p \Rightarrow q$ به صورت $\sim p \Rightarrow \sim q$ بیان می‌شود.

می‌دانیم قانون دمورگان به صورت $\sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$ است.

$\sim(\sim q \vee r) \Rightarrow \sim(\sim p \wedge q)$

در نتیجه:

$\equiv (q \wedge \sim r) \Rightarrow (p \vee \sim q)$

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۱۰ و ۱۶)

۲۱- گزینه «۳»

(فرشید کریمی)

مطابق جدول ارزش گزاره‌ها، در ۳ حالت از ۷ حالت درست

$p \Rightarrow (p \vee r)$ ارزش r نادرست است. پس:

$$\begin{cases} n(S) = 7 \\ n(A) = 3 \end{cases} \Rightarrow P(A) = \frac{3}{7}$$

p	q	r	$q \vee r$	$p \Rightarrow (q \vee r)$
د	د	د	د	د
د	د	ن	د	د
د	ن	د	د	د
د	ن	ن	ن	ن
ن	د	د	د	د
ن	د	ن	د	د
ن	ن	د	د	د
ن	ن	ن	ن	د

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۱۱)

۲۲- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

جدول ارزش‌گذاری گزاره داده شده را به صورت زیر ترسیم می‌کنیم.

			$\overbrace{A}$	$\overbrace{B}$	$\overbrace{C}$	
p	q	$p \vee q$	$\sim(p \vee q)$	$A \wedge q$	$p \wedge q$	$\sim q$
د	د	د	ن	ن	د	ن
د	ن	د	ن	ن	ن	د
ن	د	د	ن	ن	ن	ن
ن	ن	ن	د	ن	ن	د

$\overbrace{D}$	
$C \vee \sim q$	$B \wedge D$
د	ن
د	ن
ن	ن
د	ن

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

۲۶- گزینه ۱

(عزیز الیاسی پور)
همه موارد درست هستند غیر از مورد «د»، زیرا به علت کاهش نویسندگان توانمند، تاریخ‌نگاری نیز در این دوره افت کرد. چونان که تواریخ عمومی این دوره در کنار نهادهای سیاسی و فرهنگی صفویه در جهت نهادینه کردن فرهنگ تشیع گام برداشتند.
(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۲۷- گزینه ۲

(سپار غلام‌پور سیوکی)
از این اوستا: مهدی اخوان ثالث (دیگر آثار: زمستان - آخر شاهنامه) تهران مخوف: مرتضی مشفق کاظمی تنگسیر: صادق چوبک بره گمشده راعی: هوشنگ گلشیری (دیگر آثار: آینه‌های دردار)
(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۲۸- گزینه ۱

(یاسین مهریان)
«مجالس المؤمنین» به نثر ساده است. توجه: دیباچه «عیار دانش» و دیباچه «شرفنامه بدلیسی» مصنوع‌اند، نه تمام متن این دو کتاب. «جامع‌التواریخ» اثری از خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی است و ربطی به سبک هندی ندارد. (آن را با «احسن‌التواریخ» اشتباه نگیرد). «محبوب‌القلوب» اثری به نثر مصنوع، و «حبیب‌السیر» اثری به نثر بینابین است.
(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۹- گزینه ۲

(سپار غلام‌پور سیوکی)
هیچ کدام از آرایه‌های مربوط به سبک هندی اعم از اسلوب معادله، تلمیحات رایج، حسن تعلیل، حس آمیزی، تمثیل و... در این بیت مشاهده نمی‌شود. بیت از سعدی است و مضمون عاشقانه دارد. ابیات سایر گزینه‌ها همگی سروده صائب تبریزی هستند و آرایه اسلوب معادله در آن‌ها مشاهده می‌شود.
(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۲)

۳۰- گزینه ۴

(یاسین مهریان)
بیت «ه»: تشبیه: «نقد وقت»: اضافه تشبیهی (نقد: پول)
بیت «ج»: ایهام: «کوتهی»: ۱- تقصیر، ۲- کوتاه‌بودن
بیت «د»: استعاره: «جبهه گل»: اضافه استعاری (جبهه: پیشانی)
بیت «الف»: ایهام تناسب: «مجنون»: ۱- بید مجنون (نوعی درخت)، ۲- قیس عامری (عاشق معروف)؛ که در این معنا قابل قبول نیست و با «لیلی» تناسب دارد.
بیت «ب»: مجاز: «چشم» مجاز از «نگاه»
(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بریح، ترکیبی)

۳۱- گزینه ۱

(یاسین مهریان)
آرایه «ایهام» در ابیات:
بیت اول: «دار فنا»: ۱- دنیا، ۲- وسیله‌ای که برای کشتن منصور حلاج، استفاده شد. / بیت دوم: «مجموع»: ۱- فرد آسوده‌خاطر، ۲- گروه و جمعیت / بیت سوم: «پردۀ عشاق»: ۱- اصطلاح موسیقایی، ۲- «پرده» در معنای پارچه آویزان
آرایه «جناس» در ابیات:

بیت اول: «بر» و «سر» / بیت دوم: «سر» و «در» / بیت سوم: بین «پرده» در مصراع اول، به معنای اصطلاح موسیقی، با «پرده» در مصراع دوم، به معنای پوشش، جناس همسان (تام) برقرار است.
(علوم و فنون ادبی، بیان و بریح، ترکیبی)

۳۲- گزینه ۳

(یاسین مهریان)
تشبیه: شاعر به صورت پنهانی (مضمر)، «موی یار» را به «غالیه» تشبیه کرده است. / استعاره: «زلفین» استعاره از موی یار
نکته مهم درسی:
واژه «زلفین» در معنای حقیقی خود، حلقه‌ای است که بر صندوق یا در نصب می‌شده‌است و زنجیر را در آن می‌انداخته‌اند. شاعر، موی معشوق را به آن حلقه (زلفین) تشبیه کرده‌است و مشبه (موی معشوق) را حذف کرده‌است: استعاره مصرحه.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ایهام تناسب: «بنوازم»: ۱- من را نوازش کن، ۲- نواختن ساز، که در این معنا مدنظر نیست و با «چنگ» و «ضرب» تناسب دارد. / فاقد اضافه استعاری («سر تسلیم» و «سر ارادت»، اضافه اقتراعی هستند).

گزینه «۲»: فاقد کنایه / جناس همسان: «ماه» اول: ماه سی‌روزه، «ماه» دوم: جرم آسمانی

گزینه «۴»: فاقد واژه‌آرایی («سر» ها جناس همسان دارند). / کنایه: «سر خود را بر سر چیزی کردن» کنایه از جان دادن و نابودی
(علوم و فنون ادبی، بیان و بریح، ترکیبی)

۳۳- گزینه ۴

(عزیز الیاسی پور)
«یاقوت دولب» تشبیه است؛ اما بیت استعاره ندارد.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: «لعل» استعاره از لب و «سر نهادن» کنایه است.
گزینه «۲»: «جان و جهان» جناس دارند و «دفتر گل» تشبیه است.
گزینه «۳»: تلمیح به ماجرای حضرت یوسف (ع) و «بو»، ایهام دارد.
(علوم و فنون ادبی، بیان و بریح، ترکیبی)

۳۴- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

نفس تو (مشبه) چو (ادات تشبیه) حباب (مشبه‌به) پرده‌دار چشم کوتاه‌بین است. (وجه‌شبهه)
«پرده‌داری» و «کوتاه‌بینی» هر دو کنایه می‌سازند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سفیدی مو» کنایه از پیری است؛ ولی در مصراع نخست، «چون» معنای «وقتی که» می‌دهد و تشبیهی به چشم نمی‌خورد.

گزینه «۲»: «گیسوی یار» به «کمند» و «قیر» تشبیه شده است و در مصراع دوم، کنایه‌ای مشهود است که به تشبیهات مصراع نخست بی‌ربط است.

گزینه «۳»: «سر خود به گریبان می‌کشد» کنایه است، ولی وجه‌شبهه نیست. (علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۳۵- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا احمدی)

«مو به مو» در این بیت، معنای کنایی دارد و معنای نزدیک و تحت‌اللفظی آن (تک‌تک موها) با «مژه» تناسب دارد و ایهام تناسب ساخته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «خودبین: ۱- مغرور (معنای دور) ۲- کسی که خودش را نگاه می‌کند. (معنای نزدیک)

گزینه «۳»: «دلنشین: ۱- جذاب (معنای دور) ۲- آن‌چه بر دل می‌نشیند و به آن اصابت می‌کند. (معنای نزدیک)

گزینه «۴»: «بی‌نوا: ۱- بیچاره (معنای دور) ۲- بدون صدا (معنای نزدیک) (علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بدیع معنوی، ترکیبی)

۳۶- گزینه «۳»

(مصسن اصغری)

تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: «بیخ چیزی را کندن» کنایه از نابود کردن چیزی به‌طور کامل/

«به بار آمدن بهار» کنایه از فرارسیدن بهار

گزینه «۲»: «رخت کشیدن» کنایه از نقل مکان کردن، جا به جا شدن

گزینه «۴»: «غرق چیزی بودن» کنایه از محو چیزی شدن

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۷)

۳۷- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا احمدی)

اختیارات شاعری در هر مصراع:

(ب) ابدال: تبدیل «فعلن» به «فع‌لن» در پایان مصراع (وزن اصلی: مفاعلتن مفاعلتن فعلن)

(د) آوردن فاعلاتن به جای فعاتلتن: تبدیل فعاتلتن در ابتدای مصراع به فاعلاتن (وزن اصلی: فعاتلتن فعاتلتن فعاتلتن فعلن)

(ه) بلندبودن هجای پایانی (بود)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵)

۳۸- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلتن» ابدال ممکن نیست؛ چرا که در تعریف ابدال خواندیم که دو هجای کوتاه (UU) به یک هجای بلند (-) تبدیل می‌شود. حال در این وزن دو هجای کوتاه در کنار هم قرار نمی‌گیرند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۳۹- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

بیت این گزینه، فاقد اختیار شاعری وزنی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بلندبودن هجای پایانی: در اوزان دوری (دولختی)، هجای پایانی در نیم‌مصراع‌ها نیز باید بلند شمرده شوند؛ «تو» در هر دو مصراع، هجای کوتاه است که باید بلند محسوب شود.

گزینه «۲»: وزن بیت «فعاتلتن فعاتلتن فعلن» هست که ابدال در رکن آخر مصراع دوم مشهود است.

گزینه «۴»: ابدال: در رکن سوم مصراع دوم، شاعر به‌جای «مفتعلن»، از «مفعولن» استفاده کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۴۰- گزینه «۳»

(سپار غلام‌پور سیوکی)

وزن این بیت «مفاعلتن فعاتلتن مفاعلتن فعلن» است که وزنی ناهمسان می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن این بیت «مفتعلن مفاعلتن مفتعلن مفاعلتن» است.

گزینه «۲»: وزن این بیت «مفاعلتن فعاتلتن مفاعلتن فعاتلتن» است.

گزینه «۴»: وزن این بیت «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۱- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

معنای رباعی: من از ابروی تو، نشانه‌ای (غمزه چشم = تیر) دریافت کردم و به وصل امیدوار شدم؛ اما نشانه تو با ناز به من می‌گفت: «تو به مقصود خود نخواهی رسید». با توجه به معنای کنایی «ما پهلوی چون تویی نخواهیم نشست» معشوق امید عاشق را به یأس و ناامیدی تبدیل می‌کند. این موضوع در بیت حافظ (گزینه «۴») نیز مورد اشاره قرار گرفته است.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان، موسیقی شعر، مقوم، ترکیبی)

۴۲- گزینه «۲»

(مجتبی فرهادی)

مفهوم کلی و مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» بی‌پایان بودن لطف و بخشایش خدا و ناامیدشدن از بخشایش خدا است؛ اما بیت گزینه «۲» به زودگذر بودن خشم و کدورت معشوق اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مقوم، صفحه ۱۰۰)

۴۳- گزینه «ا»

(سیدعلیرضا علویان)

ابیات «ب و د» به نوعی مفهومی یکسان را بیان می کنند؛ هر دو بیت تأکید بر سختی فراق و رنج عاشق از دوری معشوق دارند.

تشریح سایر ابیات:

الف) جدایی و فراق از معشوق (دقت کنید که در این بیت تأکید بر سختی کشیدن عاشق در فراق وجود ندارد و فقط انتظار کشیدن عاشق بیان شده است).

ج) بی وفایی و شکوه از یار، همچنین بی توجهی معشوق به عاشق

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه های ۷۱، ۸۳، ۸۹ و ۹۰)

۴۴- گزینه «ب»

(سعید معفری)

در ابیات گزینه های «۱، ۲ و ۴» به شیوه های مختلف، عقل نکوهش شده است، اما در بیت گزینه «۳» عقل ارزشمند شمرده شده است. در این بیت، شاعر «وهم» را نسخه تقلبی (قلب) عقل می خواند و عقل را زر یا طلا می داند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۰۱)

۴۵- گزینه «ب»

(مصن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات «ج» و «د»: هر دو بیت بیانگر اصل عرفانی «توحید یا وحدت در عین کثرت» هستند؛ یعنی خداوند واحدی است که در همه موجودات عالم تجلی کرده است.

تشریح ابیات دیگر:

مفهوم بیت «الف»: عاشقان زیادی در دام معشوق می افتند.

مفهوم بیت «ب»: در توصیف زیبایی معشوق بیان شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۹۱)

علوم و فنون ادبی (۳) - اختیاری

۴۶- گزینه «ب»

(هومن نمازی)

در مصراع دوم گزینه سوم حسن تعلیل وجود دارد که سراسر بیت اسلوب معادله به نظر آشکار است و در خندان بودن پسته نیز تشخیص به چشم می خورد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۴۷- گزینه «ب»

(سیدعلیرضا امیری)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «ا»: علت داشتن خال را غیرواقعی و ادبی بیان کرده است.

گزینه «ب»: علت قرار گرفتن پنبه بر شیشه شراب، پوشیده نگه داشتن اسرار باده فروشان بیان شده است.

گزینه «د»: علت پیدایش رودهای منطقه بغداد را ادبی و غیرواقعی بیان کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه های ۱۱۲ و ۱۱۳)

۴۸- گزینه «ب»

(سیدعلیرضا امیری)

در گزینه «ب»، مصراع دوم تکمیل کننده مصراع اول است و مثال و مصداقی برای آن نمی باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه های ۱۱۴ و ۱۱۵)

۴۹- گزینه «ب»

(سیدعلیرضا امیری)

بیت حسن تعلیل ندارد. / بیت استعاره ندارد.

تشبیه: «تیغ غم»

تناقض: بعد از مقتول شدن، زندگی یافتن

کنایه: «شکسته بودن» کنایه از غمگین بودن

واج آرایی صامت «م»

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۵۰- گزینه «ب»

(کتاب آبی پیمانهای)

در بیت گزینه «ب»، هیچ یک از آرایه های داخل پرانتز وجود ندارد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «ا»: در این بیت، واژه «سیه روی» ایهام دارد. معنی اول: رو سیاه / معنی دوم: تاریخ

همچنین دلیل سیاه رویی صبح نخست را دروغ گویی می داند که دلیل واقعی نیست.

گزینه «ب»: تشبیه: کنار دامن را به رود جیحون تشبیه کرده است.

همچنین واژه «کنار» ایهام تناسب دارد. معنی قابل قبول: پیش و نزد / معنی غیرقابل قبول: «ساحل» که با واژه رود تناسب دارد.

گزینه «د»: «جواب تلخ» حس آمیزی دارد.

همچنین جواب تلخ از شکر شیرین تر باشد، تناقض دارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۶- گزینه ۳

(کوثر شاه‌سینی)

تشریح عبارت نادرست:

در قرون اخیر و عمدتاً در اندیشه و عمل جهان مدرن، خود قدرت صرف‌نظر از اینکه وسیله تحقق اهداف و غایات اخلاقی باشد، مستقلاً دارای اهمیت شده است. به‌عبارتی، قدرت به مسئله اصلی سیاست و جوهر آن تبدیل شده است و در این میان، برخی همه سیاست را قدرت می‌دانند و برخی بخش عمده‌ای از آن را قدرت می‌پندارند. در این نگاه، سیاست با غایت و هدف سعادت و فضیلت، داوری نمی‌شود، بلکه بیشتر با آرمان پیروزی، موفقیت و تسلط ارزیابی می‌گردد.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸)

۵۷- گزینه ۱

(فاطمه صفری)

- وجه مشترک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی این است که در هر دو، پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد.
- امروزه قدرت تنبیهی عمدتاً منحصر و متمرکز در دست دولت‌هاست که از طریق قانون و پیمودن مراحل قانونی اعمال می‌شود.
- ارتباط میان شخصیت و قدرت تنبیهی تأثیر خود را بر نحوه نگرش و رفتار افراد همچنان خواهد داشت. ظاهراً رهبران بزرگ افسانه‌ای یا تاریخی چون هرکول و شارل دوگل بخشی از قدرت خود را رهین قدرت بدنی یا بلندی قامت خود بوده‌اند، از این‌ها به عنوان شخصیت‌های آمر و حاکم یاد می‌کنند؛ اما ناپلئون مثال نقضی برای این موضوع است.

- منبع قدرت سازمان، با ارزش اجتماعی دانش مطابقت و همخوانی دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۹، ۶۰، ۶۲ و ۶۳)

۵۸- گزینه ۲

(ریحانه امینی)

تشریح عبارت نادرست:

- هر کنش سیاسی، یا به قصد تغییر وضع موجود انجام می‌شود یا با هدف حفظ آن.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

۵۹- گزینه ۲

(مهرشاد ایمانی نسب)

وقتی علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ مجبور باشد آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببیند و بررسی کند، امکان مقایسه و داوری ارزش‌ها از دست می‌رود.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۶ و ۶۷)

۶۰- گزینه ۳

(سیدمهر مدنی رینانی)

تشریح عبارت نادرست:

در رویکرد دوم، تلاش می‌شود با حذف مالکیت خصوصی، قشربندی اجتماعی از میان برود.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۴، ۷۶ و ۷۷)

۵۱- گزینه ۱

(کتاب آبی پیمان‌های)

تشبیه: بیت «۵»: روز ← شام غم/ اسلوب معادله: بیت «۵»: سر زلف را گره زدی و دلم از ناله افتاد؛ همان‌طور که وقتی به سیم تار گره بیفتد، از نغمه می‌افتد./ حسن تعلیل: بیت «الف»: دلیل خط ادامه چشم (دم شیر)، به‌خاطر به بازیچه نگرفتن آهوی چشم است./ استعاره: بیت «ب»: دل آینه (اضافه استعاری)

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

۵۲- گزینه ۴

(کتاب آبی پیمان‌های)

تلمیح: اشاره به داستان فرهاد کوهکن
حسن تعلیل: شاعر علت روییدن گل لاله در کوه‌ها را خون دل فرهاد می‌داند که بر زمین ریخته است.

استعاره: دامن کوه: اضافه استعاری

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

۵۳- گزینه ۴

(عزیز ایاسی‌پور)

بیت «الف» درباره دشمنی روزگار با بزرگان است و اینکه سرنوشت به کام مردم دون و پست است. (بی‌عدالتی روزگار)
بیت «ب» درباره ارزش ذاتی انسان‌هاست که ربطی به مقام و منصب آن‌ها ندارد.
بیت «ج» توصیه به کم‌گفتن برای در امان بودن از عوارض زیاده‌گویی است.
بیت «د» درباره بی‌نیازی از خلق و ترک تعلقات است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۵ تا ۱۱۷)

۵۴- گزینه ۲

(هومن نمازی)

بیت صورت سؤال در تحسین قناعت‌پیشگی است، درحالی‌که گزینه ۲ «بی‌نیاز بودن را مشروط به شرایطی می‌داند»
سه گزینه دیگر نیز در موافقت با صورت سؤال به تحسین استغنا و قناعت پرداخته‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۱۱۶)

۵۵- گزینه ۱

(کتاب آبی پیمان‌های - خارج از کشور ۹۹)

در ابیات گزینه‌های «۳» و «۴»، عاشق، ملامت دیگران را برای خود امر خوبی می‌داند (پر و بال در گزینه «۳» و سپر در گزینه «۴»). در بیت گزینه «۲» هم، زخم زبان (ملامت) بر عاشق بی‌تأثیر است، اما در بیت گزینه «۱»، عاشق تقاضا دارد که ملامت نشنود، زیرا دوست ملامت‌گر او مانند عاشق، غم تنهایی را نچشیده‌است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۱۱۶)

۶۱- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

شکل‌گیری جامعه‌شناسی انتقادی ← پیامد فاصله میان وضع موجود و وضع مطلوب جهان اجتماعی
غلبه رویکرد تبیینی ← علت غیرعلمی تلقی شدن داوری درباره ارزش‌ها
پیوند ارزش و دانش ← پیامد بازگشت دعاوی تجویزی و انتقادی به علوم اجتماعی

توجه: به فرایند شکل‌گیری دانش انتقادی توجه کنید؛ بازگشت دعاوی انتقادی ← پیوند دانش و ارزش ← شکل‌گیری دانش انتقادی

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۱)

۶۲- گزینه «۴»

(مهیبه ممبئی)

تشریح عبارتهای نادرست:

- با تغییر جهان اجتماعی موجود و به‌دنبال آن، برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و پیامدهای دیگری به‌دنبال می‌آورد.
- جامعه‌شناسی انتقادی با پذیرش رویکرد تفسیری، معتقد است که تمام معانی و ارزش‌ها، ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۶۳- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست - نادرست (با باز شدن جعبه پاندورا، همه پلیدی‌ها و شرها، رها و به سوی زمین سرازیر می‌شود).

گزینه «۲»: نادرست (در مدل تکثرگرا در بعد سیاسی، بر آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف و فرصت سهیم شدن آن‌ها در قدرت سیاسی تأکید می‌شود). - درست - درست

گزینه «۴»: درست - نادرست (هویت ملی و وحدت، ثبات و استمرار همراه با آن، نامطلوب پنداشته شد و از طرفی هویت‌های خرد، محلی و فردی مورد تأکید واقع شد). - درست

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

۶۴- گزینه «۲»

(کوثر شاه‌مسینی)

- جامعه‌شناسی انتقادی به دنبال ملاحظات برای داوری علمی درباره ارزش‌ها و هنجارها است و نمی‌خواهد به این وضعیت تن دهد که داوری ارزش‌ها، بیرون از دایره علم صورت گیرد، زیرا در آن صورت سرنوشت ارزش‌ها به مناسبات قدرت و ثروت سپرده می‌شود و همواره ارزش‌های غالب در زندگی اجتماعی، ارزش‌های ثروتمندان و قدرتمندان خواهد بود.

- سیاست هویت می‌تواند دو چهره پیدا کند: یا به صورت افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها تأکید می‌کند و سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می‌شود و یا گروه‌های به‌حاشیه رانده شده را به رسمیت می‌شناسد و از آنان حمایت می‌کند؛ نسل‌کشی در کامبوج توسط حزب کمونیست، مربوط به چهره اول سیاست هویت است.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۹، ۹۱ و ۹۳)

۶۵- گزینه «۲»

(سیرمهم مدنی ریثانی)

گاهی تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آن به معنای انکار اشتراک و وحدت انسان‌هاست و فرصت گفت‌وگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها را از بین می‌برد.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه ۹۴)

جامعه‌شناسی (۳) - اختیاری

۶۶- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

- فارابی، علم اجتماعی خود را زیرمجموعه علوم انسانی دانست و آن را علم مدنی نامید.

- ابوریحان بیرونی در «تحقیق ماللهند»، علت وجود کاست‌ها در جامعه هند را باورهای دینی هندوها دانست.

- روش ابن‌خلدون در علوم اجتماعی مشابه روش کنت در جامعه‌شناسی تبیینی است. او با تأثیر پذیری از قرآن، به‌دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۱، ۱۰۳ و ۱۰۴)

۶۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- ابن‌خلدون در مطالعات خود، به روش عقلی توجه چندانی نداشت و بیش‌تر از روش حسی و تجربی استفاده می‌کرد و بنابراین از جامعه آرمانی سخنی نگفت.

- ابن‌خلدون با استفاده از تجربه تاریخی جوامع پیرامون خود از «عصبیت» به عنوان عامل شکل‌گیری جوامع یاد می‌کند و این دریافت خود را به همه جوامع تعمیم می‌دهد.

- رویکرد ابن‌خلدون، انتقادی نیست و جامعه‌شناسی او در مقایسه با جامعه‌شناسی فارابی، محافظه‌کارانه است.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۰۴)

۶۸- گزینه «۲»

(مهرشار ایمانی‌نسب)

- جامعه‌شناسی تبیینی از عقل ابزاری برای پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی استفاده می‌کند.

- جامعه‌شناسی انتقادی از عقل ابزاری و عقل تفسیری فراتر می‌رود.

- جامعه‌شناسی تفسیری به توصیف هنجارها و ارزش‌های اجتماعی بسنده می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، اخق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۶۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

فقه، مسائل اجتماعی را توصیف یا تبیین نمی کند اما درباره چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان و جامعه اسلامی، احکام و قواعدی را مطرح می کند. علم فقه نه تنها ویژگی های جامعه مطلوب و آرمانی را مشخص می کند بلکه راه های برون رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را تجویز می کند.

(جامعه شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه های ۱۱ و ۱۱۱)

۷۰- گزینه «۳»

(هیبه مهبی)

الف) فقه شیعه در ایران همواره نقش مهمی در تعیین نوع رابطه مردم با قدرت های داخلی و خارجی داشته است.
ب) در آغاز قرن بیستم، میرزای نائینی با استفاده از فقه، نظام مشروطه را تبیین کرد.

ج) مردم ایران از طریق مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان در تحقق بخشیدن به نظام مطلوب در عصر غیبت مشارکت می کنند.

(جامعه شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه های ۱۱۲ تا ۱۱۴)

جامعه شناسی (۱)

۷۱- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

- قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی ها، بخش هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد، تصویری که تاریخ نگاران غربی و مستشرقان (شرق شناسان) از هویت جامعه اسلامی القا می کردند، در بین جوامع اسلامی رواج پیدا کند.

- جهان اسلام با الهام از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که دنیای غرب برای آن القا می کرد، جست و جو می کند.

- حیات معنوی اسلام، افق های جدیدی را بر روی اندیشمندان جهان غرب گسترده و نظریه پردازان غربی را به تأمل و بازبینی نظرات پیشین خود فراخوانده است.

(جامعه شناسی (۱)، هویت، صفحه های ۱۰۵ و ۱۰۸)

۷۲- گزینه «۱»

(هیبه مهبی)

الف) تبعیت با رضایت؛ وقتی است که شخص با میل درونی، مطابق با اراده دیگری عمل کند.

ب) قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت بگیرد.

ج) هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، سیاست پدید می آید. سیاست، اعمال قدرت سازمان یافته برای دستیابی به هدفی معین است.

(جامعه شناسی (۱)، هویت، صفحه های ۱۱۷ تا ۱۱۹)

۷۳- گزینه «۲»

(هیبه مهبی)

نظام فرهنگی عقاید، ارزش ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می کند.

نظام سیاسی اگر به ارزش های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می کند.

(جامعه شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۰)

۷۴- گزینه «۴»

(سیرمهم مدنی دینانی)

اگر اولاً فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت بسط می یابد، فرهنگ حق باشد، نه فرهنگ باطل؛ ثانیاً افراد و اعضای این فرهنگ نیز حاملان و عاملان معانی حق باشند، افزایش جمعیت ضروری است.

(جامعه شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۸)

۷۵- گزینه «۳»

(سیرمهم مدنی دینانی)

دوره سیاست کاهش جمعیت در ایران برای اولین بار - سال ۱۳۴۵ تا زمان پیروزی انقلاب اسلامی

پایامد - کاهش رشد سالیانه جمعیت از ۳/۱ به ۲/۷ درصد

(جامعه شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۹)

جامعه شناسی (۲)

۷۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

- بیدارگران نخستین، قوت و قدرت جوامع غربی را نتیجه عمل کردن آن جوامع به دستورات اسلام می دانستند.

- دولت های کشورهای مسلمان به موازات دوری از سنن دینی و اسلامی، آسیب پذیری بیش تری در برابر کشورهای غربی پیدا می کردند.

- منورالفکران غرب گرا مورد حمایت دولت های استعمارگر بودند و این دولت ها به کمک آنان توانستند از موفقیت بیدارگران اسلامی جلوگیری کنند.

- منورالفکران غرب گرا به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می ساختند و مقاومت های مردمی برای حفظ هویت اسلامی خود را نیز سرکوب می کردند.

(جامعه شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان چرید، صفحه های ۱۰۸ تا ۱۱۳)

روان‌شناسی

۸۱- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

در فشار روانی منفی، فرد به دلیل نوع ارزیابی‌اش از مشکل، احساس ناخوشایندی را تجربه می‌کند و در نتیجه، قادر به دستیابی به هدف نیست. برعکس، در فشار روانی مثبت، انگیزش و تلاش فرد برای رسیدن به هدف‌ها افزایش یافته، با موقعیت به چالش برخاسته و هنگام رسیدن به هدف، فشار روانی‌اش از بین می‌رود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۶ و ۱۹۷)

۸۲- گزینه «۴»

(مهمربیبی)

خوشحالی جلوه‌ای از هیجان است. توهین و فحاشی یک رفتار و امری قابل مشاهده است. تصمیم‌گیری تکنانشی نشان از تأثیر فشار روانی بر عملکرد شناختی فرد دارد. تپش قلب نشانه جسمانی فشار روانی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۷)

۸۳- گزینه «۳»

(مهبری باهدری)

آسیب به تمرکز و حافظه (فراموشی) از علائم شناختی استرس و فشار روانی سمانه است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۷)

۸۴- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

همه افراد در زندگی خود استرس یا فشار روانی را تجربه می‌کنند. هنگام فشار روانی، شخص یک رویداد یا یک موقعیت را به صورت فشارآور و فراتر از توانایی خود، ارزیابی می‌کند و سلامتی خود را در خطر می‌بیند. به مجموعه الگوهای رفتاری و شناختی، که معمولاً در زندگی روزمره از آن‌ها استفاده می‌کنیم، سبک زندگی می‌گویند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۲ و ۱۹۶)

۸۵- گزینه «۱»

(مهبری باهدری)

زمانی که فرد در مواجهه با موقعیت فشارآور رفتار و اقدامی انجام ندهد و کاری برای بهبود شرایط نکند، روش ناسازگارانه «منفعل بودن» را استفاده کرده است. زمانی که فرد برای ساختن قطعه‌ای از نمونه آماده آن استفاده کند، از روش حل مسئله «شروع از آخر» استفاده کرده است. زمانی که فرد در مواجهه با فشار روانی کنترل خود را از دست داده و رفتاری تکنانشی و ناگهانی انجام دهد از روش ناسازگارانه رفتار تکنانشی استفاده کرده است. در نهایت زمانی که فردی با مشورت و راهنمایی گرفتن با موقعیت فشار روانی مواجه شود از روش مشورت و راهنمایی گرفتن استفاده کرده است. توجه کنید که استفاده از دارو در صورت تجویز پزشک روشی سازگارانه است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۹ تا ۲۰۳)

۷۷- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

- تعامل عالمان شیعی با قاجار براساس «مقاومت منفی» بود.
- جنبش عدالتخانه فقط به دنبال اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه نبود بلکه اصلاح شیوه زمامداری او را هدف قرار داده بود.
- در جریان انقلاب مشروطه، نزاع و رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا به وجود آمد که پس از دو دهه کشمکش، با حضور قدرت‌های استعماری و دخالت انگلستان، به نفع جریان منورالفکران پایان یافت.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان برید، صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۱۸)

۷۸- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

شکل کامل شده جدول:

فعالیت اجتماعی-سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
مقاومت منفی	همکاری با حاکم نامشروع در حد وجبات نظامیه	تدوین رساله‌های جهادیه
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	جنبش تنباکو
انقلاب اجتماعی	تغییر ساختار سیاسی	جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان برید، صفحه ۱۱۸)

۷۹- گزینه «۲»

(مبیه مهبی)

در جهان دوقطبی قرن بیستم، هویت جنبش‌ها، انقلاب‌ها و کشورها براساس جایگاه و اهمیتشان برای یکی از دو قطب جهان؛ یعنی بلوک شرق یا غرب شناسایی می‌شد. بر این اساس، انقلاب اسلامی ایران از آن جهت که یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب را هدف قرار داده بود، اهمیت یافت. **نتیجه:** وابسته نبودن انقلاب اسلامی به بلوک شرق، از اهمیت آن کاست.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان برید، صفحه ۱۲۴)

۸۰- گزینه «۳»

(مبیه مهبی)

شباهت: هر دو با اندیشه‌های جدید شکل گرفتند.
تفاوت: انقلاب فرانسه، با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرن بعد از رنسانس شکل گرفت.
انقلاب اسلامی ایران، الگوی رفتاری خود را از فقه سیاسی و اجتماعی شیعی گرفت.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان برید، صفحه ۱۲۵)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۸۶- گزینه ۳»

(ممبر رضا توکلی)

سمت چپ پیوستار نشان دهنده مرگ است و هر چه شخص به مرگ نزدیکتر باشد، بیشتر در سمت چپ قرار می گیرد و از میان گزینه های این سؤال، گزینه ۳» نزدیکی بیشتری به مرگ دارد و اقدامات کمتری را هم برای نجات او می توان صورت داد.

(روان شناسی، روان شناسی سلامت، صفحه های ۱۸۹ و ۱۹۰)

۸۷- گزینه ۴»

(مهوری باهری)

به دست آمدن نمره ۵۰ تا ۷۰ نشان دهنده شرایطی است که در آن فرد جداً آسیب پذیر است و نمره بیشتر از ۷۵ مشخص کننده شرایطی است که فرد خیلی آسیب پذیر است. همچنین ورزش روزانه باید به نحوی باشد که بدن فرد تعرق داشته باشد.

(روان شناسی، روان شناسی سلامت، صفحه ۱۹۳)

۸۸- گزینه ۲»

(ممبر مبینی)

تغذیه سالم از راه های غیرمستقیم تأثیر مذهب بر سلامت است.

(روان شناسی، روان شناسی سلامت، صفحه ۲۰۴)

۸۹- گزینه ۳»

(موسا عفتی)

در روان شناسی سلامت، متغیرهای روان شناختی در دو نقش بررسی می شوند:

۱- عامل ایجاد بیماری های جسمانی مثل ابتلا به سردردهای میگرنی به علت ترس از دست دادن دوست خود

۲- پیامدهای بیماری های جسمانی مثل پرخاشگری در اثر ضعف شنوایی

(روان شناسی، روان شناسی سلامت، صفحه ۱۹۱)

۹۰- گزینه ۳»

(ممبر مبینی)

تفاوت افراد مذهبی و غیرمذهبی در نوع روش های مقابله آن هاست، وگرنه فشار روانی را همه تجربه می کنند. مقابله های سازگارانه درست ترین راه کنار آمدن با فشار روانی است نه صرفاً خود مقابله. مقابله هایی که به حل مسئله کمک نمی کنند، معمولاً مضر و ناکارآمد هستند نه همیشه. بنابراین این متن سه اشتباه دارد.

تکنه: سؤال «آیا من می توانم کاری برای تغییر موقعیت انجام دهم؟» به مفهوم ادراک کنترل و کارایی اشاره دارد که در درس هفتم با آن آشنا شدید.

(روان شناسی، روان شناسی سلامت، ترکیبی)

۹۱- گزینه ۴»

(عمار تابیفش)

«رب»: در اصل «ربی» بوده و ضمناً مورد خطاب قرار گرفته است) پروردگار من، پروردگارا (رد گزینه های ۱ و ۲) / «لیس لی به علم»: به آن دانشی ندارم (رد سایر گزینه ها)

(ترجمه)

۹۲- گزینه ۲»

(ولی برینی - ابهر)

«علیکم أن تستروا»: شما باید بپوشانید، بر شما لازم است بپوشانید (رد گزینه ۳) / «لا یستطیع»: (فعل شرط و مضارع) نتواند (رد گزینه های ۱ و ۴) / «هو أضعف الناس»: او ناتوان ترین مردم است (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۹۳- گزینه ۴»

(مسین رضانی)

«یکسر»: (فعل مجهول) شکسته می شود (رد گزینه های ۲ و ۳) / «لا یتناول» (فعل منفی) ... إلاً ... فقط ... می خورند (رد گزینه ۲) / لفظ «فقط، تنها» در ترجمه فارسی چنین جمله ای، قبل از «کلمه بعد از «إلاً» ← مغز» می آید نه بعد از آن (رد گزینه ۱).

هم چنین به ساختار زیر در ترجمه توجه کنید:

«قشر» (اسم نکره) ... القشر» (همان اسم با «ال»: پوستی ... آن پوست».

(ترجمه)

۹۴- گزینه ۲»

(مربی کاتم شیروزی)

«من»: هر که / «أوجد»: ایجاد کند، به وجود آورد / «خَلَلًا»: خللی، بی نظمی ای (رد گزینه های ۱ و ۴) / «فی نظام الطبیعة»: در نظام طبیعت (رد گزینه ۱) / «ظَلَمَهَا ظَلَمًا»: به آن قطعاً ستم کرده است (رد گزینه ۳) / «لأنه»: زیرا آن (رد گزینه ۳) / «یُسَبَّب»: باعث می شود، سبب می شود / «التَّوَاظُن»: تعادل (رد گزینه های ۱ و ۴) / «الإستقرار»: ثبات، آرامش هم چنین در گزینه ۳»، «در آن» اضافی است.

(ترجمه)

۹۵- گزینه ۱»

(سیرممد علی مرتضوی)

«هناک مزارع»: مزرعه هایی وجود دارد، مزرعه هایی هست (رد گزینه ۳) / «قد تعرّضت»: در معرض قرار گرفته اند (دقت کنید فعل ماضی است و فاعل آن نیز «الخضراوات» است؛ رد گزینه های ۲ و ۴) / «الخضراوات»: سبزیجات (رد گزینه ۳) / «المُزارعین لیستشیروا»: کشاورزان باید مشورت بخواهند (رد گزینه ۳) / «خبراء الزّراعة»: کارشناسان کشاورزی / «لکی یتخلّصوا من الأمر»: تا از موضوع رهایی یابند (رد گزینه های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۹۶- گزینه «۴»

(علی مفسن زاده)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لِنَتَعَلَّم»: برای اینکه یاد بگیریم (با توجه به اینکه آخر فعل مضارع در ترکیب «لِ + مضارع» منصوب است، حرف «لِ» معنی «تا، برای اینکه» می‌دهد.)

گزینه «۲»: «لَا يَنْصُرُ»: نباید کمک کند / کمک نکند (ترکیب «لا + مضارع مجزوم» معنای نهی دارد.)

گزینه «۳»: «الْمُحَاضِرَاتِ الَّتِي كُنْتُ أَلْقَاهَا»: سخنرانی‌هایی که می‌کردم (ترکیب «کان + فعل مضارع» به شکل ماضی استمراری ترجمه می‌شود.) (ترجمه)

۹۷- گزینه «۳»

(علی رسولی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

ترجمه گزینه «۱»: فقط دوست بسیار فهمیده‌ام به کمک کردن در حل مشکل اقدام کرد! (به جایگاه لفظ «فقط، تنها» دقت کنید!)

گزینه «۲»: «لَمَّا كُنْتُ طِفْلاً»: زمانی که طفلی بودم» اشتباه ترجمه شده است. هم چنین لفظ «به خود» در ترجمه اضافی و زائد است.

گزینه «۴»: «إِمْأًا» به معنای «تنها، فقط» است، نه «بی شک».

(ترجمه)

۹۸- گزینه «۴»

(سیره مهیا مؤمنی)

«دوستم»: صدیقی، صدیقتی (رد گزینه ۱) / «هم کلاسی‌هایم قبول شدند»: نجات زمیلاتی؛ «لم ینجح» مذكر است و با فاعلش (زمیلات) که مؤنث است، همخوانی ندارد. (رد گزینه ۲) / «نجحوا» فعل اول جمله می‌باشد و فاعلش (زمیلاتی) بعدش آمده، در این حالت فعل اول جمله باید حتماً مفرد بیاید. (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

قطع درختان از عواملی است که طبیعت را تهدید می‌کند و تداوم آن منجر به تخریب محیط زیست می‌شود. انسان از مهم‌ترین عوامل در تخریب محیط زیست محسوب می‌شود و اقدامات مخرب او به نابودی زندگی‌اش منتهی می‌شود. تعدادی از تحقیقات تأکید می‌کنند که درختان نقش مهمی را در سلامتی انسان ایفا می‌کنند، زیرا هر درخت سالانه حدود بیست و سه کیلوگرم دی اکسید کربن سمی و مضر را جذب می‌کند و تقریباً اکسیژنی را که دو نفر به آن نیاز دارند، تأمین می‌کند. از جمله مشکلاتی که ممکن است از قطع درختان ایجاد شود، کمبود بارش باران، افزایش سیل‌ها و طوفان‌ها و افزایش دمای کره زمین است. به همین دلیل، حفظ درختان برای حفظ سلامتی و زندگی انسان مهم است. شایان ذکر است در برخی موارد می‌توان شاخه‌های اضافی را قطع کرد به طوری که برای شاخه‌های دیگر، نور کافی باشد و هوا بتواند از بین آن‌ها عبور کند و فرایند میوه‌دهی بهبود یابد و به شکل بهتری رشد کنند.

۹۹- گزینه «۲»

(امیر حسین شکوری)

قطع کردن درختان یکی از کارهای مخرب انسان است که مساوی است با نابودی زندگی او! (براساس متن صحیح است.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر درخت سالانه بیست و سه کیلوگرم از همه گازهای سمی را جذب می‌کند! (بر اساس متن، هر درخت سالانه بیست و سه کیلوگرم گاز کربن دی اکسید جذب می‌کند.)

گزینه «۳»: طوفان‌ها و سیل‌ها امروزه به دلیل قطع کردن درختان اتفاق می‌افتد! (بر اساس متن، قطع کردن درختان یکی از دلایلی است که می‌تواند منجر به وقوع سیل‌ها و طوفان‌ها شود.)

گزینه «۴»: دمای کره زمین فقط با قطع درختان زیاد خواهد شد! (بر اساس متن نادرست است.)

(درک مطلب)

۱۰۰- گزینه «۲»

(امیر حسین شکوری)

کدام گزینه از مزایای قطع شاخه‌های اضافی نیست؟

ریشه‌های درختان و تنه‌هایشان تقویت می‌شوند و عمرشان زیاد می‌شود! (متن درباره چنین چیزی صحبت نکرده است.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاخه‌های دیگر بهتر رشد می‌کنند و ظاهر درخت زیباتر می‌شود!

گزینه «۳»: میوه‌های درختان بیش‌تر و بهتر می‌شوند!

گزینه «۴»: درختان نسبت به قبل بلندتر خواهند شد!

همه موارد گزینه‌های بالا را می‌توان از متن نتیجه‌گیری کرد.

(درک مطلب)

۱۰۱- گزینه «۳»

(امیر حسین شکوری)

صورت سؤال، نزدیک‌ترین عبارت به مفهوم متن را می‌خواهد:

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درخت بکارید، به خدا سوگند مردم کاری ارزشمندتر و پاکیزه‌تر از آن انجام نداده‌اند! (مرتبط با مفاهیم متن نیست.)

گزینه «۲»: هیچ فردی نیست که نهالی بکارد مگر اینکه خداوند برایش پاداش نوشته است .... (این عبارت درباره درختکاری است که مرتبط با متن نیست.)

گزینه «۳»: درخت برای انسان خلق شده است پس ناگزیر باید به آن توجه کند (متن درباره قطع درخت و معایب آن و لزوم محافظت از درختان صحبت کرده است، پس این عبارت به مفهوم متن نزدیک‌تر است.)

گزینه «۴»: شما حتی نسبت به قطعه‌های زمین‌ها و چارپایان مسؤولید (مرتبط با مفاهیم متن نیست.)

(درک مطلب)

۱۰۲- گزینه «۲»

(امیرحسین شکوری)

«حروفه کَلْها اَصْلِیَّة» نادرست است؛ فعل «یُعْتَبِر» از باب افتعال است و باب افتعال دو حرف زائد دارد، بنابراین تمام حروفش اصلی نیست.
(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۰۳- گزینه «۳»

(امیرحسین شکوری)

«الْأخْرَى» (بر وزن: فُعْلَى) یک اسم تفضیل مؤنث است که مذکر آن «الْأَخْر» (بر وزن: أَفْعَل) می‌شود. دَقْتُ کنید «الْأَخْر» اسم فاعل است نه اسم تفضیل.
(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۰۴- گزینه «۳»

(افسان کلاته‌عربی)

«یُفَكِّرُ» به‌صورت «یُفَكِّرُ» صحیح است که فعل مضارع معلوم از باب «تفعیل» می‌باشد. همچنین «الواقعة» بدین شکل، بر وزن «فاعلة»، صحیح است.
(ضبط حرکات)

۱۰۵- گزینه «۳»

(روح‌الله گلشن)

ترجمه عبارت صورت سؤال: «دانشمند بدون عمل، مانند درخت بدون میوه است.»؛ این عبارت بر مفهوم «همراهی علم با عمل» تأکید دارد و با بیت گزینه «۳» ارتباطی ندارد، بیت گزینه «۳» می‌گوید علم زیاد می‌تواند جایگاه والایی برای انسان بسازد.
(مفهوم)

۱۰۶- گزینه «۴»

(مید پیکری)

«لا» بعد از ادوات ناصبه (به معنی «که، تا، تا اینکه») و شرط، «لا»ی نفی است (رد گزینه‌های «۱» و «۲»). همچنین «ألا: هان، آگاه باش» در گزینه «۳»، ارتباطی به «لا»ی نفی ندارد.
نکات مهم درسی:

«لا» بعد از ادوات ناصبه (أَنْ، لِ، لِي، حَتَّى؛ به معنی «که، تا، تا اینکه») و همچنین بعد از ادوات شرط (إِنْ، مَنْ، مَا، إِذَا)، «لا»ی نفی محسوب می‌شود.
(قواعد فعل)

۱۰۷- گزینه «۲»

(همیرضا قائم‌امینی - اصفهان)

در گزینه «۲» خبر «كَانَ»، «عُقلاء» و از نوع اسم است، در حالی که در سایر گزینه‌ها خبر «كَانَ» از نوع جمله فعلیه است: «سَمِعُوا، نَطَفُوا، يُسَاعِدُ»
نکات مهم درسی:

خبر افعال ناقصه، کلمه یا کلماتی است که معنای اسم افعال ناقصه را کامل می‌کند، دقت کنید ممکن است میان اسم افعال ناقصه و خبرشان فاصله بیفتد.
(انواع جملات)

۱۰۸- گزینه «۳»

(پرویز وبان - کنبد)

در گزینه «۳»، «كَانَ + لِ» به معنای «داشتن»، دلالت بر زمان گذشته دارد؛ ترجمه عبارت: پدرانمان نقش بزرگی در پیشرفت علم‌ها و هنرها داشتند!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۴»: در هر دو عبارت، «كَانَ» به معنای «است» دلالت بر زمان حال دارد.

گزینه «۲»: «لیس: نیست» جزء افعال ماضی است اما معنای حال می‌دهد.

(انواع جملات)

۱۰۹- گزینه «۴»

(پرویز وبان - کنبد)

هنگامی «إِلَّا» معنای «فقط» می‌دهد که مستثنی منه در جمله قبل از «إِلَّا» حذف شده باشد؛ در گزینه «۴» مستثنی منه محذوف است و عبارت در اینجا به صورت «فقط تعداد کمی از صحابه ...» ترجمه می‌شود.

(اسلوب استثناء)

۱۱۰- گزینه «۲»

(سید مهران مرتضوی)

در گزینه «۲»، «الْمَزَارَع» مستثنی منه است. ترجمه عبارت: در زمین‌های شمالی، مزرعه‌ها خشک نمی‌شوند، مگر آن که دور از رودها واقع باشد!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: کشاورزان نمی‌توانند از مزرعه‌ها مراقبت کنند، مگر کسی که اصول کشاورزی را آموخته است! (مستثنی منه: الفلاحون)

گزینه «۳»: ترجمه عبارت: کشاورز با اهالی روستا مشورت می‌کند مگر کسی که قادر به راهنمایی کردن او نباشد! (مستثنی منه: اهالی)

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: کشاورز به امور مزرعه بزرگ خویش توجه نکرده است، مگر آنچه که بسیار مهم محسوب شود! (مستثنی منه: شؤون)

نکات مهم درسی:

به تفاوت معنایی دو کلمه مشابه زیر توجه نمایید:

«الْمَزَارَع» ← اسم مفرد، به معنای «کشاورز»

«الْمَزَارَع» ← جمع مکسر «المزرعة»، به معنای «مزرعه‌ها»

(اسلوب استثناء)

عربی زبان قرآن (۳) - اختیاری

۱۱۱- گزینه ۳»

(مرتضی کاظم شیروری)

«إِنْ» از حروف مشبّهة بالفعل و به معنای تأکید (همانا، قطعاً، بی شک و ...) است که جمله پس از خود را تأکید می کند (رد گزینه ۱) / «فِي خُسْرٍ»: در زیان (رد گزینه ۲) / چون در جمله مستثنی منه آمده لذا نمی توان در ترجمه «إِلَّا» از «تنها، فقط» استفاده کرد. (رد گزینه ۴) / «أَمْنًا»: ایمان آوردند (رد گزینه ۱) / «عملوا»: انجام دادند (رد سایر گزینه ها) / «الصالحات»: کارهای شایسته، اعمال صالح (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۱۱۲- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه ای - کنگور ۱۴۰۱)

«اجتهد»: (فعل امر) تلاش کن، بکوش / «النجاح»: موفقیت (رد گزینه ۳؛ مصدر است، نه فعل) / «اكتساب»: کسب، به دست آوردن (رد گزینه های ۳ و ۴؛ مصدر است، نه فعل) / «ينفَعك»: به تو سود می رساند (رد گزینه های ۲ و ۳) / «دع»: (فعل امر) رها کن (رد گزینه ۳) / «ليس»: نیست / «طريق»: راهی / «في الحياة»: در زندگی (رد گزینه های ۲ و ۴) / «لا يمر»: گذر نکند / «المصاعب»: مشکلات

(ترجمه)

۱۱۳- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه ای)

«إِكرَه»: (فعل امر) ناپسند بدار (رد گزینه ۲) / «لنفسك»: برای خودت (رد گزینه ۴) / «إِنْ»: چرا که، پس همانا (رد گزینه ۴) / «هذا عمل»: (اسم اشاره + اسم بدون «ال») این عملی است (رد گزینه های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۱۴- گزینه ۱»

(منیژه فسروی)

«اليوم» باید به صورت قید زمانی «امروز» ترجمه شود، زیرا نمی تواند صفت یا مضاف الیه برای «الصَّحيفة» باشد.

(ترجمه)

۱۱۵- گزینه ۲»

(سید ممدعلی مرتضوی)

«ناگهان»: بغتةً، فجأةً / «می آید»: یأتی، یجیء / «در حالی که»: (جمله حالیه) و (رد گزینه های ۳ و ۴) / «آرزوها»: الآمال / «فریفته اند»: قد غرَّت (رد گزینه های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۱۱۶- گزینه ۳»

(سید ممدعلی مرتضوی)

در گزینه ۳، «الساساتین» نقش مضاف الیه را دارد، نه صفت!

(تلیل صرغی و اعراب)

۱۱۷- گزینه ۴»

(سیده مهیا مؤمنی)

عبارت عربی می گوید «دوست نباید به خاطر عیبی که در او هست ترک شود»، اما بیت فارسی مفهوم کاملاً متفاوتی دارد؛ بیت فارسی می گوید به جای ایراد گرفتن از اصول و معیارها، خودمان را باید اصلاح کنیم. مفهوم محوری سایر گزینه ها چنین است:

گزینه ۱: «۱»: ضرورت حفظ زبان

گزینه ۲: «۲»: ارزشمندی قناعت

گزینه ۳: «۳»: اختیار در انتخاب راه و روش

(مفهوم)

۱۱۸- گزینه ۳»

(ولی برهی - ابهر)

«تَتَكَلَّم» فعل مضارع از باب تَفَعَّل است که بر وزن «تَتَفَعَّل» می آید، همچنین «مُعَيَّنَة» اسم مفعول به معنی «تعیین شده، مشخص شده» است، پس باید روی عین الفعل خود حرکت فتحه داشته باشد.

(فبط مرکبات)

۱۱۹- گزینه ۴»

(سید ممدعلی مرتضوی)

فعل «كَفَّرَ» بر وزن «فَعَّل» قطعاً فعل ماضی غائب است، پس «غَفَّار» در ابتدای جمله، قطعاً نقش مبتدا را دارد و منادا نیست.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «۱»: فعل «ساعد» می تواند امر مخاطب باشد و در این صورت، کلمه اول جمله، در جایگاه منادا قرار می گیرد.

گزینه ۲: «۲»: فعل «غفر» امر مخاطب است و کلمه اول جمله، نقش منادا را دارد.

گزینه ۳: «۳»: با توجه به ضمیر مخاطب «ك»، «ساتر» در اول جمله، نقش منادا را دارد.

(اسلوب نداء)

۱۲۰- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه ای، با تغییر)

در گزینه ۲، «أَيُّهَا السَّاسَاتُونَ» صحیح است؛ دقت کنید وقتی که منادا «ال» دارد، باید حتماً همراه با «أَيُّهَا» بیاید.

(اسلوب نداء)

تاریخ (۳)

۱۲۱- گزینه «۳»

(زهرا رامیاری)

از جمله اقدامات فرهنگی رضاشاه، تقلید از غرب و اشاعه فرهنگ غربی است. او پس از مسافرت به ترکیه و آشنایی با آتاتورک، رئیس‌جمهور آن کشور، به تقلید از او به مبارزه با همه سنت‌های اسلامی پرداخت.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۷)

۱۲۲- گزینه «۴»

(امیر حسین کروی)

در جنگ جهانی دوم، جلوگیری از گسترش قدرت آلمان و مقابله با متحدین در جنگ باعث همکاری شوروی و آمریکا شده بود.

اما پس از پایان جنگ جهانی دوم و از میان رفتن دشمن مشترک، این همکاری تبدیل به بی‌اعتمادی، رقابت و تنش شدید شد و اصطلاح بلوک غرب و شرق رایج شد. آمریکا و هم‌پیمانانش که دارای نظام سرمایه‌داری بودند، «بلوک غرب» و شوروی و کشورهای اقماری آن به همراه کشورهای کمیونیستی بر آن‌ها حاکم بود «بلوک شرق» نامیده می‌شدند.

در عصر جنگ سرد، آمریکا و شوروی که دو ایدئولوژی مختلف برای اداره جامعه ارائه می‌دادند، در زمینه‌های مختلف علمی، صنعتی، توسعه تکنولوژی، تجهیزات نظامی، فناوری جاسوسی و حتی ورزش و صنعت رقابت تنگاتنگ داشتند.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۱۲۳- گزینه «۳»

(پوادر میربلوکی)

پس از پایان جنگ جهانی دوم، شوروی نمی‌خواست بدون گرفتن امتیاز، نیروهایش را از ایران خارج کند؛ از این‌رو، احمد قوام (قوام‌السلطنه)، نخست‌وزیر وقت، طی موافقت‌نامه‌ای امتیاز نفت شمال را به شوروی واگذار کرد. این موافقت‌نامه می‌بایستی به تأیید و تصویب مجلس شورای ملی برسد، اما نمایندگان مجلس نه تنها موافقت‌نامه مذکور را رد کردند، بلکه واگذاری هرگونه امتیاز استخراج نفت و مشتقات آن را به خارجی‌ها ممنوع کردند.

(تاریخ (۳)، نفیست ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه ۱۱۸)

۱۲۴- گزینه «۱»

(کنکلور قارچ از کشور ۱۴۰۱)

نمایندگان مخالف قرارداد الحاقی در مجلس شانزدهم، ضمن مخالفت با قرارداد الحاقی، طرح ملی شدن صنعت نفت ایران را پیشنهاد کردند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: قرارداد الحاقی تأمین‌کننده حقوق و منافع کشور ایران نبود و به همین سبب، معدودی از نمایندگان مجلس شورای ملی که مخالف قرارداد بودند، مانع رأی‌گیری درباره آن شدند.

گزینه «۳»: اولین مخالفت‌ها با تصویب قرارداد الحاقی، توسط معدودی از نمایندگان دوره پانزدهم مجلس شورای ملی شکل گرفت.

گزینه «۴»: در دوره چهاردهم مجلس شورای ملی به پیشنهاد دکتر محمد مصدق طرحی را به تصویب رساندند که در حکم اتخاذ سیاست «موازنه منفی» بود.

(تاریخ (۳)، نفیست ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۱۲۵- گزینه «۳»

(پوادر میربلوکی)

تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی بعد از رحلت آیت‌الله بروجردی در فروردین ۱۳۴۰ صورت گرفت. (ج)

همه‌پرسی اصول شش‌گانه انقلاب سفید در بهمن ۱۳۴۱ انجام پذیرفت. (ب) حمله به مدرسه فیضیه قم و مدرسه طالبیه تبریز در نوروز ۱۳۴۲ صورت پذیرفت. (الف)

مخالفت با کاپیتولاسیون توسط امام خمینی (ره) در آبان ۱۳۴۳ بود. (د)

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه‌های ۱۳۸ تا ۱۳۲)

تاریخ (۳) - اختیاری

۱۲۶- گزینه «۲»

(علی‌محمد کریمی)

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، همه‌پرسی تعیین نظام سیاسی جدید، روزهای ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸ برگزار شد و نتیجه آن که در ۱۲ فروردین اعلام شد، نشان داد که بیش از ۹۸ درصد شرکت‌کنندگان به جمهوری اسلامی رأی مثبت داده‌اند.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۲)

۱۲۷- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

مدت کوتاهی پس از پیروزی انقلاب اسلامی، گروهک تروریستی فرقان برخی از شخصیت‌های برجسته انقلابی مانند سپهبد ولی‌الله قری، رئیس ستاد مشترک ارتش، آیت‌الله استاد مطهری عضو سرشناس شورای انقلاب و از یاران نزدیک امام خمینی (ره)، دکتر مفتح، حاج مهدی عراقی و آیت‌الله قاضی طباطبایی را که از مبارزان سرشناس بودند، به شهادت رساند.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۵)

۱۲۸- گزینه «۳»

(سید علیرضا علویان)

نفوذ یکی از روش‌های ورود به جبهه مقابل در جنگ نرم است که روشی خاموش و تدریجی بوده و در بسیاری موارد، هدف مورد نفوذ، بدون آنکه خود بفهمد، طعمه دشمنان قرار می‌گیرد. هزینه نظامی در این روش، به شدت کاهش پیدا کرده و مهم‌تر از همه، دشمن هیچ‌گاه به شکل واضح و روشن، آشکار نمی‌شود و به همین دلیل، شناسایی و طرد نمی‌گردد.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۸)

۱۲۹- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

اوج حماسه دفاع مقدس ملت ایران در عملیات بیت‌المقدس و با آزادی خونین شهر (خرمشهر) از اسارت دشمن بعثی رقم خورد و برگ زرینی در دفاع از ایران در تاریخ معاصر ثبت شد.

(تاریخ (۳)، جنگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه ۱۵۷)

۱۳۰- گزینه «۳»

در تیرماه ۱۳۶۷، امام خمینی (ره) پس از دریافت گزارش و نظر مشورتی فرماندهان نظامی و مسئولان سیاسی کشور، به منظور پایان دادن به جنگ تحمیلی، قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل متحد را پذیرفت.
(تاریخ (۳)، ینگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه ۱۶۲)

تاریخ (۱)

۱۳۱- گزینه «۳»

بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: بیشتر زمین‌های کشاورزی و حتی گله‌های دام، متعلق به شاه، خاندان شاهی، مقام‌های حکومتی، اشراف، روحانیان بزرگ و متولیان معبدها و با آتشکده‌ها بود.
گزینه «۲»: در زمان حکومت ساسانیان برای پیشرفت کشاورزی، یکی از مقام‌های عالی‌مرتبۀ دربار که عنوان واستریوشان‌سالار داشت، رئیس روستاییان و کشاورزان به‌شمار می‌رفت.
گزینه «۴»: در عصر باستان بر اثر گسترش راه‌ها و توسعه تجارت، کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو پهناور سلسله‌های ایران معمول شد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۱۸ تا ۱۲۰)

۱۳۲- گزینه «۲»

ایرانیان و دیگر مردمانی که در سرزمین‌های تحت فرمانروایی حکومت اشکانی زندگی می‌کردند، در ستایش خدایان و انجام مراسم دینی خود آزاد بودند. آزادی دینی اشکانیان زمینه مناسبی را برای همزیستی مسالمت‌آمیز پیروان ادیان و عقاید مختلف فراهم آورد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۲)

۱۳۳- گزینه «۲»

در دوره ساسانیان سه آتشکدهٔ آذر برزین مهر در خراسان، مخصوص کشاورزان، آذرگشنسپ در آذربایجان، ویزه شاهان و آذرقرنیغ در فارس، خاص موبدان، بزرگ‌تر و شکوهمندتر از دیگر آتشکده‌ها بود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۳)

۱۳۴- گزینه «۱»

در زمان حکومت اشکانی، نقل داستان‌های ملی و پهلوانی، رواج فراوان یافت و شاعران و موسیقی‌دانان دوره‌گردی که به گوسان‌ها معروف بودند، با شور و هیجان بسیار، این داستان‌ها را از حفظ برای مردم می‌خواندند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۸)

۱۳۵- گزینه «۳»

(بواد میربلوکی)
پژوهشگران با مقایسهٔ نقش برجسته‌های دورهٔ هخامنشی با دوران پیش از آن، دریافته‌اند که سنگ‌تراشان هنرمندی که در خدمت هخامنشیان بوده‌اند، از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به‌ویژه نقش برجسته‌های آشوری، الهام و الگو گرفته‌اند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۶)

تاریخ (۲)

۱۳۶- گزینه «۴»

(بواد میربلوکی)
نبرد مرو و شکست ازبکان (۹۱۶ ق.)
پیروزی عثمانی در دشت چالدران (۹۲۰ ق.)
بیرون راندن پرتغالی‌ها از خلیج فارس (۹۹۶-۱۰۳۸ ق.)
شورش افغان‌ها در قندهار (۱۰۳۸-۱۱۳۵ ق.)

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۳۷، ۱۴۰، ۱۴۲ و ۱۴۵)

۱۳۷- گزینه «۳»

بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: دو دولت صفوی و تیموریان بر سر مسئلهٔ قندهار با یکدیگر اختلاف داشتند و این شهر چند بار میان دو طرف دست به دست شد، اما در مجموع، روابط آن‌ها حسنه بود.
گزینه «۲»: حاکمان ازبک همواره روابط دوستانه و گرمی با حکومت عثمانی داشتند و در حمله به قلمرو صفوی به صورت هماهنگ عمل می‌کردند.
گزینه «۴»: چند سال پس از به قدرت رسیدن شاه اسماعیل اول، سلطان سلیم عثمانی با لشکری بزرگ و به قصد نابودی حکومت نوپای صفوی به سوی ایران حرکت کرد. دیگر سلاطین عثمانی نیز بارها به ایران لشکرکشی کردند، اما صفویان با درک شرایط، به شیوه‌های مختلف در برابر دشمن ایستادگی کردند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۴۵)

۱۳۸- گزینه «۴»

(زهرا دامپیر)
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: مدارس در این دوره توسط مقام‌های حکومتی، شخصیت‌های مذهبی و برخی از ثروتمندان خیر ساخته و حمایت می‌شدند.
گزینه «۲»: بیشتر مدارس دارای موقوفاتی بودند که درآمد آن صرف مخارج این گونه مدارس می‌شد.
گزینه «۳»: دستیاران مدرّسان این مراکز علمی و آموزشی به خلیفه (مبصر) یا مُعید مشهور بودند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۳۹)

۱۳۹- گزینه «۳»

(پوار میریلوکی)

تهاجم ژرمن‌ها به امپراتوری روم غربی از نظر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آثار و پیامدهای زیادی داشت. این یورش‌ها موجب شد تعلیم و تربیت و فعالیت‌های فرهنگی از رونق بیفتد و بیشتر مدارس تعطیل شوند.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر پریر، صفحه ۱۶۱)

۱۴۰- گزینه «۳»

(امیر حسین کاروین)

جنبش اصلاح دین در اروپا با انتقاد و اعتراض به برخی از نظریات و عملکرد کلیسا شروع شد. برخی از این اعتراضات از سوی شاهان و فرمانروایان صورت می‌گرفت که کلیسا را از دخالت در امور سیاسی منع می‌کردند.

انسان‌گرایان نیز به شیوه تعلیم و تربیت و محتوای آموزشی که تحت نظارت کلیسا در مدارس و دانشگاه‌ها تدریس می‌شد، انتقاد داشتند و آن‌ها را غیرمفید می‌شمردند. انسان‌گرایان همچنین کلیسا را به خاطر برخی ناهنجاری‌های اخلاقی کشیشان، سرزنش می‌کردند.

لوتر در ۱۵۱۷ م. فهرستی از نظریات خود را در ۹۵ اصل تدوین کرد و بر در کلیسای ویتنبرگ آویخت و از مردم خواست درباره آن‌ها با هم گفت‌وگو کنند. پاپ، با تکفیر لوتر از امپراتور مقدس روم خواست تا او را سرکوب کند.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر پریر، صفحه‌های ۱۸۴ و ۱۸۵)

جغرافیا (۳)

۱۴۱- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

امروزه برنامه‌ریزان تلاش می‌کنند که در برنامه‌های مختلف به‌جای یک شیوه حمل کالا از مبدأ تا مقصد، از دو یا چند شیوه استفاده شود تا بتوان زمان و هزینه حمل‌ونقل را به‌خوبی مدیریت کرد.

(یغرافیا (۳)، یغرافیای عمل‌ونقل، صفحه ۶۵)

۱۴۲- گزینه «۳»

(کنکور قارج از کشور ۱۳۰۰)

با گسترش شهرها و حومه‌نشینی، فاصله بین محل کار و سکونت افزایش یافته است. امروزه حمل‌ونقل یکی از اساسی‌ترین نیازهای روزانه مردم شهرهاست، از این‌رو مدیریت حمل‌ونقل درون شهری یکی از موضوعات مهم شهرها در چند دهه اخیر بوده است.

(یغرافیا (۳)، یغرافیای عمل‌ونقل، صفحه ۶۷)

۱۴۳- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

$$۱۷ \times ۱۵ = ۲۵۵$$

$$۲۵۵ + ۶۰ = ۴ / ۲۵^{\circ}$$

چون کرمانشاه در غرب تهران واقع شده و به نصف‌النهار مبدأ نزدیک‌تر است، پس طول جغرافیایی آن $۴ / ۲۵^{\circ}$ درجه کم‌تر از تهران است.

$$۵۱ - ۴ / ۲۵^{\circ} = ۴۶ / ۷۵ = ۴۷$$

(یغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های یغرافیایی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

(علیرضا پدرا)

۱۴۴- گزینه «۲»

مخاطرات طبیعی را می‌توان از نظر منشأ شکل‌گیری به دو دسته تقسیم کرد:

(۱) مخاطرات طبیعی با منشأ درون‌زمینی، که ناشی از فرایندهای درونی زمین هستند (دینامیک درونی)؛ مانند زمین‌لرزه و آتشفشان.

(۲) مخاطرات طبیعی با منشأ برون‌زمینی، که ناشی از فرایندهای بیرون از زمین مانند فرایندهای اقلیمی هستند (دینامیک بیرونی)؛ مانند سیل، صاعقه و طوفان.

(یغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه ۸۲)

۱۴۵- گزینه «۳»

(کنکور سراسری نوبت دوم - تیر ۱۳۰۲)

عوامل مؤثر در ایجاد زمین‌لغزش‌ها:

بارش سنگین: بارش‌هایی که شدت آن‌ها کمتر اما مدت آن‌ها بیشتر است؛ زیرا بیشتر نفوذ می‌کنند.

ذوب برف: ذوب تدریجی برف امکان نفوذ بیشتری را فراهم می‌کند و موجب اشباع مواد رسوبی سطح دامنه‌ها و از بین رفتن مقاومت آن‌ها و سرانجام حرکتشان می‌شود.

زمین لرزه: لرزش‌های ناشی از وقوع یک زلزله شدید موجب گسیختگی مواد منفصل از سطح پایدار زیربنای دامنه می‌شود.

فوران‌های آتشفشانی: خروج و انباشته شدن خاکسترهای آتشفشانی با ضخامت زیاد بر سطح دامنه‌ها و سپس وقوع بارش، موجب اشباع آن‌ها می‌شود.

فعالیت‌های انسانی روی دامنه‌ها: ساخت‌وساز بر روی دامنه‌ها باعث افزایش وزن دامنه‌ها، فشار روی آن‌ها و ناپایداری‌شان می‌شود.

دامنه‌هایی که شیب زیادی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش‌یافته و ناپیوسته سطح آن‌ها را پوشانده است، برای لغزش مستعدترند؛ همچنین

مقدار نفوذ باران در دامنه‌هایی که در مناطق مرطوب قرار دارند یا پوشیده از درختان و گیاهان متراکم‌اند و یا درز و شکاف بسیار دارند بیشتر و احتمال

وقوع لغزش در آن‌ها بالاتر است؛ زیرا نفوذ آب باران نه تنها وزن دامنه را افزایش می‌دهد؛ بلکه باعث کاهش اصطکاک بین توده لغزشی و زیربنا و در

نتیجه لغزش می‌شود.

(یغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۴ تا ۹۶)

جغرافیا (۳) - اختیاری

۱۴۶- گزینه «۱»

(کنکور قارج از کشور ۹۸)

زمانی که لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها متوقف شوند، امکان تجمع انرژی بیشتر می‌شود و ممکن است در اثر تخلیه یکباره انرژی، زمین‌لرزه شدیدتری رخ دهد.

(جغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۰)

۱۴۷- گزینه «۴»

(کنکور قارج از کشور ۱۴۰۰)

از جمله روش‌های سازه‌ای در مدیریت پیش از وقوع سیل، احداث سد‌های تنظیمی به منظور هدایت و اصلاح شیب آبراهه‌ها است که در تصویر صورت سؤال آورده شده است.

(جغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۴)

۱۴۸- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

در چند دهه اخیر، خسارت‌های ناشی از سیلاب‌هایی که در کشور ما به وقوع پیوسته همواره رو به افزایش بوده است. دلیل اصلی آن نیز توسعه سکونتگاه‌ها و تغییر کاربری اراضی و ساخت‌وسازها در حریم سیل‌گیر رودخانه‌ها و فعالیت‌های نابخردانه انسانی مانند از بین بردن پوشش گیاهی بوده است.

(جغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۴)

۱۴۹- گزینه «۲»

(علیرضا پدرازی)

باید قبل از انجام ساخت و ساز در سطوح شیب‌دار، بررسی‌ها و مطالعات خاک‌شناسی و پایداری زمین انجام پذیرد و همچنین کارهای ایمن‌سازی مانند مقاوم‌سازی لوله‌های انتقال انرژی، پایدارسازی سطوح شیب‌دار و نظایر آن انجام پذیرد (نادرستی مورد «الف»). با ساماندهی شبکه زهکشی، سعی می‌شود نفوذپذیری آب در سطح توده لغزشی کاهش یابد (نادرستی مورد «ج»).

(جغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

۱۵۰- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

امروزه با استفاده از بازتاب‌های طیف الکترومغناطیسی پدیده‌های سطح زمین که سنجنده‌ها دریافت می‌کنند، می‌توان اطلاعاتی را از سطح خشکی‌ها و دریاها ذخیره و پردازش کرد و نمایش داد.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی، صفحه ۱۱۱)

جغرافیای ایران

۱۵۱- گزینه «۳»

(علیرضا پدرازی)

در دو دهه اخیر، جمعیت روستایی کشور ما کاهش یافته است؛ نه افزایش! (جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۸۳ و ۸۵)

۱۵۲- گزینه «۴»

(علیرضا پدرازی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مهران، نقش صنعتی دارد.

گزینه «۲»: سرعین، نقش توریستی دارد.

گزینه «۳»: وقوع مخاطرات طبیعی، تأثیری در تعیین نقش یک سکونتگاه ندارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۵۳- گزینه «۲»

(کنکور قارج از کشور ۱۴۰۰)

با کشت گلخانه‌ای، می‌توان محصولات مختلف را در طول سال و در همه‌جا به بار آورد و محدودیت‌های باغداری، مانند اینکه هر استان میوه و محصول ویژه خود را تولید کند، در آن وجود ندارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۵۴- گزینه «۳»

(صفا هاضری)

گسترده‌گی کشور در عرض جغرافیایی، تنوع اقلیمی و گونه‌های گیاهی، وضعیت مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است. علاوه بر آن روند رو به رشد صنایع تبدیلی، وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر و استفاده از روش‌های علمی در مجموع، باعث رشد این بخش از اقتصاد کشور ما شده است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۱)

۱۵۵- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

عبارات صورت سؤال به ترتیب به «وجود مراکز گوناگون فرهنگی»، «وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ» و «ژئوتوریسم» اشاره دارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۸)

جغرافیا (۲)

۱۵۶- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

توسعه شبکه‌های زیربنایی، حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری و ایجاد فضای کسب‌وکار با درآمد کافی تصمیماتی است که دولت برای حفظ و جذب جمعیت در روستاها و مناطق مرزی و کم‌تراکم و ایجاد مراکز جدید جمعیتی اتخاذ کرده است. این سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی روی فضای جغرافیایی اثر می‌گذارند و آن‌ها را تغییر می‌دهند.

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۴)

۱۵۷- گزینه «۴»

(علیرضا پدرازی)

دسترسی به آب و اراضی حاصلخیز، از عوامل مطلوب در انتخاب یک شهر به عنوان پایتخت است.

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۳۶)

۱۵۸- گزینه «۳»

(صفا هاضری)

وظایف عمده مدیریت کشور:

اداره امور سرزمین: حراست از قلمرو و مرزهای کشور، دفاع در برابر هجوم دشمنان، حفظ منابع طبیعی و بهره‌برداری از آن‌ها و ...
اداره سازه یا ساختار انسانی: وضع قوانین و مقررات، رسیدگی به اختلافات، قضاوت، خدمات‌رسانی به مردم و رفاه و تأمین اجتماعی و بهداشت، آموزش، خدمات فرهنگی، برقراری نظم و امنیت و ...

روابط خارجی: روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با سایر کشورها، بستن پیمان‌ها و قراردادهای همکاری با نهادهای بین‌المللی، پیشگیری از جنگ، برقراری صلح و توسعه همکاری‌های تجاری و ...

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۳۷)

۱۵۹- گزینه «۳»

(علیرضا پدرازی)

در مدل صورت سؤال، عنصر قدرت به رابطه متقابل جغرافیا و سیاست اضافه شده است؛ زیرا جوهره ژئوپلیتیک را قدرت تشکیل می‌دهد.

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۴۱)

۱۶۰- گزینه «۳»

(صفا هاضری)

عوامل جغرافیایی به‌عنوان مهم‌ترین عامل در تولید قدرت ملی است.

نقشه توپوگرافی نقشه‌ای است که برای نمایاندن ویژگی‌های فیزیکی سطح زمین به کار می‌رود. این نوع نقشه‌ها با استفاده از اطلاعاتی که ارائه می‌دهند می‌توانند موجب افزایش قدرت ملی یا کاهش آن شوند.

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه‌های ۱۳۹ تا ۱۵۱)

فلسفه دوازدهم

۱۶۱- گزینه «۲»

(سیا یعفرزاده صابری)

از نظر فیلسوفان، این ابزار که یک توانمندی فوق‌العاده است، در ابتدای کودکی به‌صورت یک استعداد وجود دارد که باید با تربیت و تمرین به شکوفایی و فعلیت برسد و کودک توانایی استدلال و تفکر را به‌دست آورد. پس دقت کنید که این کاربرد از عقل ابتدا به‌صورت بالقوه موجود است، سپس با تربیت و تمرین به فعلیت می‌رسد و توانایی تفکر و استدلال را کسب می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هرچند مهم‌ترین توانایی عقل قدرت استدلال است، اما این بدین معنا نیست که نهایت توانایی عقل صرفاً استدلال باشد، بلکه ما در تمامی امور زندگی نیازمند عقل هستیم.

گزینه «۳»: توانایی تصمیم‌گیری درباره امور مختلف زندگی صرفاً محدود به عقل نظری نیست، بلکه گاه تصمیم درباره زندگی به حیطة عقل عملی و اخلاق نیز مربوط است.

گزینه «۴»: اگر «تربیت عقلانی» (نه تمرین عقلانی) به‌خوبی صورت نگیرد، عقل (نه فرد) به توانایی‌های لازم نمی‌رسد و نمی‌تواند به‌خوبی حق را از باطل و درست را از نادرست تشخیص دهد. البته این بدین معنا نیست که استعداد وی به کلی از بین خواهد رفت چون استعداد تعقل برای انسان به‌صورت ذاتی است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۳)

۱۶۲- گزینه «۲»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دوره جدید اروپا دوره رشد عقل و عقل‌گرایی بود و این نهاد دین و کلیسا بود که کم‌رنگ و کم‌رنگ‌تر می‌شد.

گزینه «۳»: تقسیم فیلسوفان اروپایی در دوره جدید به دو دسته عقل‌گرا و تجربه‌گرا، ناشی از محدودده کارآمدی عقل بود. آشنایی با ابن‌سینا و ابن‌رشد در دوران قرون وسطی رخ داد.

گزینه «۴»: بیکن با این‌که آغازگر مسیر تجربه‌گرایی است، اما همچنان شناخت عقلی را به‌صورت کلی رد نکرده است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۶۳- گزینه «۳»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

مجموع زوایای مثلث ۱۸۰ درجه است ← کسب دانش است و در نتیجه به عقل بالفعل تعلق دارد.

در جهان خارج واقعیتی وجود دارد ← قضیه‌ای بدیهی است و در نتیجه به عقل بالملکه مربوط می‌شود.

درک علیت فطری است ← کسب دانش است و بنابراین به عقل بالفعل تعلق دارد.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۶۴- گزینه «۳»

(ممد سوریان)

از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی، شهود و وحی هر سه ما را به حقیقت واحد می‌رسانند و تأییدکننده و کمک‌کننده به یکدیگر هستند. پس عقل هم نیازمند تأیید دیگر راه‌های شناختی است تا از خطا نکرده‌اش مطمئن شویم. البته بدیهیات عقلی از جمله اصل اعتبار عقل که اساس معرفت بشر هستند نیاز به تأیید ندارند، ولی استدلال‌های عقلی چون خطاپذیر هستند بهتر است از سوی دیگر راه‌ها تأیید شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تنها معیار پذیرش اعتقادات (ایمان) عقل است، اما راه‌های کسب اعتقادات شامل حس و شهود و وحی هم می‌شود. توجه کنید که پذیرش و ایمان مرحله‌ای بعد از کسب معرفت است و اساس پذیرش یک باور دینی همواره عقل است.

گزینه «۲»: در فلسفه مسلمانان عقول واسطه خداوند و دیگر عوالم هستند.

گزینه «۴»: عقلی که در انسان هست و به او توانمندی اندیشیدن می‌دهد نیز پرتوی از همان عالم عقول است. یکی از عقول عالم عقل «عقل فعال» نام دارد؛ این عقل، عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌هاست؛ یعنی تمام ادراک‌ها و دانش‌های انسان به مدد این عقل صورت می‌گیرد. به واسطه این عقل است که انسان مفاهیم کلی را می‌فهمد و درک می‌کند. بنابراین مرحله عقل بالملکه که ادراک بدیهیات است و مرحله عقل بالفعل که مرحله استدلال‌گری و کسب دانش است، هر دو محتاج عالم عقول هستند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۶)

۱۶۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

اگر شکوفایی علم در جامعه را به یک درخت تشبیه کنیم، اولین و اساسی‌ترین شرط وجود آن، یک زمین حاصل‌خیز است که در این مثال همان «حیات عقلی» می‌باشد. بنابراین حیات عقلی اولین و اصلی‌ترین شرطی است که برای رشد هر علمی، از جمله فلسفه وجود دارد. مورخان علم گزارش کرده‌اند که حیات عقلی مسلمانان با ظهور اسلام آغاز گشت و این حیات عقلی به دست پیامبر اکرم و قرآن کریم و با بهره‌گیری از روش‌هایی بدیع در راستای دعوت به تفکر و تعقل، پایه‌ریزی شد. بنابراین حیات عقلی جامعه مسلمانان حاصل دعوت پیامبر و قرآن به تعقل است.

سایر دلایل رشد فلسفه، همگی از آثار همین حیات عقلی هستند. مثلاً اینکه مباحث اعتقادی گسترش بیابد یا مسلمانان مشتاق فراگیری علوم سایر تمدن‌ها باشند، همگی از پیامدهای حیات عقلی هستند. بنابراین می‌توان گفت که ریشه‌ای‌ترین علت رشد فلسفه در جهان اسلام، دعوت قرآن و پیامبر به تعقل است.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۶۶- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

در مدینه فاضله همه مردم اهل سعادت‌اند و روی به سمت سعادت دارند. اما همانطور که در یک بدن سالم برخی اعضا بر برخی دیگر تقدم و ریاست دارند، در مدینه فاضله نیز چنین است و نوعی سلسله مراتب در آن حکم‌فرماست که در رأس این هرم، پیامبر یا جانشین او قرار دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مبنای ورود فارابی به فلسفه سیاسی و اجتماعی، مدنی بالطبع بودن انسان است.

گزینه «۲»: مدنی بالطبع بودن انسان به این معنی نیست که انسان اجباراً به جامعه و مدینه وارد می‌شود.

گزینه «۳»: ریاست مدینه فاضله باید به دست پیامبر یا جانشینان او باشد که اتصالی دائمی به ملک وحی یا عقل فعال دارند؛ البته خود عقل فعال رأساً نمی‌تواند ریاست مدینه را به عهده بگیرد!

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۱۶۷- گزینه «۲»

(فرهاد قاسمی نژاد)

از نظر ابن‌سینا حتی آنچه ظاهراً شر به نظر می‌رسد (حتی موانعی که در مسیر کمال یک شیء قرار می‌گیرد) نهایتاً در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارد و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۲)

۱۶۸- گزینه «۲»

(علیرضا نصیری)

عالم طبیعت به‌طور کلی ذات و طبعی دارد که از ذات و طبیعت اشیا متمایز است و بنابراین نسبت آن با طبایع اشیا جزئی، تباین است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مقصد و مقصود نهایی طبیعت در ذات و طبع خود آن است و از آن جدایی ندارد و بنابراین نمی‌توان گفت که مقصدی برای آن «در نظر گرفته شده است».

گزینه «۳»: هم طبیعت به‌طور کلی و هم اشیا و اجزاء طبیعت به‌صورت جزئی، در حالت طبیعی روی به سمت کمال و خیر دارند.

گزینه «۴»: درباره خیر یا شر بودن امور می‌توان چنین داوری کرد که اموری که در ظاهر شر به نظر می‌رسند، در نهایت باعث کمال بیشتر می‌شوند و تأثیر مثبت دارند. بنابراین می‌توان داوری کلی در مورد آن‌ها داشت و حکمی صادر کرد.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۲)

۱۶۹- گزینه «۱»

(پرکل رهیمی)

از نظر سهروردی، مبدأ جهان و خالق هستی همان نورالانوار (ذات نخستین - نور مطلق) است. اشیا دیگر از تابش و پرتو نورالانوار پدید آمده‌اند. پس علت اصلی وجود اشیا و موجودات خود نورالانوار و ذات نخستین است.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۳)

۱۷۰- گزینه ۴»

(عمید سوریان)

اگر در زمانی اتفاق افتد که حکیمی غرق در تأله بوده و در بحث نیز استاد باشد (اوج معرفت قلبی و عقلی)، او را ریاست تامه بوده و خلیفه و جانشین خدا اوست (استادی در بحث به معنای معرفت با واسطه استدلال است، پس امام تأله در برخی امور از معرفت‌های باواسطه پرهیز نمی‌کند) (رد گزینه ۳) ... جهان هیچ‌گاه از حکیمی که چنین باشد، خالی نیست ... (رد گزینه ۱)؛ زیرا برای مقام خلافت الهی ضروری است که امور و حقایق را بی‌واسطه، از حق تعالی دریافت کند (یعنی حقایق مربوط به مقام خلافت الهی‌اش بی‌واسطه‌اند، نه تمام معرفت‌هایش) و البته مراد من از این ریاست، ریاست از راه قهر و غلبه نیست، بلکه گاه باشد که امام تأله در ظاهر حاکم باشد و گاه به طور نهانی... [در هر حال] اوست که ریاست تامه دارد، اگرچه در نهایت گمنامی باشد و چون ریاست واقعی جامعه به دست او افتد (پس گاهی هم ریاست واقعی را از دست می‌دهد)، زمان وی بس نورانی و درخشان شود (پس لزوماً نهان‌زیست نیست بلکه گاهی نهانی زندگی می‌کند) (رد گزینه ۲) و هرگاه جامعه از تدبیر حکیمی الهی تهی ماند، ظلمت و تاریکی بر آن سایه افکند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۵)

فلسفه دوازدهم - اختیاری

۱۷۱- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

سفر اول، سفر از خلق به حق (خدا): ملاصدرا، مباحث عمومی فلسفه را در بخش اول کتاب خود قرار داده است. سفر سوم، سفر از حق (خدا) به سوی خلق، همراه با حق: ملاصدرا بخش سوم کتاب خود را به افعال خداوند و ربوبیت و حکمت الهی اختصاص داده است. سفر چهارم، سفر در خلق است با حق: ملاصدرا بخش چهارم کتاب خود را به «علم النفس» و مراحل شکل‌گیری آن تا رسیدن به مرحله معاد اختصاص داده است.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۷۲- گزینه ۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

به دلیل اینکه دیدگاه‌های دیگر ملاصدرا از اصالت وجود تأثیر گرفته‌اند، فلسفه او را گاهی «اصالت وجودی» می‌گویند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- بعضی از اصول فلسفی ملاصدرا ابتکاری بودند و بعضی‌ها ابتکاری نبودند، یعنی قبلاً مطرح بودند.

- ملاصدرا از شهود و وحی به‌عنوان شاهد و تأیید کمک می‌گرفت نه به‌عنوان پایه استدلال.

- ملاصدرا به پیشنهاد شیخ بهایی به شاگردی میرداماد درآمد، نه برعکس.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۸۸، ۹۱ و ۹۲)

۱۷۳- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

همان‌طور که «وحدت حقیقت وجود» مبتنی بر «اصالت وجود» است، «اصالت وجود» نیز مبتنی بر «تمایز وجود و ماهیت» است. اما «اصالت وجود» و «اصالت ماهیت» دو دیدگاه مخالف یکدیگرند. همچنین در فلسفه اصل «ترجیح بلامرجح» وجود ندارد بلکه «امتناع ترجیح بلامرجح» صحیح است. دو دیدگاه «سنخیت میان علت و معلول» و «وجودبخشی علت به معلول» نیز در عرض یکدیگرند و هر دو بر اصل علت مبتنی هستند.

(فلسفه دوازدهم، دوره متأخر، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۵)

۱۷۴- گزینه ۲»

(نیم پواهری)

با اینکه در دوره معاصر فلسفه‌های اروپایی وارد ایران شد و توجه علاقه‌مندان را به خود جلب کرد، اما از آنجا که ایران در یک دوره طولانی مهد فلسفه بود و مکتب‌های بزرگ فلسفی، مانند مکتب مشاء و اشراق و متعالیه در آن رونق داشت، مواجهه بسیاری از فیلسوفان ایرانی و مدرسان فلسفه در ایران با فلسفه‌های اروپایی بدین صورت بود که تلاش کردند با بهره‌گرفتن از ذخیره ارزشمند فلسفی خود، فلسفه‌های جدید اروپایی را بفهمند و ارزیابی کنند. از این رو تلاش کردند تدریس فلسفه فیلسوفان قبلی نظیر فارابی، خواجه نصیر، ابن‌سینا، ملاصدرا و ... را احیاء کنند و دوباره رونق ببخشند.

(فلسفه دوازدهم، کلمات معاصر، صفحه ۹۸)

۱۷۵- گزینه ۴»

(نیم پواهری)

با اینکه در دوره معاصر فلسفه‌های اروپایی وارد ایران شد و توجه علاقه‌مندان را به خود جلب کرد، اما از آنجا که ایران در یک دوره طولانی مهد فلسفه بود و مکتب‌های بزرگ فلسفی، مانند مکتب مشاء و اشراق و متعالیه در آن رونق داشت، مواجهه بسیاری از فیلسوفان ایرانی و مدرسان فلسفه در ایران با فلسفه‌های اروپایی بدین صورت بود که تلاش کردند با بهره‌گرفتن از ذخیره ارزشمند فلسفی خود، فلسفه‌های جدید اروپایی را بفهمند و ارزیابی کنند.

پس نباید گزینه‌هایی را انتخاب کنیم که با شیفتگی و تقلید از غرب سعی در کنار گذاشتن سنت فلسفی خود دارند. در گزینه چهارم می‌توانیم نمونه مناسبی از این مواجهه را ببینیم. گوینده این عبارت با بهره‌گیری از آموزه‌های ملاصدرا و حکمت متعالیه نوعی مواجهه پویا و فعال با فلسفه جدید غرب دارد.

(فلسفه دوازدهم، کلمات معاصر، صفحه ۹۸)

منطق

۱۷۶- گزینه ۲»

(موسی سپاهی - سروان)

قضایای شرطی متصل از دو جزء شرط و جواب شرط تشکیل شده‌اند، به بخش شرط قضیه، «مقدم» و به جواب شرط، «تالی» گفته می‌شود.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «تالی به لحاظ لفظ می‌تواند قبل و یا بعد از مقدم بیاید.

گزینه ۳: «تالی قسمت جواب شرط است که معمولاً در ابتدای آن «آنگاه» می‌آید.

گزینه ۴: «قسمت جواب شرط قضیه شرطی متصل همیشه با آنگاه شروع نمی‌شود، اما این معنا را می‌توان از آن برداشت کرد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۷۷- گزینه ۲»

(مهمبر رضایی‌نقا)

مقدمه اول قیاس استثنایی متصل، قضیه شرطی متصل است و در صورتی معتبر است که از وضع مقدم به وضع تالی برسد و یا اینکه از رفع تالی به رفع مقدم برسد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: «از رفع مقدم به رفع تالی رسیده و نامعتبر است.

گزینه ۲: «از رفع تالی به رفع مقدم رسیده و معتبر است.

گزینه ۳: «از وضع تالی به وضع مقدم رسیده و نامعتبر است.

گزینه ۴: «از رفع مقدم به رفع تالی رسیده و نامعتبر است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰، ۹۱ و ۹۶)

۱۷۸- گزینه ۳»

(علیرضا نصیری)

در واقع سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که اگر در کنار قضایای مطرح شده به‌عنوان مقدمه اول قرار گیرد، قیاس‌های معتبری تشکیل دهد. عبارت اول یک قضیه شرطی متصل است که اگر بخواهیم با آن یک قیاس استثنایی متصل معتبر تشکیل دهیم باید یا از نقیض تالی یا از عین مقدم استفاده کنیم وگرنه دچار مغالطات نفی مقدم یا وضع تالی خواهیم شد که قیاس را از اعتبار می‌اندازد. گزینه ۱ «نقیض مقدم است؛ گزینه ۲ «عین تالی است و گزینه ۴» نیز هیچ یک از این دو نیست. بنابراین تنها گزینه موجود که می‌تواند جواب تست باشد، گزینه ۳ «خواهد بود که نقیض تالی خواهد بود و می‌توان با آن قیاسی معتبر تشکیل داد.

در قیاس استثنایی منفصل حقیقی نیز با عین یا نقیض هر یک از طرفین مقدمه اول می‌توان قیاسی صحیح شکل داد. گزینه ۱ «عین طرف اول است؛ گزینه ۲ «نقیض طرف دوم و گزینه ۳» نیز عین طرف دوم است.

البته دقت کنید که گزینه ۴» را نیز شاید بتوان به‌نحوی نتیجه‌بخش دانست و آن به این صورت است که «ب الف نیست.» عکس مستوی طرف اول است و «ب الف است.» نقیض عکس آن می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت که گزینه ۴» نیز به‌نحوی می‌تواند طرف اول این مقدمه را نقض کند و نتیجه‌بخش باشد. اما به هر حال از آن جایی که دانستن شرایط اعتبار قیاس استثنایی متصل برای حل این سؤال کافی بود، دانستن نکته اخیر تأثیری در حل آن ندارد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۳)

۱۷۹- گزینه ۴»

(مهمبر آقامصالح)

در خطابه و تبلیغات به‌دنبال اقناع طرف مقابل هستیم.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «در هر حالتی به غیر از برهان، فرد مختار است که سخن گوینده را بپذیرد یا نپذیرد. در برهان از آن جایی که برای عقل انسان ضرورت عقلی پیدا می‌شود، سر باز زدن از پذیرش نتیجه ممکن نیست. مثلاً هیچ کس نمی‌تواند پیدا شود که با $2+2=4$ مخالف باشد.

گزینه ۲: «بتر است در هر مرحله از طرف مقابل اعتراف بگیریم تا نتواند سخنان خود را تغییر دهد.

گزینه ۳: «به استدلال‌هایی (نه همه مطالب) که در فلسفه و معارف دینی به‌کار می‌رود، برهان می‌گویند.

(منطق، سئوشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۱۸۰- گزینه ۳»

(همبر سوریان)

نفر اول، کسی که اقدامی در جهت خواسته او انجام دهد را قهرمان نامیده است و این نوعی هندوانه زیر بغل گذاشتن است و می‌تواند مغالطه تلغ‌گذاری را محتمل کند. همچنین تعبیر «بازگرداندن زندگی» می‌تواند توسل به احساسات باشد ولی در گزینه‌ها در مورد سخن نفر اول مطرح نشده است. دقت کنید که عبارت اول که می‌گوید «کدام عاقلی با رونق کشاورزی مخالف است؟!» مسموم کردن چاه نیست زیرا خود گوینده در ادامه با رونق بی‌رویه کشاورزی مخالفت می‌کند. بنابراین او این جمله را برای دفاع از خود و اینکه بگوید با اصل رونق کشاورزی مخالف نیست، می‌گوید، نه برای تأثیرگذاری بر رأی دیگران.

نفر دوم با عبارت‌های «امنیت غذایی»، «زنده بودن ارومیه به کشاورزی» و «بی‌غذا شدن مردم» می‌تواند مرتکب مغالطه توسل به احساسات شده باشد. همچنین تعبیر «مردم غذا نداشته باشند بخورند» یک بزرگ‌نمایی است زیرا صحبت درباره این نبود که کشاورزی کاملاً از بین برود بلکه این بود که از رشد بی‌رویه آن جلوگیری شود و نهایتاً این استان صادرکننده مواد غذایی نباشد یا کمتر صادر کند، نه اینکه خود مردم هم غذا نداشته باشند. ارومیه هزاران سال کشاورزی داشته و مردم هم غذا داشته‌اند و دریاچه هم خشک نشده است اما به گفته نفر اول، رشد بی‌رویه کشاورزی این استان، موجب خشک شدن دریاچه و آسیب دیدن اکوسیستم شده است.

توجه: استفاده از عوامل روانی مغالطه نیست بلکه اگر بدون دلیل معقول و منطقی باشد، مغالطه است. به همین خاطر، در این سؤال بحث «احتمال مغالطه» مطرح شده است، نه مغالطه قطعی. هر کدام از دو گوینده که دلایل معتبری ارائه کرده باشند، مجاز خواهند بود از عوامل روانی هم استفاده کنند ولی چون درصدد اعتبارسنجی دلایل نیستیم، همین که صرفاً از عوامل روانی استفاده کرده باشند، احتمال مغالطه را داده‌ایم.

(منطق، سئیشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۱)

فلسفه یازدهم

۱۸۱- گزینه ۳

(فیروز نزارنهف- تبریز)

در کتاب آسمانی مسلمانان، یعنی قرآن، به وضوح از حقیقتی به‌نام «روح» سخن گفته شده که هدیه‌ای الهی برای انسان است.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «نظر فیلسوفان مسلمان درباره حقیقت انسان عین دیدگاه‌های افلاطون و ارسطو و پیروان آنان نیست. بلکه با الهام از آموزه‌های دینی خود، در توضیح و تبیین حقیقت انسان قدم‌های بلندی برداشتند.

گزینه ۲: «انسان صرفاً یک موجود زمینی نیست.

گزینه ۴: «انسان نزد فیلسوفان مسلمان جایگاه ویژه‌ای دارد اما این بدین معنا نیست که هر انسانی در اوج سعادت و درجات اعلی باشد، بلکه ممکن است فردی به واسطه اعمالش به پست‌ترین درجات نیز برسد.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۷۸)

۱۸۲- گزینه ۳

(سبا پیغرزاده صابری)

روح انسانی جنبه غیرمادی دارد و از جنس موجودات مجرد است، پس هیچ‌گونه مادیتی در آن موجود نیست و جنبه صرفاً غیرمادی انسان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «روح می‌تواند اموری از قبیل اخلاق، عشق، دوستی، نفرت، پرستش و معنویت را دریابد و آن‌ها را در خود پدید آورد نه اینکه از ابتدا آن‌ها را داشته باشد.

گزینه ۲: «روح انسانی استعداد کسب علم از طریق تفکر را دارد و تفکر واسطه‌ای برای کسب علم است.

گزینه ۴: «ابن‌سینا معتقد است که وقتی بدن انسان دوره جنینی را در رحم مادر گذراند و به مرحله‌ای رسید که صاحب همه اندام‌های بدنی شد، خداوند روح انسانی را به آن عطا می‌کند، پس قبل از روح نیز جسم انسان وجود دارد و روح عاملی برای پیدایش آن نیست.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۷۹)

۱۸۳- گزینه ۱

(عمیر سوریان)

نفس جنبه نورانی وجود انسان است و از ابتدا درجه‌ای از نور را دارد ولی از مشرق عالم دور افتاده و قرین بدن که موجودی مادی و از مغرب عالم است، قرار گرفته است. در مغرب عالم نور به پایین‌ترین حد خود می‌رسد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «برعکس این شرطی درست است، یعنی نفس، اگر نورانیت بیشتری کسب کند، حقایق هستی را بهتر رؤیت می‌کند.

گزینه ۳: «غیر از نورالانوار هیچ چیز نور ذاتی ندارد و همه هستی نور خود را از نورالانوار گرفته است.

گزینه ۴: «درست است که بدن، مغربی است ولی حتی مغرب عالم هم نور هستی خود را از مشرق عالم یعنی نورالانوار دریافت کرده است.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۸۰)

۱۸۴- گزینه ۳

(فرهار قاسمی نزار)

از نظر ملاصدرا و حکمت متعالیه مراحل تکاملی طبیعت وقتی از گیاه و حیوان می‌گذرد و به انسان می‌رسد، ظرفیتی بی‌نهایت پیدا می‌کند و به هیچ درجه‌ای از کمال قانع نمی‌شود.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۸۱)

۱۸۵- گزینه ۳

(مهمر آقا صالح)

ملاصدرا روح و جسم را دو حقیقت مجزا نمی‌داند، بلکه جسم را ظاهر روح و روح را باطن بدن می‌داند. بنابراین این اندیشه به دیدگاه ملاصدرا نزدیک‌تر است؛ ضمن این‌که روح انسان در مکتب حکمت متعالیه به دنبال بی‌نهایت و تمام‌نشده‌ها است.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۸۱)

۱۸۶- گزینه ۴

(موسی سپاهی - سراوان)

افلاطون می‌گوید اگر عقل که از فضیلت حکمت برخوردار است حاکم باشد، قوه شهوت «خویشتن‌داری» پیش می‌گیرد و قوه غضب متصف به شجاعت می‌شود. برآیند و نتیجه چنین سامانی، برقراری عدالت میان قوای عقل و شهوت و غضب در سراسر شخصیت انسان است.

(فلسفه یازدهم، انسان، موجود اطلاق‌گرا، صفحه ۸۷)

۱۸۷- گزینه «۲»

(مفید سوریان)

به اعتقاد ارسطو شهوت و غضب همواره در معرض افراط و تفریط هستند، اما عقل می‌تواند مانع این افراط و تفریط شود؛ البته شرط لازم برای چنین امری این است که خود عقل رشد کرده و به درجات مناسبی از معرفت دست یابد تا خودش دچار افراط و تفریط نشود. پس اولین قدم، رشد خود عقل است، نه مانع شدن دیگر قوا از افراط و تفریط (رد گزینه ۱) و درک عقل از تعادل قوا در ابتدا یک قابلیت است که باید شکوفا شود. بنابراین از نظر ارسطو، اگر قوای وجودی در خط اعتدال باشند (نه اینکه به حداکثر توان خود برسند)، انسان به سعادت می‌رسد (رد گزینه ۳). این قوای وجودی صرفاً شامل قوای روحانی و نفسانی نیستند بلکه شامل غضب و شهوت که جنبه‌های جسمانی دارند نیز می‌شود و مربوط به کل وجود انسان (نفس و بدن) هستند (رد گزینه ۴). ارسطو معتقد است معیار سعادت، مشترک (یکسان) میان همه انسان‌هاست و عقل هر انسانی این اعتدال را درک می‌کند و آن را به‌عنوان امری درست می‌پذیرد (البته به شرط آنکه خود عقل رشد کافی کرده باشد).

(فلسفه یازدهم، انسان، موبویر افلاق‌گرا، صفحه ۸۷)

۱۸۸- گزینه «۲»

(علیرضا نصیری)

کانت نیز معتقد نیست که هیچ فعل اخلاقی‌ای نباید سودمند باشد؛ بلکه بر آن است که ملاک اخلاقی بودن یا نبودن، سودمندی آن نیست و پیروی از وجدان اخلاقی ملاک است. بنابراین در این موضوع که افعال اخلاقی می‌تواند سودمند باشد، با فیلسوفان ماتریالیست هم‌نظر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این سینا نیز معتقد نیست که قواعد اخلاقی نسبی هستند. او در این مورد پیروی ارسطو و افلاطون است.

گزینه «۳»: کانت معتقد است که سنجش‌گری در سود و زیان نمی‌تواند اخلاقی باشد. اما این موضوع بدین معنا نیست که فرد در هیچ امری نباید سود و زیانش را بسنجد. مثلاً در امور معیشتی و اقتصادی، انسان باید به سنجش سود و زیان بپردازد.

گزینه «۴»: این موضوع نیز مد نظر کانت نیست. او صرفاً می‌گوید که ملاک فعل اخلاقی سعادت نیست. نه این که فعل اخلاقی لزوماً انسان را به سعادت نمی‌رساند.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبویر افلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۱)

۱۸۹- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

فیلسوفان مسلمان با آن که معتقدند انسان به‌صورت فطری و ذاتی به فضایل گرایش دارد و از رذیلت‌ها بیزار است، اما همین گرایش فطری را برای کسب فضایل و ترک رذایل کافی نمی‌دانند و معتقدند که این گرایش‌ها نیاز به پشتوانه دارد و این پشتوانه فرمان خداست. البته آنان فرمان خداوند را نیز شرط کافی برای انجام فضایل نمی‌دانند. آنان معتقدند که از آن‌جایی که انسان موجودی مختار است، با وجود فرمان الهی نیز می‌تواند مرتکب رذائل شود و از فرامین الهی سرپیچی کند.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبویر افلاق‌گرا، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۹۰- گزینه «۳»

(نیم پواهری)

هرچند کتاب درسی اشاره کرده که مبنای اطلاق عناوین «خوب» و «بد» نزد ما بر مبنای منافی است که در پی آن کارها می‌آید، اما سخن فیلسوفان طبیعت‌گرا این نیست که هر انسانی باید طبق منافع خود کارها را خوب و بد بداند. بلکه می‌گویند که در سطحی کلان‌تر و اجتماعی که منافع عموم جامعه لحاظ می‌شود، باید به یک قرارداد همگانی رسید. بنابراین سخن آن‌ها بیشتر به‌جای نوعی نسبی‌گرایی و منفعت‌طلبی یک نوع قراردادگرایی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: افلاطون به نسبییت در اخلاق قائل نیست، بلکه احکام اخلاقی از نظر او احکامی عقلانی و همگانی هستند.

گزینه «۲»: از نظر ارسطو عقل می‌تواند مانع افراط و تفریط در قوای دیگر شود، اما خود عقل باید رشد کرده و به درجات مناسبی از معرفت دست یابد تا خودش دچار افراط و تفریط نشود.

گزینه «۴»: معیار فعل اخلاقی از نظر کانت درون خود فعل اخلاقی نهفته است و نباید برای مشروعیت یا تحقق آن به عاملی بیرونی ارجاع داد. اما فیلسوفان مسلمان تحقق اخلاق را نیازمند یک مرجع بیرونی می‌دانند که همان خداوند است.

توضیح نکات درسی:

این معیار فعل اخلاقی است که در فلسفه کانت یک قانون کلی و عمومی خودبسنده است و به مرجع دیگری نیاز ندارد. وگرنه شما در فلسفه دوازدهم خوانده‌اید که از نظر کانت برای وجود یافتن سوژه اخلاقی و لوازم آن نظیر وجدان و اختیار و ... وجود خداوند ضرورت دارد.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبویر افلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۱)

اقتصاد

۱۹۱- گزینه «ا»

(سیرمهمردنی ریثانی)

(الف)

= ارزش اولیه کل سهام خریداری شده توسط فرد
تعداد کل سهام خریداری شده توسط فرد $\times$ قیمت اسمی هر سهم

ارزش اولیه کل سهام
تومان $100 \times 9 = 900$ =
خریداری شده توسط فرد A

ارزش اولیه کل سهام
تومان $80 \times 7 = 560$ =
خریداری شده توسط فرد B

(ب) = سود دریافتی هر فرد

تعداد سهام خریداری شده توسط هر فرد $\times$ (قیمت اسمی هر سهم - قیمت ثانویه هر سهم)

تومان $3,195 = (455 - 100) \times 9$ = سود دریافتی فرد A

تومان $1,190 = (250 - 80) \times 7$ = سود دریافتی فرد B

تومان $2,005 = 3,195 - 1,190$ = اختلاف سود دریافتی فرد A و B

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه ۱۵۶)

۱۹۲- گزینه «ب»

(مهوری شیانی)

(الف) صحیح است.

(ب) غلط است؛ چراکه برای خرید هوشمندانه باید مراقب باشید که نقش اجتماعی خود را در میدان اقتصاد فراموش نکنید.

(ج) غلط است؛ زیرا اولین گام در خرید مقایسه‌ای تعریف مسئله است. شامل بیان اینکه واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید، مثلاً برخی افراد بدون دانستن عکاسی برای خرید دوربین حرفه‌ای برنامه‌ریزی می‌کنند. این خرید مناسبی برای آنها نیست بلکه برای این کار یک دوربین ساده نیز کافی است.

(د) غلط است؛ چراکه خرید مقایسه‌ای زمان‌بر و هزینه‌بر است.

خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است. (این زمان را می‌توانستید برای کسب درآمد،

انجام کارهای سرگرم کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید.)

ممکن است این نوع خرید هزینه‌بر باشد. (مانند هزینه‌هایی برای تماس تلفنی،

سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف)

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارح، صفحه‌های ۱۴۳، ۱۴۴ و ۱۴۶)

۱۹۳- گزینه «ب»

(آفرین ساجدی)

(الف) بانک‌ها با مبالغی که در هر دو نوع حساب سپرده (سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت) جمع می‌شود، در طرح‌های سودآور اقتصادی از طرف سپرده‌گذاران شرکت می‌کنند و سهم آن‌ها از سود را به اصل سپرده‌شان می‌افزایند.

(ب) تفاوت حساب‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت در میزان سود پرداختی به آن‌ها و برخی شرایط دیگر است. در سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت واریز به حساب و برداشت از آن آزاد است و بانک در هر ماه به مانده موجودی حساب سود پرداخت می‌کند. اما در سپرده‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت امکان برداشت از حساب تا پایان دوره سرمایه‌گذاری (یک ساله یا بیشتر) وجود ندارد و در صورت برداشت از حساب مقداری از سودی که بانک در ابتدا تعهد کرده است، می‌کاهد و به نوعی مشتری را جریمه می‌کند!

(ج) اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت در حد توافق شده باقی می‌ماند که این مورد یکی از معایب این نوع حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری است.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ و ۱۵۵)

۱۹۴- گزینه «ب»

(مهوری کردران)

یکی از روش‌های مصرف مسئولانه، روش «ب» است: ۱- بهینه مصرف کردن
۲- بازیافت ۳- بازسازی ۴- بازداشتن (از اسراف و زیاده‌روی) ۵- باز تفکر (کالای دیگر) ۶- باز مصرف (استفاده چندباره از کالا)

- نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم و یا مضرند (گزینه «ب»)،

یافتن راه‌های بهتر، پردازش مجدد و تبدیل یک کالا به کالایی دیگر (گزینه «ا»)، کمتر مصرف کردن یا با انرژی کمتر ولی دستاورد بیشتر مصرف کردن (گزینه «ب»)، استفاده از چیزی بیش از یک بار، درست کردن چیزی که خراب و یا از کار افتاده است. همه از موارد روش «ب» به شمار می‌روند.

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارح، صفحه ۱۴۹)

۱۹۵- گزینه «ب»

(مبین فزینی)

- از آنجایی که اقتصاد درگیر تورم است، خرید طلا برای جلوگیری از کاهش ارزش دارایی مناسب است.

- خرید سهام برای فردی که خطرپذیر است و می‌داند ممکن است در بازار ضرر کند، مناسب است.

۱۹۸- گزینه «۴» (سارا شریفی)

فرض کنید دولت یا یکی از سازمان‌های رسمی و قانونی کشور قصد دارد یک فعالیت اقتصادی مشخص راه‌اندازی کند یا برای توسعه یک فعالیت اقتصادی مشخصی که تاکنون وجود داشته است، تأمین مالی کند. در این صورت یکی از راه‌های تأمین مالی، انتشار اوراقی است که به آن اوراق مشارکت می‌گویند. شما می‌توانید سرمایه پولی خود را به دولت یا آن سازمان بدهید تا در فعالیت آنها مشارکت کنید. در مقابل، دولت یا سازمان مورد نظر، اوراق مشارکتی را متناسب با میزان سرمایه‌گذاری شما به شما ارائه می‌دهد. علاوه بر آنکه به این اوراق مالی، برحسب فعالیت اقتصادی مرتبط، سودی تعلق می‌گیرد، قابل خرید و فروش نیز هستند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۲۹، ۱۳۷، ۱۴۸ و ۱۵۷)

۱۹۹- گزینه «۳» (کتاب آبی پیمان‌ای)

زمان لازم برای رسیدن به اهداف کوتاه‌مدت کمتر از دو ماه است. زمان لازم برای رسیدن به اهداف میان‌مدت از دو ماه تا سه سال است. زمان لازم برای رسیدن به اهداف بلندمدت سه سال و یا بیشتر است. این فرد ۲۰۰ هزار تومان در هفته به‌دست می‌آورد. او هر هفته ۵۰ هزار تومان در سپرده بانکی‌اش پس‌انداز می‌کند و هفته‌ای ۲۰ هزار تومان هم به خیریه می‌دهد و هفته‌ای ۷۰ هزار تومان برای خوراکی و سرگرمی خرج می‌کند.

هزار تومان $200 + 70 = 270 =$ مجموع مخارج یک هفته

میزان پس‌انداز به‌صورت نقدی در طول یک هفته

هزار تومان $200 - (20 + 70 + 50) = 60 =$

پس‌انداز به‌صورت نقدی + پس‌انداز در بانک = مجموع پس‌انداز یک هفته

هزار تومان $50 + 60 = 110 =$ مجموع پس‌انداز یک هفته

هفته $6 = \frac{660}{110} =$ مدت زمان لازم برای پس‌انداز جهت ثبت‌نام در کلاس

بنابراین هدف مشخص شده در صورت سؤال یک هدف کوتاه‌مدت است. (۶ هفته یک بازه زمانی کمتر از دو ماه است.)

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارن، صفحه‌های ۱۵۲ و ۱۵۳)

۲۰۰- گزینه «۴» (کتاب آبی پیمان‌ای)

عبارت گزینه «۴» به ویژگی اوراق مشارکت اشاره دارد. با خرید اوراق مشارکت، پس از انقضای مدت سررسید آن، علاوه بر اصل پول (سرمایه)، سود آن را هم می‌گیریم.

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارن، صفحه‌های ۱۵۸ و ۱۵۸)

- در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت، پول به راحتی در دسترس است؛ مجبور نیستید پولتان را برای زمانی خاص در بانک قرار بدهید. می‌توانید پولتان را بدون هیچ جریمه‌ای برداشت کنید.

- در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت، نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد اما در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت، اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق شده باقی می‌ماند. بنابراین اگر فرد به دنبال قطعی بودن سوددهی است و ضمناً باور دارد که نرخ سود در سال‌های آینده کاهش می‌یابد. بهترین راه سرمایه‌گذاری، سپرده‌گذاری بلندمدت است.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ تا ۱۵۹)

۱۹۶- گزینه «۲» (سارا شریفی)

میلیون تومان $30 = 2 + 2 + 5 + 2 + 4 + 6 + 5 + 3 =$ مجموع مخارج سالیانه

میلیون تومان $25 = 55 - 30 =$ میزان پس‌انداز فرد

درصد $54/54 = \frac{30}{55} \times 100 =$ درصد مجموع مخارج فرد = میزان خرج از بودجه فرد (به درصد) بودجه (درآمد) فرد

$\frac{1}{5} \times$ مانده درآمد سالیانه (پس‌انداز) = مقدار خمس پرداختی

میلیون تومان $5 = 25 \times \frac{1}{5} =$

(اقتصاد، بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۳۸)

۱۹۷- گزینه «۳» (آفرین ساپری)

بررسی عبارات نادرست:

الف) در سهام‌داری حتی اگر قیمت ورقه سهام هم تغییر نکند با دریافت سود شرکت در هر سال همراه است و از این محل دارندگان اوراق سهام نفع می‌برند.

ب) سرمایه‌گذاری‌های مولد سرمایه‌گذاری‌هایی‌اند که به ظرفیت تولیدی کشور با ایجاد کارخانجات و شرکت‌های جدید یا توسعه ظرفیت آنها کمک می‌کنند

ج) بیمه روشی است برای «انتقال خطرپذیری» که در آن بیمه‌گذار یا بیمه‌شده، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می‌کند.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۸ تا ۱۶۰)